

148189

T.C.
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM YÖNETİMİ, TEFTİŞİ, PLANLAMASI ve EKONOMİSİ
ANA BİLİM DALI

**OKUL - AİLE BİRLİKLERİNİN GÖREVLERİNİ
GERÇEKLEŞTİRME DERECESİNİN
BELİRLENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

148189

CİHAN BİNGÖL

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Sevinç PEKER

İstanbul
Eylül, 2004

ÖNSÖZ

Tüm okullarda okul-aile birliklerinin kurulması yönetmelik gereğidir. Okul-aile birliklerinin okul ile aile arasındaki ilişkileri sağlama gibi bir amaçları vardır. Okul-aile birlikleri aynı zamanda bir çok göreve sahip olan birliklerdir.

Bu araştırmada, eğitim öğretim ortamının öğrenmeyi kolaylaştırıcı yönünden bu birliklerin önemliliğini bilerek, Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Denetimi Tezli Yüksek Lisans Programında bitirme tezi kapsamında Yrd. Doç. Dr. Sevinç PEKER yönetiminde, İstanbul İli Kartal İlçesi'ne bağlı resmi ilköğretim okullarında okul- aile birliklerinin görevlerini ne derecede yerine getirdiğinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Araştırmanın gerçekleşmesinde bir çok kişinin önemli destek ve katkıları olmuştur.

Bu nedenle; araştırma boyunca her türlü desteği sunan danışman hocam Yrd. Doç. Dr. Sevinç Peker'e,

Araştırmanın başından sonuna kadar olumlu eleştirileriyle katkılarını sunan değerli hocam Prof. Dr. Ali İlker Gümüşeli'ye,

Yurt dışında yapılmış çeşitli çalışmaları Almanca ve Fransızca dillerinden çeviri yaparak katkı sağlayan sevgili dostum Oğuzhan Bingöl'e,

Anketlerin araştırmada kullanılmasına izin veren ve önerileriyle katkı sunan Prof. Dr. Mehmet Şişman'a,

Örneklem alınmasında çeşitli öneriler sunan İstatistik Bölümü Başkanı Prof. Dr. Mehmet Genceli ' ye ve EYTPE Anabilim Dalı araştırma görevlisi Yusuf İnandı' ya ,

Örneklem yazımında olumlu eleştiri yapan EYTPE Anabilim Dalı araştırma görevlisi Erkan Tabancılı 'ya,

Verilerin bilgisayara girilmesi işlemini büyük bir sabır ve titizlikle gerçekleştiren sevgili eşim Asiye Bingöl'e,

Verilerin çözümlenmesi ve istatistiksel işlemlerin yapılmasında önemli desteği sağlayan Lütfi Banatlı İlköğretim Okulu müdür yardımcısı Mehmet Gültekin'e,

Anketlerin cevaplandırılması ortamını sağlayan anketlerin uygulandığı okul müdürlerine, anketleri içtenlikle cevaplayan öğrenci velilerine ve öğretmenlere teşekkür ederim.

İstanbul, Temmuz, 2004

Cihan Bingöl

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
ÖNSÖZ	I
İÇİNDEKİLER.....	II
TABLolar	V
ÖZET	IX
ABSTRACT	XI
BÖLÜM I.....	I
GİRİŞ.....	1
Problem Durumu	1
Planlı-Programlı Okul sistemi	6
Yönetim:	6
Aile Çevresi ve Öğretmen Faktörü	7
Okul Çevresi	9
Müfredat Programları	11
Türkiye’ de Okul-Aile İşbirliğinin Örgütlenmesi	13
Okul-Aile Birliğinin Görevleri	15
Okul – Aile Birliği Yönetmeliği.....	16
Türkiye’ de Son Yıllarda Uygulamaya Çalışılan Okul-Aile İşbirliği Programları	18
Okul-Aile İşbirliği Programı	18
İhsaniye Sosyal Merkezi	18
Aile Mektubu Projesi.....	19
Kadın ve Çocuk Merkezleri	19
Anne Çocuk Eğitimi Projesi (AÇEP).....	20
Temel Eğitim Pilot Projesi (TEPP)	20
Anne-Baba-Çocuk Eğitimi	20
Sosyal Yardım.....	21
Ana-Baba Okulu	21
Aile Okulu.....	21
Aile Katılım Projesi	21
Araştırmanın Amacı.....	22
Alt Amaçlar.....	22

Araştırmanın Önemi.....	22
Sayıtlılar	23
Sınırlılıklar	23
Tanımlar	23
Kısaltmalar	24
BÖLÜM II	25
İLGİLİ KAYNAKLAR.....	25
Kuramsal Kaynaklar	25
Araştırma Kaynakları.....	26
Araştırma Kaynakların Sonuçlarına Göre Okul-Aile Birliklerinin Görevlerindeki	
Yetersizlikler	33
Yaşanan Sorunlara Ailenin Bakışı	35
Yaşanan Sorunlarda Okulun Bakışı.....	36
TKY Anlayışına Göre Okul- Aile Birlikleri	39
Uluslararası Düzeyde Okul-Aile Birlikleri	40
BÖLÜM III.....	47
YÖNTEM	47
Araştırmanın Modeli.....	47
Evren ve Örneklem.....	47
Verilerin Toplanması	49
Verilerin Çözümü ve Yorumlanması.....	50
BÖLÜM IV	51
BULGULAR VE YORUM	51
Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	51
İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum.....	67
BÖLÜM V.....	92
ÖZET,SONUÇ VE ÖNERİLER	92
Öneriler	94
Uygulamacılar İçin Öneriler	94
Araştırmacılar İçin Öneriler	95
KAYNAKLAR.....	96
EKLER.....	104

EK-A104

EK-B106

EK-C110

EK-D111

EK-E.....112

EK-F113

TABLÖLAR

TABLO

Sayfa

1	ÖRNEKLEME DAHİL OKULLARDA YÖNETİCİLERİN, ÖĞRETMENLERİN VE VELİLERİN ARAŞTIRMA ÖLÇÜTLERİNE UYGUN OLARAK SAYILARI.....	48
2	ARAŞTIRMADA KULLANILAN ÖLÇEĞE UYGUN OLARAK ELDE EDİLEN GÖRÜŞLERİN ARİTMETİK ORTALAMALARI DEĞERLENDİRİLİRKEN GÖZ ÖNÜNDE BULUNDURULAN ARALIKLAR.....	50
3	OAB' NİN “OKULUN AMACI VE EĞİTİM ETKİNLİKLERİ HAKKINDA VELİLERİ AYDINLATMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ ALGILARININ ARİTMETİK ORTALAMALARI VE STANDART SAPMALARI.....	51
4	OAB' NİN “OKULUN PROGRAMI VE EĞİTİMLE İLGİLİ YÖNETMELİK KONUSUNDA VELİLERİ AYDINLATMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ ALGILARININ ARİTMETİK ORTALAMALARI VE STANDART SAPMALARI	52
5	OAB' NİN “ÇOCUK GELİŞİMİ VE EĞİTİMİ KONULARINDA VELİLERİ AYDINLATMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİLERİN ALGILARININ ARİTMETİK ORTALAMALARI VE STANDART SAPMALARI	53
6	OAB' NİN “ÖĞRETMENLERİ, ÖĞRENCİ VELİLERİNİ ZİYARETE TEŞVİK ETME” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ ALGILARININ ARİTMETİK ORTALAMALARI VE STANDART SAPMALARI.....	54
7	OAB' NİN “ ÖĞRENCİ VELİLERİNİ ÖĞRETMENLERİ ZİYARETE TEŞVİK ETME” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ ALGILARININ ARİTMETİK ORTALAMALARI VE STANDART SAPMALARI	55
8	OAB' NİN “ ÖĞRENCİLERİN OKUL DİSİPLİNİNE VE TOPLUMSAL HAYATA UYUM SAĞLAMALARI İÇİN OKUL VE VELİLERLE İŞBİRLİĞİ YAPMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ ALGILARININ ARİTMETİK ORTALAMALARI VE STANDART SAPMALARI	56
9	OAB' NİN “ ÖĞRENCİLERİN DÜRÜST SAYGILI VE BAŞARILI OLMALARI İÇİN OKUL VE VELİLERLE İŞBİRLİĞİ YAPMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ ALGILARININ ARİTMETİK ORTALAMALARI VE STANDART SAPMALARI	57
10	OAB' NİN “ ÖĞRENCİLERİN BOŞ ZAMANLARINI İYİ DEĞERLENDİRMELERİ İÇİN OKUL VE VELİLERLE İŞBİRLİĞİ YAPMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ ALGILARININ ARİTMETİK ORTALAMALARI VE STANDART SAPMALARI	58
11	OAB' NİN “ ÖĞRENCİLERİN İSRAF, GÖSTERİŞ, DEVLET MALINI HOR KULLANMA GİBİ KÖTÜ DAVRANIŞLARDAN UZAK OLMALARI İÇİN OKUL VE VELİLERLE İŞBİRLİĞİ YAPMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ ALGILARININ ARİTMETİK ORTALAMALARI VE STANDART SAPMALARI	59
12	OAB' NİN “ RESİM, MÜZİK, BEDEN EĞİTİMİ GİBİ BELİRLİ DERS ALANLARDA YETENEKLİ ÖĞRENCİLER İÇİN OKUL VE ÇEVREDE UYGUN ORTAMLAR HAZIRLAMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ ALGILARININ ARİTMETİK ORTALAMALARI VE STANDART SAPMALARI	60
13	OAB' NİN “ İŞİTME, GÖRME, KONUŞMA, ZİHİN VE BEDEN YÖNLERİNDEN ÖZÜRLÜ ÖĞRENCİLER İÇİN OKUL VE ÇEVREDE UYGUN ORTAMLAR SAĞLAMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ ALGILARININ ARİTMETİK ORTALAMALARI VE STANDART SAPMALARI	61
14	OAB' NİN “MUHTAÇ ÖĞRENCİLERE YARDIM SAĞLANMASI KONUSUNDA OKUL KORUMA DERNEĞİ İLE İŞBİRLİĞİ YAPMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ ALGILARININ ARİTMETİK ORTALAMALARI VE STANDART SAPMALARI	62
15	OAB' NİN “ OKUL KORUMA DERNEĞİ İLE İŞBİRLİĞİ YAPARAK ÖĞRENCİLER İÇİN YETİŞTİRME KURSLARI DÜZENLEME” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ ALGILARININ ARİTMETİK ORTALAMALARI VE STANDART SAPMALARI	63

16	OAB' NİN “ OKULUN KİTAPLIK, BAHÇE VE OYUN TESİSLERİNDEN ÖĞRENCİ VELİLERİNİN DE YARARLANMALARINI SAĞLAMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ ALGILARININ ARİTMETİK ORTALAMALARI VE STANDART SAPMALARI	63
17	OAB' NİN “ OKUMA YAZMA BİLMİYEN VEYA YETİŞMEK İSTEYEN VATANDAŞLAR İÇİN OKULUN YAPTIĞI ETKİNLİKLER İÇİN KATKIDA BULUNMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ ALGILARININ ARİTMETİK ORTALAMALARI VE STANDART SAPMALARI	64
18	OAB' NİN “ ÖĞRENCİLERE VATAN, MİLLET, BAYRAK VE İNSANLIK SEVGİSİNİ ÖĞRENCİLERE KAZANDIRMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ ALGILARININ ARİTMETİK ORTALAMALARI VE STANDART SAPMALARI	65
19	OAB' NİN “ ATATÜRK İLKE VE İNKILAPLARINA, MANEVİ DEĞERLERE BAĞLILIKLARINI VE DAYANIŞMA DUYGULARINI PEKİŞTİRMELERİ AMACIYLA OKUL MÜDÜRÜ VE ÖĞRENCİLERLE İŞBİRLİĞİ YAPMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ ALGILARININ ARİTMETİK ORTALAMALARI VE STANDART SAPMALARI	66
20	OAB' NİN “OKULUN AMACI VE EĞİTİM ETKİNLİKLERİ HAKKINDA VELİLERİ AYDINLATMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, VARYANS ANALİZİ SONUÇLARI.....	67
21	OAB' NİN “OKULUN AMACI VE EĞİTİM ETKİNLİKLERİ HAKKINDA VELİLERİ AYDINLATMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, “ TUKEY HSD”	68
22	OAB' NİN “OKULUN PROGRAMI VE EĞİTİM İLGİLİ YÖNETMELİK KONUSUNDA VELİLERİ AYDINLATMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, VARYANS ANALİZİ SONUÇLARI.....	68
23	OAB' NİN “OKULUN PROGRAMI VE EĞİTİM İLGİLİ YÖNETMELİK KONUSUNDA VELİLERİ AYDINLATMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI,	69
24	OAB' NİN “ ÇOCUK GELİŞİMİ VE EĞİTİMİ KONULARINDA VELİLERİ AYDINLATMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, VARYANS ANALİZİ SONUÇLARI	70
25	OAB' NİN “ ÇOCUK GELİŞİMİ VE EĞİTİMİ KONULARINDA VELİLERİ AYDINLATMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, “ TUKEY HSD”	71
26	OAB' NİN “ÖĞRETMENLERİ, ÖĞRENCİ VELİLERİNİ ZİYARETE TEŞVİK ETME” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, VARYANS ANALİZİ SONUÇLARI	71
27	OAB' NİN “ÖĞRETMENLERİ, ÖĞRENCİ VELİLERİNİ ZİYARETE TEŞVİK ETME” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, “ TUKEY HSD”	72
28	OAB' NİN “ ÖĞRENCİ VELİLERİNİ ÖĞRETMENLERİ ZİYARETE TEŞVİK ETME” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, VARYANS ANALİZİ SONUÇLARI	73
29	OAB' NİN “ ÖĞRENCİ VELİLERİNİ ÖĞRETMENLERİ ZİYARETE TEŞVİK ETME” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, “ TUKEY HSD”	74
30	OAB' NİN “ ÖĞRENCİLERİN OKUL DİSİPLİNİNE VE TOPLUMSAL HAYATA UYUM SAĞLAMALARI İÇİN OKUL VE VELİLERLE İŞBİRLİĞİ YAPMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, VARYANS ANALİZİ SONUÇLARI	74
31	OAB' NİN “ ÖĞRENCİLERİN OKUL DİSİPLİNİNE VE TOPLUMSAL HAYATA UYUM SAĞLAMALARI İÇİN OKUL VE VELİLERLE İŞBİRLİĞİ YAPMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, “ TUKEY HSD”	75
32	OAB' NİN “ ÖĞRENCİLERİN DÜRÜST SAYGILI VE BAŞARILI OLMALARI İÇİN OKUL VE VELİLERLE İŞBİRLİĞİ YAPMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, VARYANS ANALİZİ SONUÇLARI	76

33	OAB' NİN “ ÖĞRENCİLERİN DÜRÜST SAYGILI VE BAŞARILI OLMALARI İÇİN OKUL VE VELİLERLE İŞBİRLİĞİ YAPMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, “ TUKEY HSD”	76
34	OAB' NİN “ÖĞRENCİLERİN BOŞ ZAMANLARINI İYİ DEĞERLENDİRMELERİ İÇİN OKUL VE VELİLERLE İŞBİRLİĞİ YAPMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, VARYANS ANALİZİ SONUÇLARI	77
35	OAB' NİN “ÖĞRENCİLERİN BOŞ ZAMANLARINI İYİ DEĞERLENDİRMELERİ İÇİN OKUL VE VELİLERLE İŞBİRLİĞİ YAPMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, “ TUKEY HSD”	78
36	OAB' NİN “ ÖĞRENCİLERİN İSRAF, GÖSTERİŞ, DEVLET MALINI HOR KULLANMA GİBİ KÖTÜ DAVRANIŞLARDAN UZAK OLMALARI İÇİN OKUL VE VELİLERLE İŞBİRLİĞİ YAPMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, VARYANS ANALİZİ SONUÇLARI	78
37	OAB' NİN “ ÖĞRENCİLERİN İSRAF, GÖSTERİŞ, DEVLET MALINI HOR KULLANMA GİBİ KÖTÜ DAVRANIŞLARDAN UZAK OLMALARI İÇİN OKUL VE VELİLERLE İŞBİRLİĞİ YAPMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, “TUKEY HSD”	79
38	OAB' NİN “ RESİM, MÜZİK BEDEN EĞİTİMİ GİBİ BELİRLİ DERS ALANLARDA YETENEKLİ ÖĞRENCİLER İÇİN OKUL VE ÇEVREDE UYGUN ORTAMLAR HAZIRLAMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI , VARYANS ANALİZİ SONUÇLARI	80
39	OAB' NİN “ RESİM, MÜZİK BEDEN EĞİTİMİ GİBİ BELİRLİ DERS ALANLARDA YETENEKLİ ÖĞRENCİLER İÇİN OKUL VE ÇEVREDE UYGUN ORTAMLAR HAZIRLAMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI , “TUKEY HSD”	81
40	OAB' NİN “ İŞİTME, GÖRME, KONUŞMA, ZİHİN VE BEDEN YÖNLERİNDEN ÖZÜRLÜ ÖĞRENCİLER İÇİN OKUL VE ÇEVREDE UYGUN ORTAMLAR SAĞLAMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, VARYANS ANALİZİ SONUÇLARI	81
41	OAB' NİN “ İŞİTME, GÖRME, KONUŞMA, ZİHİN VE BEDEN YÖNLERİNDEN ÖZÜRLÜ ÖĞRENCİLER İÇİN OKUL VE ÇEVREDE UYGUN ORTAMLAR SAĞLAMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, “TUKEY HSD”	82
42	OAB' NİN “ MUHTAÇ ÖĞRENCİLERE YARDIM SAĞLANMASI KONUSUNDA OKUL KORUMA DERNEĞİ İLE İŞBİRLİĞİ YAPMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, VARYANS ANALİZİ SONUÇLARI	83
43	OAB' NİN “ MUHTAÇ ÖĞRENCİLERE YARDIM SAĞLANMASI KONUSUNDA OKUL KORUMA DERNEĞİ İLE İŞBİRLİĞİ YAPMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, “ TUKEY HSD”	84
44	OAB' NİN “ OKUL KORUMA DERNEĞİ İLE İŞBİRLİĞİ YAPARAK ÖĞRENCİLER İÇİN YETİŞTİRME KURSLARI DÜZENLEME” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, VARYANS ANALİZİ SONUÇLARI	84
45	OAB' NİN “ OKUL KORUMA DERNEĞİ İLE İŞBİRLİĞİ YAPARAK ÖĞRENCİLER İÇİN YETİŞTİRME KURSLARI DÜZENLEME” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, “ TUKEY HSD”	85
46	OAB' NİN “ OKULUN KİTAPLIK, BAHÇE VE OYUN TESİSLERİNDEN ÖĞRENCİ VELİLERİNİN DE YARARLANMALARINI SAĞLAMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, VARYANS ANALİZİ SONUÇLARI	86
47	OAB' NİN “ OKULUN KİTAPLIK, BAHÇE VE OYUN TESİSLERİNDEN ÖĞRENCİ VELİLERİNİN DE YARARLANMALARINI SAĞLAMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, “ TUKEY HSD”	86
48	OAB' NİN “ OKUMA YAZMA BİLMİYEN VEYA YETİŞMEK İSTEYEN VATANDAŞLAR İÇİN OKULUN YAPTIĞI ETKİNLİKLER İÇİN KATKIDA BULUNMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, VARYANS ANALİZİ SONUÇLARI	87

49	OAB' NİN “ OKUMA YAZMA BİLMEYEN VEYA YETİŞMEK İSTEYEN VATANDAŞLAR İÇİN OKULUN YAPTIĞI ETKİNLİKLER İÇİN KATKIDA BULUNMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, “ TUKEY HSD”	88
50	OAB' NİN “ ÖĞRENCİLERE VATAN, MİLLET, BAYRAK VE İNSANLIK SEVGİSİNİ ÖĞRENCİLERE KAZANDIRMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, VARYANS ANALİZİ SONUÇLARI	89
51	OAB' NİN “ ÖĞRENCİLERE VATAN, MİLLET, BAYRAK VE İNSANLIK SEVGİSİNİ ÖĞRENCİLERE KAZANDIRMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, “TUKEY HSD”	89
52	OAB' NİN “ ATATÜRK İLKE VE İNKILAPLARINA, MANEVİ DEĞERLERE BAĞLILIKLARINI VE DAYANIŞMA DUYGULARINI PEKİŞTİRMELERİ AMACIYLA OKUL MÜDÜRÜ VE ÖĞRENCİLERLE İŞBİRLİĞİ YAPMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, VARYANS ANALİZİ SONUÇLARI	90
53	OAB' NİN “ ATATÜRK İLKE VE İNKILAPLARINA, MANEVİ DEĞERLERE BAĞLILIKLARINI VE DAYANIŞMA DUYGULARINI PEKİŞTİRMELERİ AMACIYLA OKUL MÜDÜRÜ VE ÖĞRENCİLERLE İŞBİRLİĞİ YAPMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, “ TUKEY HSD”	91

ÖZET

Bu araştırma, İstanbul İli, Kartal İlçesi Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı resmi on ilköğretim okulunda, okul-aile birliğinin görevlerini ne derecede yaptığını ve bu görevlerin yapılış derecelerinin yönetici, öğretmen ve veli görüşlerine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Bu araştırmanın evreni İstanbul ilindeki tüm ilköğretim okullarıdır. Çalışma evreni ise İstanbul İli, Kartal İlçesi Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı resmi ilköğretim okullarındaki yönetici, öğretmen ve velilerden oluşmaktadır. Evrenin içindeki A tipi 50 ilköğretim okullundan yansız örnekleme uygun olarak resmi 10 (% 20) ilköğretim okulu belirlenmiştir. Örnekleme alınan okullarda yönetici ve öğretmenlerin tamamı, velilerin de okullardaki tahmini mevcutlarına göre % 10 oranlı örnekleme yolu ile denek alınmıştır. Örneklemeye dahil 10 ilköğretim okulunda uygulanan anketlerin; yöneticilerin tamamı, öğretmenlerin 265'si, velilerin de 470 adet anket geri dönüşü olmuştur. Geri dönüşü gerçekleşen 470 veli anketinden, 5 anket tam olarak doldurulmamış, 3 anket ise ikiden fazla seçenek tercih edildiğinden değerlendirilmeye alınmamıştır.

Bu araştırmada veri toplama aracı olarak anket yöntemi uygulanmıştır. Ankette beşli Likert tipi ölçek kullanılmış olup, soruların tümü olumludur. Yöneticiler, öğretmenler ve veliler görüşlerini “ Her Zaman”, “Çoğunlukla”, “Ara Sıra”, “Çok Ender” “Hiçbir Zaman” başlıkları altında belirtmişlerdir. Anket iki bölümden oluşmaktadır. Ankette birinci bölümde okul müdürünün, öğretmenlerin ve velilerin isimsiz kimlik özellikleri ile ilgili sorular yer almaktadır. Anketin ikinci bölümünde ise on yedi soru yer almaktadır. Şişman tarafından geliştirilen anketlerin, araştırmaya uygunluğu tartışılmıştır.

Alt problemlerde ifade edilen görevlerin yapılma derecelerini belirleyebilmek için her bir sorunun aritmetik ortalama ve standart sapmaları; gruplar arası ve gruplar içi farklılıkları belirlemek için de varyans analizi ve Tukey HSD testi yapılmıştır. Bulgular tablolaştırılarak ifade edilmiş ve birinci alt amaç için on yedi tablo, ikinci alt amaç için ise otuz dört tablo oluşturulmuştur. Araştırmanın sonuçlarını kısaca şöyle özetlenebilir.

1. Okul-aile birliklerinin yönetmelikteki görevlerini katılımcılardan öğretmen grubu ($\bar{X} = 2,29$) “Çok Ender”, yönetici ($\bar{X} = 3,26$) ve veliler ($\bar{X} = 2,92$) ise “Ara Sıra”, yerine getirdiklerini algılamaktadırlar.
2. OAB’ nin yönetmelikteki görevlerini yönetici, öğretmen ve veli grupları algılama dereceleri arasında $p < .05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunmuştur.

ABSTRACT

This survey was done in the official primary schools to İstanbul Kartal Principality of Education, to define to what extent school-parent associations do their duties and whether these extents vary according to the principal, teacher and parent opinions.

The scope of this research covers all the primary schools in İstanbul. However, working surrounding contains the principals, teachers and parent in official primary schools assigned to İstanbul Kartal Principality of Education. 10 official schools (%20) were determined out of 50 A type schools suitable to the objective sampling. All of the principals and teacher and %10 of the parents out of the guessed coming in the schools were taken as the test subjects. Of all the questionnaires applied in the given 10 schools; 470 of the parents, 265 of the teachers and all of the principals returned. Out of the 470, 5 hadn't been completed and 3 weren't taken into considerations since more than 2 choices had been selected.

In this survey, questionnaire method was used as a means of collecting data. Likert type scale was used and all of the questions were positive. Principals, teachers and parent used the heading of "Always", "Frequently", "Sometimes", "Rarely" and "Never" to show their considerations. The questionnaire has 2 sections. In the first section there are questions about the identical specifications of the principal, teachers and parents without names. 17 questions are placed in the second section. The appropriateness of the questionnaires developed by Şişman was considered.

In order to define the degree of the application of duties meant in the questions arithmetical average and standard changings of each question are done and variance analysis and Tukey HSD tests were applied to show the differences between among groups, 17 tables were arranged for the former aim and 34 tables for the latter one. The results are;

1. The duties of OAB (school-parent association) are applied " Sometimes" according to the groups of principal ($\bar{X}=3,26$) and parent ($\bar{X}=2,92$), whereas "Rarely" for the group of teachers ($\bar{X}= 2,29$).
2. An important difference of $p<.05$ was found between the perceptions of principal, teacher and parent groups in the subject of OAB's duties in the regulations.

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde, problem durumu, problem cümlesi, alt problemler, araştırmanın önemi, sayıltılar, sınırlılıklar, tanımlar ve kısaltmalar yer almaktadır.

Problem Durumu

Latin ve germen dillerindeki okul kavramı, Grekçe “schole” sözünden türetilmiştir. Kavram, bu dönemlerde ahlaki şekillendirmeyi ifade ediyordu. Dilimizde uzun zaman “mektep” sözü kullanılmış, daha sonra bunun yerini okul kavramı almıştır. Günümüzde okul kavramından , ders faaliyetlerinin müesseseseleşmiş formları ve bu formları oluşturan yapı elemanları anlaşılmaktadır (Akyüz, 1991. s. 247).

Bir çok yazar okul kavramı farklı ele alınmıştır. Aytaç’a göre, okul; eğitim sisteminin genel, özel amaçları ve temel ilkeleri doğrultusunda, öğrenciye istendik bilgi, beceri ve davranışların bilimsel yöntemlerle kazandırıldığı bir örgüttür (Aytaç, 2000, s.1). Okul, eğitim örgütünün halka açık olan , halkla yüz yüze gelinen kapısıdır (Başaran, 1994, s. 72). Genel anlamı içerisinde okul, belli bir yeri olan , belli bir süre devam eden, öğrenci ve öğretmeni değişen, geniş bir çevreye hitap eden, eğitim faaliyetini planlı ve programlı bir şekilde sürdüren, yani öğrenme faaliyetini organize bir ders faaliyeti olarak devam ettiren , genel ve mesleki çeşitler içerisinde şekillenen bir kuruluş olarak tanımlanabilir (Böhm, 1982. s. 466-467).

Okulların genel amacı ise; topluma uyum sağlayabilecek başarılı insanlar yetiştirmektir. Bu genel amaca uygun olarak öğretmen- yönetici ve veliye büyük görevler düşmektedir (Elmacıoğlu, 2003, s . 116).

Uygar toplum, sosyal yaşamını düzenli bir şekilde sürdürebilmek için, değişik görevleri olan kurumlar geliştirmiştir. Eğitimin kurumlaşması için okullar oluşturulmuştur. Ancak bu olgu, eğitimi okullarda sınırlandırmak anlamına gelmemektedir. Eğitim, okuldan önce ailede başlamaktadır. Bunun dışında birey, sosyal ve doğal çevre ile de sürekli etkileşim halinde bulunmaktadır (Şişman, 1986, s. 3). Toplumların refah ve mutluluğu ile ailelerin sağlıklı yapıları arasında doğrudan bir

ilişkisi vardır. Toplumun çekirdeğini oluşturan aile; toplumdaki diğer kurumlarla sürekli iletişim halindedir (Çayboyu, 1991, s.1).

Toplumsal yaşam içinde aile, yakın çevre, okul, işyeri özetle insan ilişkilerinin olduğu her alan, tüm olumlu ve olumsuzluklarıyla öğrenme- öğretme alanıdır. Eğitim ise öğrenme sürecini belli bir ereğe göre sistematik bir yapıya kavuşturmadır. Toplumun sosyal, ekonomik , kültürel ve tüm alanlarda gelişmesine katkı sağlayacak eğitilmiş insan gücü yetiştirmeyi hedefleyen eğitim sistemi özgürleştirici nitelikte olmalıdır (www.etikemo.org.tr).

Aileden sonra okul, çocuğun ilk temel toplumsallaşma niteliğini taşır. Çocuk okula başladığında çevresinde uyulması gereken kurallarla, özümlemesi beklenen bilgileri bulur (Yavuzer, 1999, s. 159). Öğretmenler bilgiden oluşan bir hazineyi öğrencilere göstermek , ilgilerine göre , ihtiyaçlarına göre, o hazineden yararlanmalarını sağlamak için bir çaba harcar. Bilgi olmadan düşünme olmaz. Düşünme yeteneğini kazanma , bireyin kendine olan güvenini geliştirmede önemli bir etkidir. Glasser , (1999)' e göre ; okullar, çocuklara özgüvenin temeli olan bilgi ve düşünmeyi sunar. Bilgi , sevgi gibi verildikçe çoğalır.

Okulda verilen eğitimi, aile eğitiminden ayıran başlıca özellik, ailedeki eğitim düzensiz ve geliş güzel olmasına karşılık, okuldaki eğitimin sistemli ve planlı yapmasıdır. Okuldaki her şey belli bir plan ve programa göre, belli aralıklarla gerçekleşir. Hangi yönü ile ele alınırsa alınsın okuldaki eğitim, bireyi güvenle topluma hazırlamanın en belli başlı yolunu oluşturur (Çayırılı, 1998, s. 8). Aile ortamların farklılığı dikkate alındığında, bazı aileler çocukların topluma kazandırmasında gereken çabayı göstermedikleri, ilgisiz bir çevrede yetişen bireylerin evrensel değerlerden yoksun oldukları gözlenmektedir. Eğitim, nerede olursa olsun sistemli bir süreç olduğuna göre, okulun bu yaklaşıma göre en düzenli, planlı ve programlı bir biçimde eğitimi gerçekleştirdiği söylenebilir.

Okul, bireylere hem bilgi, beceri ve toplumun değer birikimini aktarmakta, hem de onların dünyadaki gelişmelere göre yetişmelerine ortam hazırlamakta yükümlü bir kurumdur (Varış, 1971, s. 21). Bir eğitim kurumu olan okulun en önemli özelliklerinden birisi insan unsurunun ağırlıklı olması ve sosyal bir ortam içinde çevrenin bir parçası olarak varlığını sürdürmesidir (Taymaz, 2001, s.194). Globalleşen günümüz dünyasında , yetişen bireylerin çağın gereklerini yerine getirmeleri gerekir.

Bilgiye sahip olmanın yanında bilgiye ulaşmasını bilen ve onu kullanabilen fertler, geleceğin şekillenen dünyasında söz sahibi olabilirler. Okullar bu amaca hizmet eden kurumlar olduğu göz önüne alındığında , taşıdığı önem açıkça görülmektedir.

Aile, günümüze kadar çocuğun gelişimi ve eğitiminden sorumlu olmuş, bu konuda önemli rol oynamıştır. Ancak bu rol, geleneksel toplumlarda, sanayi toplumuna göre daha yoğun ve daha yaygın bir şekilde görülür. Geleneksel aile, çocuğu bir taraftan değer ve normlarını, bir taraftan da belli bilgi ve becerileri öğreterek onu yaşama hazırlardı.

Geleneksel toplumun aile merkezli eğitimi sanayi devrimiyle birlikte yerini örgün eğitime bıraktığında eğitimin geleneksel bağlamı olan aile yerine toplumun yükselen değeri olmuştu. Bundan böyle çocuk ve gençlerin toplumsal konumu aile değil okul ve eğitim tarafından belirlenecekti. Ancak okulun şahsında eğitime bağlanan umut ve bu yolda yüklenen misyon bir süre sonra büyük bir düş kırıklığına yol açtı. Toplumsal statüsü gördüğü eğitime rağmen kendi kuşağının az eğitilmiş ya da eğitim almamış kişilerin gerisine düşenlerle birlikte medya, siyasal ve kültürel platformlarda yeni bazı statü etkenleri okulun beklenen işlevlerini tartışılır hale getirmiştir. Bireyi ve toplumları değişimin yeni değer ve alışkanlıklarına hazırlayan bir kurum olarak okulun kendisi değişim sorunları karşısında belirgin bir bocalama içerisine girmiştir (Doğan, 2003, s. 15).

Ebeveynin çocuk yetiştirme tutumları üzerine yazılmış kaynaklar incelendiğinde, ebeveyn tutumlarının farklı şekillerde sınıflandırıldıkları görülmektedir. Bu sınıflandırmaların en kapsamlı olanı, ana-baba tutumlarını altı başlık altında toplayan Yavuzer' in(2003) çalışmasıdır. Baskıcı ve otoriter tutum, gevşek tutum, dengesiz ve kararsız tutum, koruyucu tutum, ilgisiz ve kayıtsız tutum, güven verici, destekleyici ve hoşgörülü tutum. Bu nedenle ebeveynin çocuğa nasıl davranacağı sorusuna , topluma uyum sağlayabilen, özgüvenli, sorumluluk sahibi, kendisiyle barışık bireylerin yetişmesinde son derece önemlidir.

Geçmişte okulun görevi toplumun devamını sağlayacak bireyler yetiştirmektir. Fakat günümüzde bilimsel, teknolojik, siyasal ve sosyal alanlarda her gün önemli değişiklikler olmaktadır. İşte okulun görevi, bu değişiklikleri gelecekteki kuşaklara aktarmaktır. Çünkü toplumun sürekliliğe, istikrara olduğu kadar , değişime ve yenileşmeye de ihtiyacı vardır (Kınca, 1993, s. 14). Toplumdaki değişim rüzgarları

geçmişten günümüze kadar var olmuş, gelecekte de bu değişim doğal seyrini devam ettirecektir. Önemli olan bu değişimlerde var olan farklılaşmayı görebilen ve buna uyum sağlayan bireylerin yetişmesini sağlamaktır. Okulun bu misyonunu yerine getirebilen bir kurum niteliği taşımaktadır.

Bilim ve teknolojinin ilerlemesi hızlı toplumsal değişmelere yol açmıştır. Ailenin, eğitimde bulunan bazı temel işlevlerinden birçoğu başka toplumsal kurumlar üstlenmiştir. Çocuğun eğitiminde sorumluluğu bulunan okul kurumunun varlığı giderek genişlemesine karşılık, bu durum ailenin yeni sorumluluklar üstlenmesini de beraberliğinde getirmiştir. Bu konuda ortaya çıkan en önemli sorumluluk da, çocukların eğitiminde okul ile sıkı işbirliği içinde olma sorumluluğudur.

Okul, toplumun malı olan bir örgüttür. Bu yüzden okulun başarısı, halkla olan ilişkilerinin gelişmesi derecesine ve halktan göreceği desteğe bağlıdır. Okul halk ilişkilerinin gelişmesi ise, halkın okula güvenini artırır. Halk okulu anlayabileceği oranda okula yardımcı olur ve eğitime olumlu katkıda bulunur. Okul –halk ilişkileri programının genel amaçlarını; (1) okulun çalışmaları konusunda halkı aydınlatma, (2) halkın okula olan güvenini artırmak , (3) halkın maddi ve manevi desteğini kazanmak (4) halkla okul arasında işbirliği gereğini duyurmak, (5) çevre, ev ve okulu bütünleştirmek, (6) okulun çevre katkılarını değerlendirmek (7) okula ilişkin yanlış anlaşılmalara düzeltmek ve eleştirileri cevaplamak biçiminde özetlemek mümkündür (Bursahoğlu, 1979. s. 193).

Okul ve aile; öğrenci ile hedeflerini birbiriyle paylaşma ihtiyacını hisseder. Bir çok öğretmen öğrencinin hayat hakkında bir şeyler öğrenerek, problem çözebilen birey olarak veya grupla çalışabilen ve girişimci ruhu ile okuldan ayrılmasını isterler. Ebeveynler ve öğretmenler daha sonraki başarılarına katkı sağlaması için çocuğun büyüme gelişimini artırmak isterler (Burt ve Perlis, 2000, s. 162). Dolayısıyla okulun ve ailenin çocuk üzerinde gerçekleştirmek istedikleri amaçlardaki bakış açısının, çocuğun eğitilmiş bir birey olarak yetişmesine odaklandığı söylenebilir(Kaplan, 2002, s. 22). Ebeveynin tutum ve davranışları çocukları en fazla etkileyen unsurlardandır (Yavuzer, 2001) .

Aileler , öğrenciyi merkez alan bu yeni eğitim anlayışına çocuklarını hazırlarken, içinde bulundukları sosyal çevrenin sunduğu olanaklardan yola çıkarak bireysel bir davranış bütünü geliştirmekte, farklı eğitim hedefleri ve metotlarından

hareket etmektedirler. Buna karşılık , okulun öğrencilerine kazandırdıkları istedik davranışları saptarken temel aldığı hedefler, önceden bazı değişkenler tarafından belirlenmektedir. Bu değişkenler, hiyerarşik bir yapı oluşturmaktadırlar. Toplumun erişmek istediği genel idealler; yani, “uzak hedef veya amaçlar” ölçü doğrultusunda eğitimin genel amaçları ortaya çıkmaktadır. Bu amaçlar, bir okulun o okulda okutulan derslerin ve dersleri oluşturan konu ve ünitelerin eğitsel açıdan ulaşmak istedikleri hedefleri belirlemektedir; yani eğitim sisteminin bireye kazandırmak istediği istedik davranışlar, böyle bir hiyerarşi yapı tarafından etkilenmekte ve seçilmektedir (Hesapçıoğlu, 1992, s. 40-41).

Okullarda başarısızlığa uğrayan çocukların genellikle yoksul ailelerden geldikleri, ana babaların ise onlara çalışmalarında yol gösterecek ya da yardımcı olabilecek durumda olmadıkları görülmektedir. Böyle ana babalar, nasıl iletişim kuracaklarını bilemediklerinden öğretmenle iletişimden kaçınmakta ve çocukların çalışmalarında gerekli olan aile desteğini sağlayamamaktadır. Okullarda duyuşsal etmen ihmal edildiği için, başından itibaren avantajlı olmayan çocuk, akademik yarışta geri kalmaktadır. Bu tür çocukların ana babaları, okulla ilişki kurma konusunda çekingenliklerini yenmedikçe ve çocuklarına belirli biçimde yardım etmeleri gereğini kavramadıkça, onlara gereksindikleri desteği veremeyeceklerdir (Lowe, 1985, s. 65).

Öğrenci velileri için okul yönetimine katılım bir zorunluluk olmuştur. Paylaşılmış denetim görüşü 1970’ ler boyunca yeni biçimler almış, katılım kimi durumlarda resmi bir yapıyı kapsamış ve yerel okul düzeyinde “ana baba dayanışma kurulları” oluşturulmuştur. Sözgelimi, Canifornia’ da ana baba kurulları, okul yönetmenlerinin davranışlarını değerlendirmede büyük bir role sahip olmaya başlamıştır (Kirst, 1984, s. 42).

ABD de eğitimin daha iyiye götürülmesi için değişik çalışmalar ve farklı reformlar ortaya koyulmaktadır. Tüm bu çabaların başlangıç gücü olarak ailelerin çocuklarına nasıl bir eğitim aldirmek istedikleri konusundaki arayışlar yatmaktadır. Bu arayışlar da beraberinde alternatif okulları getirmiştir. ABD deki alternatif okullarla ilgili olarak Aydın şöyle demektedir; “Gönüllü olarak çalıştığım North Avondale Montessorie İlköğretim Okulunda, farklı hava, sınıfların düzeni, yönetim anlayışı gerçekten şaşırtıcıydı. Öğrencilerle birlikte halı kaplı sınıfta yerde otururken tıpkı bir meddah gibi öyküler anlatan öğretmenler, yorulan çocukların yatıp dinlenebileceği

yastıklar, farklı öğretim materyalleri, öğretmenlerin yarattığı takım ruhu, öğrencilerin hem çok neşeli, hem de çok disiplinli olmaları, velilerin okula yaptıkları gönüllü katkılar son derece etkileyici idi” (Aydın, “Alternatif Okullar”, 2002).

Planlı-Programlı Okul Sistemi

Planlı ve programlı bir sistem dahilinde öğrenme faaliyetlerinin sürdürüldüğü okullarda öğrenmeyi etkileyen ve verimliliği artıran çeşitli faktörden bahsedebiliriz (Ökten, 2002, s. 1). Bunlardan dört tanesini kısaca açıklarsak:

Yönetim.- Yönetim alanında sık kullanılan iki kavram vardır. Bunlar, yönetici ve lider kavramlarıdır. Bu kavramlar bazen eş anlamlı, bazen de farklı anlamda kullanılmaktadır. Yönetici; bir örgütün amaçlarını gerçekleştirmek için, var olan örgüt yapısını ve prosedürünü kullanan kişidir. Bir yöneticinin aynı zamanda lider olarak kabul edilmesi için, örgütsel yol göstericilere mekanik olarak uymanın üstünde ve ötesinde bir etkileme gücüne sahip olması gerekmektedir. Başka bir deyişle, bir örgütün amaçlarını gerçekleştirmek ya da bu amaçlarını değiştirmek için yeni bir yapı ve prosedür başlatma, örgütsel bir lider olarak tanımlanmaktadır (Aydın, 2000, s. 272). Okulda yapılan bütün faaliyetler lider olan kişiler tarafından yapıldığında okuldaki etkililik daha da artabilir.

Çağdaş yönetici bir ekip çalışmasını gerçekleştirebilen, varılmak istenilen hedefler doğrultusunda işleri organize ederek, en verimli sonuçların alınmasını sağlayan kişidir (Kasatura, 2004,s. 1).

Yönetmenin, öğretmen, ana-baba görüşmelerinin planlaması ve uygulanması sürecinde de önemli bir işlevi bulunmaktadır. Özellikle küçük çocuğa sahip olan ana-babalar için, uygun ortam ve iletişim sağlanması ilişkilerin geliştirilmesine vesile olmaktadır(Janet, 1988, s. 11).

Yönetmenler, bireyin ya da okul işgörenin okul-aile işbirliği alanındaki gelişimi için kapsamlı bir plana sahip olmalıdır. Okul programının bir bölümü olarak sürmekte ve gelişmekte olan hizmet içi eğitim, ara sıra yapılan etkinliklerden daha etkili olacaktır. Hizmet içi eğitimin içeriği, okul işgöreninin güncel gereksinim ve ilgilerine olanaklar ölçüsüne yakın olmalıdır.

Gümüşeli'nin (2001) okul müdürlerine yönelik yaptığı araştırma sonuçlarına göre; ilköğretim müdürleri başta öğretmen, veliler ve öğrenciler okuldaki kararlara en etkili katılan gruplardır. Buna karşın okul çevresindeki diğer vatandaşlar ve iş çevrelerinin çoğunlukla okullardaki kararlara hiç etkisi yoktur. Tüm bölgelerde velilerin ve okul çevresinin ilköğretim okullarına desteği yüksek düzeyde değildir. (Gümüşeli, 2001, s.170-181).

Aile Çevresi ve Öğretmen Faktörü .- Eğitim sadece okulda gerçekleşen bir süreç değildir. Okulun dışında aile de iyi bir eğitimin gerçekleşmesinde önemli rol oynar. Aile, eğitim açısından okulun dışındaki en etkili çevredir. Aile, çocuğun eğitiminde tek başına önemli roller oynayabileceği gibi aynı zamanda eğitim ile doğrudan ilgilenen okulun da önemli bir partneri olarak görülebilir (Erdoğan, 2000, s,142).

Aile, yüz yüze ve içten ilişkilerin en güçlü olduğu birincil gruplardandır. Bu nedenle bireyin tutum ve değerlerinin oluşumunda birincil etkileşimin sağlanması yönünden ayrı bir öneme sahiptir. Aile bireylerin öğrenmelerini olumlu ya da olumsuz yönde etkilemektedir. Çünkü “öğrenmelerin temelini oluşturan anlatım güdüsü, çalışma alışkanlığı gibi özelliklerin büyük bir bölümü 0-10 yaşları arasında aileden etkilenmektedir”. Çocuğun kişiliğinin gelişimi aileden başlar. Toplumsal normlar ailede öğrenilir, ilk beş yılda aile bilinçli veya bilinçsiz bir şeyler öğretir. Bu dönem çocuğun ilk toplumsallaşma dönemidir. Çocuğun dini eğitiminin önemli bir kısmı da yine aile kurumunda yerine getirilir. Çocuk değerleri, duyguları, konum ve statü beklentilerini ailenin her üyesiyle olan deneyimleri yoluyla öğrenir. Çocuğun ilk ödüllendirilmesi, cezalandırılması, kendi hakkındaki ilk görüşler, ilk davranış örnekleri, ilk deneyimleri kişiliğin gelişiminde çok önemlidir. Ailelerin büyük, geniş ve dar olması eğitimi üzerinde etkilidir. Anne ve babanın boşanmış olmaları, yaşantı alışkanlıkları, geçimsizlikleri, düzensiz hayat sürmeleri çocukları olumsuz yönde etkilemekte ve suçlu çocuklar ortaya çıkarmakta, suç işleyenler ise topluma küskünlük içinde ve hüzünlü bir yaşam sürmektedir. Bu nedenle her aile farklı bir psiko-sosyal çevre olarak karşımıza çıkmaktadır. Ailelerin bu farklılıkları okulların işini zorlaştırmakta hareket alanlarını daraltmaktadır. Çocuklar okullarda ilk yaşantılarını edinmeye başladığında ailenin tutumu ile bu yaşantılar şekillenmeye başlar. Ailenin çocuğa karşı ilgili ve duyarlı davranması çocuğu rahatlatır. Bu ilginin dozu iyi ayarlanmalıdır. Fazla ilgi çocuğu

bunalttığı gibi, ilgisizlikte çocuğu bunaltır ve okumaya karşı ilgiyi öldürür. İlgi rehberlik amaçlı olmalıdır. Mesela okuldaki başarısızlığı ailesi tarafından sürekli kınanan bir öğrenci öğrenmeye karşı yılgınlık, umursamazlık davranışı geliştirebilir. Bu da çocuğun ilerideki öğrenmelerini olumsuz yönde etkiler. Sonuç olarak sanayileşme süreci ile aile daralmış, sadece ana, baba ve çocuklardan oluşan bir birim durumuna gelmiştir. Bu nedenle de işlevlerinin bir kısmını başka kurumlara devretmiştir. Çocuğun toplumsallaştırılması gibi işlevleri ailenin hayatini sürdürmekte olup, değişmeyen işlevler niteliğine dönüşerek, ailenin önemini korumaktadır. Bunun yanında okulun işlevleri de giderek arttığı için aile ile iş birliği gereği ortaya çıkmaktadır (Ökten, 2002, s.1).

Gemeinschaft okul topluluğunda üyelerin rolleri ve beklentilerinin yeniden değerlendirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Patricia Gandara bunu şöyle açıklar: Eğer okullar çocukların gerçek ihtiyaçlarını karşılamak zorunda ise çocuğun tüm gereksinimlerini karşılamak zorundadır. Bu aşılama, beslenme ve aile danışmanlığı demektir. Bu, soğuk günlerde sıcak bir palto, ödevleri denetleyecek birisinin olması veya okul günü sonrası çocuklarla ilgilenecek birinin olması demektir. Bu yalnızca ebeveynlerden çok stresli olanın bir aileyi tek başına idare etmesinden bahsetmesidir. Aynı zamanda, şu anlama gelmelidir ki ebeveynlerin birlikte, umutlu olanın umutsuz olana yardım edeceği bir şekilde ve okullarından ve öğrencilerinden daha çok şey bekleyenin aynı beklentileri konusunda diğerini cesaretlendirmesi demek olmalı. Okul topluluklarının “ortak bir eğitim amacına ulaşmak için kolektif sorumluluklar alan ve bu amaca ulaşmak için birbirleriyle işbirliği içinde olan personel üyeleri” (Newman, 1994) olması gerektiği kabul edilirken tüm topluluğun sürece katılması, yalnızca eğitim personelinin ve idarecilerin değil tüm topluluğun sürece dahil olmasının gerekliliğini tekrar etmek önemlidir (<http://newmaine.com/community/page3.html>).

Eğitim işgörenleri denildiğinde ilk akla gelen öğretmenlerdir. Çünkü eğitim hizmetlerini üreten öğretmendir. Okulun varlığının nedeni, eğitim hizmetlerini üretmektir. Okulun eğitim hizmetini üreten öğretmen, eğitim sisteminin vazgeçilmez işgörenidir (Başaran, 1996, s. 123). Eğitim hizmetinin en önemli parçalarından olan öğretmenlerin kendi alanlarında yeterli olmaları gerekmektedir. Eğitimin verimliliğinde, yönetici, öğretmen , çevre ve değerlendirme gibi birçok unsur belirleyici faktör olmakla beraber en önemli rol öğretmene aittir (www.yonetici-ogretmen.htm).

Öğretmen ana baba görüşmeleri iyi planlandığı ve düzenlendiğinde, karşılıklı güven ve gelişmiş ilişkilerle sonuçlanarak tüm ilgililer için yararlı olabilir. Görüşmenin aşağıdaki konularda öğretmene yardımcı olması beklenmektedir (Jeffrey, 1987, s. 19-20).

1. Ana babanın programa ilişkin beklenti ve izlenimlerini anlama,
2. Programın çocuk üzerindeki etkilerine ilişkin daha fazla anlayış kazanma,
3. Çocuk hakkında ek bilgi edinme,
4. Ana babanın programa karşı anlayış ve desteğini özendirme,
5. Gelişmeyi güçlendirecek etkinlikler ve destekleyici görüşlerle birlikte çocuğun gelişme sürecini iletme,
6. Ana baba ile bir ilişki geliştirme.

Öğretmen ana baba görüşmesi hazırlık, uygulama ve izleme olmak üzere olmak üç aşamada gerçekleştirilmektedir. Görüşmenin başarısı bu aşamalarda yapılması gerekenlerin bilinmesi, benimsenmesi ve uygulanmasına bağlı olacaktır. Hazırlık sürecinde şunlar önerilmektedir(Deans, 1988, s. 8).

1. Görüşme zamanının uygunluğunu sağlamak,
2. Öğretim tekniklerini gözleyebilmeleri için ana babanın sınıfa gelmesine izin vermek,
3. Aileyi ilgilendiren ev ödevlerini vermek,
4. Eve her ay sınıf projeleri ve yapılacak alan gezileri betimleyen bir mektup göndermek,
5. Üst sınıflarda, ana babaya ev ödevi beklentileri ve not verme ölçütünü içeren bir kurs özeti vermek,
6. Eve düzenli olarak ana baba ve çocuk için ortak etkinliklerin betimlemelerini göndermek, zaman varsa önerilerini çocuğa göre bireyselleştirmek,
7. Çatışma olasılığı varsa, başka bir öğretmen, okul danışmasını ya da yönetmenin görüşmeye katılmasını sağlamak.

Olumlu ve verimli okul-aile ilişkileri oluşturmada en büyük sorumluluk öğretmenlere düşmektedir. Bu nedenle, birbirine bağlı olan küme öğretmenlerin, eğitsel oyunlar, belirli bir sorun üzerinde küçük küme çalışması, beyin fırtınası, uygulama araçlarının geliştirilmesi, yönlendirilmiş tepki, kendi kendini yönetim, rol alma ve rol oynama, bir diğeri yetiştirme, gösteriler, küme süreci teknikleri, daha geleneksel ya da yenilikçi diğer yenilikler gib iletişim tekniklerinde yetişmeleri gerekli görülmektedir (Mcfee, 1987, s. 196).

Okul Çevresi .- Okul eğitim sisteminin;

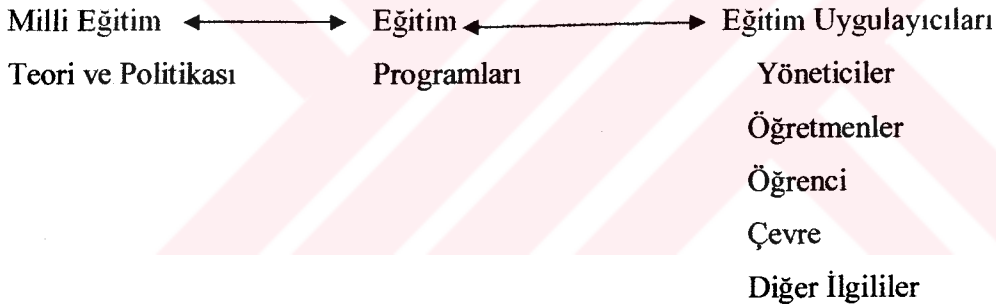
1. En işlevsel parçasıdır,
2. Eylemsel sınırlarını ve çevresini belirler,
3. Sistem sınırında, uçta, ilk düzeyde üretim amaçlı somut örgütlenmesidir.

Okul çok boyutlu bir olaydır. Ülkenin gelişimi, ilerlemesi ve kalkınması ile doğrudan ilgilidir. Toplumun eğitim kavramı ile özdeşleştirdiği kurum okuldur. Bu nedenle toplumun eğitim hizmetinden yakınması ile okuldan yakınması eş değerdedir. Okulu diğer kurumlardan ayırtan özelliği insan üzerinde çalışması ve insanı farklılaştırmasıdır. Okul farklılaştırmayı öğretim yoluyla yapmaktadır. Okul toplumun ilgi odağı durumdadır. Çünkü okulda gerçekleştirilen eğitim eylemlerine ilişkili olarak, toplumun istemleri, sorunları, çocuklar, öğrenciler, veliler yani toplumun tüm katmanları ve okul çalışanlarıdır. Eğitim sisteminde yöneticilerin tasarladıkları , planladıkları durumlar, okullara verilen amaçlar doğrultusunda insan kaynağının oluşturulmasına yönelik, öğretim eylemlerine dönüşmektedir. Bu dönüşümü sağlayan örgütsel düzenek okuldur. Tasarlanmış eğitim etkinliklerinin uygulama, izlenme, sınama imkanları ancak okul ortamlarında gerçekleşebilir. Okul düzeyine öğretim eylemlerine dönüştürülemeyen eğitim programları , bir dizi tasarımlar ve sayıtlardan öte hiçbir anlam taşımazlar. Bu nedenlerle okulun eğitim sistemi içindeki ayrıcalıklı konumunun gereğince açıklanıp toplumun her kesimini tarafından bütünüyle algılanması gerekir. Sonuç olarak okul her öğrencinin farklı olduğunu kabul edip, onlarla ayrı ayrı ilgilenen, problemlere çözüm yolları üreten, öğrenciye rehberlik edilen, öğrencinin okul dışındaki problemleri ile de ilgilenen, yardımda bulunan, öğrenciyi psikolojik ve duygusal olarak rahatlatan bir yer olmak durumundadır. Öğrenciler okulu ne kadar severlerse toplumsal değerimiz o kadar artar (Ökten, 2002, s. 2).

Bir eğitim programı için yalnız sınıfta, okulda hazırlanan ortam yeterli olamaz. Eğitim programlarının yeterli olması için, okulun iç çevresi kadar dış çevresinin de kullanılması gerekmektedir. Okulun dış çevresine açılması, bir çok dersler için zorunlu olmaktadır. Okulun, çevre ile etkili bir ilişki kurmasını gerekli kılan yararlar vardır. Okulun toplum içindeki konumunun, başarı ve başarısızlıkların tanınması kolaylaşır. Eğitim programında yer alan eğitim etkinlikleri ile ilgili endüstri, sanat, iş, eski eser gibi çevre olanakları, okuldaki ortamdan daha iyi eğitim yerleridir. Çevrenin doğal ve kültürel zenginlikleri, okulun eğitim programının konusu ve araçları olmalıdır. Bu yüzden okul, çevredeki endüstri, sanat kuruluşları ile yakından işbirliği kurmalı, gerektiğinde her fırsatta öğrencilerini çevre ile iç içe eğitmelidir. Bu tür çalışmalarda okul yönetiminin bilgisi ve kişiliği önemli rol oynamaktadır (Başaran , 1996, s. 99).

Müfredat Programları .- Bir eğitim yerinde, öğrencilerin önceden belirlemiş eğitim amaçlarını gerçekleştirebilmeleri için planlı yapılan eğitsel etkinliklerin tümüne eğitim programı denir.

Eğitim programının kapsamına dersler, eğitsel kollar, kutlama ve anma etkinlikleri, kültürel etkinlikler, yetiştirici ve tamamlayıcı etkinlikler girer. Bunların etkili yönetimi, okul yönetiminin ön koşuludur. Okullara ilişkin yasa ve yönetmelikler bu etkinliklerin nasıl uygulanması gerektiğini geniş olarak açıklar(Başaran, 2000,s. 141). Okulda öğretmenler, yönetmenler, diğer ilgililer daha başka etkinlikleri katmak için eğitimi yeniden planlarlar(Başaran, 1996, s.83). Eğitim programı, çocuklarda ve gençlerde istenilen davranış değişikliği meydana getirmek üzere hazırlanan ve devamlı suretle geliştirilen bir araçtır. Bir taraftan eğitim politikası ve teorisiyle diğer taraftan uygulama alanıyla yakından ilgilidir. Uygulama ile milli eğitim politikasını birleştiren bir köprü görevi yapmaktadır (Varış, 1976, s. 87). Varış araştırmasında eğitim programının köprü görevini şöyle göstermektedir.

Merkezi yönetim anlayışının hakim yönetim sistemlerinde, okullarda uygulanan programlar genellikle bilimsel ve teknolojik gelişmelere uygun olarak geliştirilemeyen katı programlardır. Yerel eğitim birimlerine program alanlarında alanında yetki ve sorumluluk devri gerçekleştirecek, çok yönlü, esnek ve çevrenin ihtiyaçlarına uygun katılımcı bir anlayışla programlar geliştirilmelidir. Eğitim programlarının uygulanması ve değerlendirilmesinde geniş bir katılım tabanı oluşturulduğu takdirde etkinliği artacaktır.

Okul programının ayrıntılı olarak kontrolünün, okul düzeyinde öğretmenler ve yöneticiler tarafından yapılması gerekir. Merkezi standartlaşmış uygulamalar, çoğunlukla düşük verimliliğe yol açmaktadır. Okullara aktarılan program yetkisi her bir öğrencinin özel ihtiyaçlarına ve onların çeşitli fırsatlara ulaşmasına yönelik taleplerine

cevap verecek etkili değişimleri artırmayı ve harekete geçirmeye desteklemelidir. Bundan hareketle okul merkezi programın anlamı öğretmenlerin eğitim ve ders programları üzerinde okul toplumu üyeleriyle birlikte geliştirdikleri genel amaçlar ve temel ilkeler doğrultusunda, öğretim programının içeriğine, hangi yöntem ve tekniklerin kullanılacağına kendilerin karar vermesidir.

Clark, okul müdürü eğitim programı uygularken eşgüdümlemedeki rolünü şöyle sıralamaktadır:

1. Eğitim ve öğretimin okulun temel işlevi olduğunu kabul eder,
2. Okul misyonunu açıkça ve istikrarlı olarak personel üyelerine, velilere ve öğrencilere bildirir,
3. Açık hedefler sağlayarak öğrenci ilerlemesini onlarla iletişim kurarak gözlemler,
4. Sınıflarda öğretmenleri dinlemeye zaman ayırır,
5. Güven ve paylaşımcı bir atmosfere ön ayak olur,
6. Yüksek ilgili profesyonel personel gelişimini gerçekleştirir. Kötü ve zayıf öğretime tolerans tanımaz (Clark, 1999, s. 1).

Bundan hareketle programlar okulun ve çevrenin ihtiyaçlarını karşılayacak nitelikte olmasına dikkat edilmelidir. Ayrıca programların uygulanabilirlik özelliği olmalıdır.

Yukarıdaki dört unsurun yanına; eğitim ortamında çalışan öğretmenin kalitesi, girdinin niteliği, araç-gereçlerin yeterliliği, öğrencilerin sosyo-ekonomik düzeyleri, okulda yapılan faaliyetler arasındaki eşgüdüm yeterliliği ve benzeri etkenler planlı ve programlı bir okulun temel özellikleri arasında sayılabilir.

Eğitim bilimciler, başarıyı; üçlü saç diye adlandırdıkları **okul, aile ve çevre** üçlüsünün iş birliğine, dayanışmasına, birbirine sağladıkları yardımlaşma ve hareket birlikteliğine bağlamaktadır. Bu üçlünden bir tanesinin olmaması, eksik olması veya devreden çıkarılması yapılan eğitim- öğretim çalışmalarının aksak ve topal olmasına, başarısızlık yüzdesinin artmasına neden olacağı, günümüz eğitimcilerinin ortak görüşüdür.

Bundan dolayı okul ve aile arasındaki işbirliği düzeyinin yüksek olması gerekir. Bu işbirliğinin düzeyinin yüksek olması için okullarımız kendilerini yenilemeli toplum üzerindeki etki ve görevlerini çok iyi bilmelidir. Çünkü okullar çocuk ve gençlerin haklarını, sorumluluklarını ve ödevlerini öğrenmelerinde, hak ve sorumluluklarını birer davranış halinde dönüştürmelerinde, okulun çevrede ve ülke genelinde başarısının artırılmasında kritik bir rol oynamaktadır. Okul yöneticileri ve öğretmenleri, öğrencilerin sadece okuldaki eğitimleri ile yetinmemeli, okul haricinde öğrencilerin

ilgilendikleri alanları, alışkanlıkları, eğilimleri, toplumla olan alakaları ve düşünce dünyasındaki olumsuz sapmaları izleme ve takip etmek durumundadırlar.

Aileleri okulun ve eğitim sürecinin bir parçası olarak görmek gerekir. Böyle bir bakışla aileler yalnızca bağışta bulunan, eğitim yılında birkaç kez çocuklarının başarı durumunu öğrenmek üzere ya da okulda çocuğu ile ilgili bir sorun olduğunda okula gelen yabacılar olarak görülmemelidir. Okuldaki yönetici ve öğretmenler, öğrenci velilerini aynı amacı gerçekleştirmek için uğraş veren arkadaşları veya iş ortakları olarak görülmelidir. Okul yönetici ve öğretmenleri ailelerin toplumdaki sosyal, ekonomik ve kültürel yapılarına göre davranış göstermemeli ya da sosyal, ekonomik ve kültürel düzeyi düşük olan velilere bu durumlar hissettirilmemelidir. Bu durumu hisseden veya gözleyen aileler okula veya okulda yapılanlara karşı tavır almakta, olumsuz davranışlar içerisine girmektedir. Bu nedenle okulların; yönetici, öğretmen, hizmetli, öğrenci, veli ve destek grupları ile birlikte çok büyük bir aile olduğu görüş ve düşüncesi velilere benimsettirilmelidir.

Boş zamanlarda okula gelir sağlayıcı etkinliklere yer verilmesi, öğrenme güçlüğü çeken öğrencilere özel çalışmaların yaptırılması, okulun içi ve çevre düzenine katkıda bulunulması, özel becerilere sahip velilerin bu becerileri öğrencilere öğretilmesi, çeşitli alanlarda uzman olan velilerin toplantı ve konferanslarla öğrencileri ve diğer velileri bilgilendirilmesi, velilerin ev yaşamlarında okullarda kazandırılmaya çalışılan davranış pekiştirmeleri, okulun ailelerden, ailelerin okuldan beklentilerinin ve sorunların açıkça tartışılması ve son olarak okulun, aileleri de öğrendiği ve öğrettiği bir yer haline gelmesi, okulun yönetici, öğretmenler ve öğrencilerin birlikte başarabilecekleri bir amaç olmalıdır.

Türkiye’ de Okul-Aile İşbirliğinin Örgütlenmesi

Türkiye’de okul-aile birlikleri konusunda temel ilkeler, üçüncü Milli Eğitim Şurasında saptanmıştır. Üçüncü Milli Eğitim Şurasında kabul edilen esaslara göre hazırlanan “Okul Aile Birliği Yönetmeliği”, Talim ve Terbiye Dairesinin 31.01.1947 tarih ve 25 sayılı kararıyla yürürlüğe girmiştir.

Milli Eğitim Bakanı R. Şemsetin Sırer imzasıyla yayınlanan genelgede okul-aile birliklerinin hemen kurulması istenmiş, bu konuda hazırlanacak yönetmeliğin de sonradan okullara gönderileceği belirtilmiştir. Genelgede; okul-aile birliklerinin,

okulların sosyal ve eğitsel etkinliklerine destek sağlayacağı, her memlekette olduğu gibi bizde de yeni gelişmelerin, çeşitli yönlerden okul ile ailenin gitgide birbirine daha çok yaklaşmalarını gerekli kıldığı belirtilmiştir. Daha sonra birliklerin kuruluş amaç ve esaslarını açıklayan genelgede, okul aile birliklerinin üzerinde çalışacakları problemler sıralanarak problemlerin giderilmesinde izlenecek yollar da belirtilmiştir. Genelgede, birliklerin üzerinde duracakları bazı temel problemler de sıralanmıştır. Bu problemler şunlardır:

1. Okul yaşamına hakim olan eğitim ve öğretim ilkelerinin ailelere tanıtılması,
2. Öğrencilerin okula devam durumu,
3. Öğrencilerin temizlik ve sağlık durumları,
4. Öğrencilerin beden yönünden eğitimi,
5. Öğrencilerin fikir yönünden eğitimi,
6. Öğrencilerin ahlak yönünden eğitimi,
7. Öğrencilerin duygu yönünden eğitimi,
8. Öğrencilerin sosyal yönünden eğitimi (Tebliğler Dergisi 9, s. 145, 1946).

İlk yönetmeliğin yürürlüğe girmesiyle birlikte, Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından “ Okul-Aile Birliklerin Yayınları” adıyla bir dizi kitapçık yayınlanmaya başlanmıştır. “ Çocuk Eğitiminde Ana Baba ve Öğretmenlere İpuçları”, Çocukların Başarısızlıkları Karşısında Okul-Aile”, “Çocuğunuzun Başarılı Bir Öğrenci Olmasına Nasıl Yardım Ederiz?” gibi başlıklar taşıyan bu yayınların, özellikle o günün koşullarında son derece yararlı olduğu düşünülmektedir.

Yedinci Milli Eğitim Şurasının kararları doğrultusunda okul-aile birlikleri konusunda üçüncü yönetmelikte 30.07.1965 yılında değişiklikler yapılmıştır. Bu yönetmelikte, OAB’ nin uğraşabileceği konular ana başlıklar halinde şöyle sıralanmıştır (OAB Yönetmeliği, Resmi Gazete, 1965):

1. Aile, okul ve çevrede çocukların iyi alışkanlıklar kazandırmasını sağlama,
2. Okulun amaç ve eğitim-öğretim ilkeleriyle eğitim çalışmaları hakkında ana-babaları aydınlatma,
3. Sağlık ve temizlik alışkanlıkları kazandırmada ortak önlemler alma,
4. Çocukların başarısını artırmada ana-babalarla işbirliği yapma, toplumsal yardım ve hizmetler sunma,
5. Yardımlaşma ve dayanışma alışkanlığını geliştirecek bir ortam hazırlayarak, öğrenci velilerinin toplumsal gereksinimlerini karşılamaya çalışmak,
6. Velilerin bilgi, beceri ve deneyimlerinden yararlanmak,
7. Çocuğun gelişme gereksinimleri karşılanmasında, okul ile ailenin görev ve sorumluluğuna ilişkin olarak aile bireylerini aydınlatmak.

Onbirinci Şurada, ilköğretim öğretmenlerinin eğitimine ilişkin olarak “ diğer

personel ve ana babalarla işbirliği yapma becerisini kazandırmaya yönelik içerik ve etkinlik kategorileri” kapsamında sosyal psikoloji, insan ilişkileri, kitle iletişimi vb. dersler önerilmiştir (Onbirinci Milli Eğitim Şurası Kararları, Tebliğler Dergisi, 1983).

Onikinci Şuranın konuya ilişkin kararları şunlardır(Onikinci Milli Eğitim Şurası Kararları, Tebliğler Dergisi, 1988):

1. Öğrenci velilerinin, çocukların durumu, yönelebilecekleri meslekler ve bilgi alanları konularında aydınlatılması,
2. Öğretmen ve okulun aile ile ilişkilerini sıklaştırılması,
3. Aileye temel çocuk eğitimi ve toplumsallaşma ile ilgili görevlerini hatırlatacak önlemlerin alınması.

22-27 Ağustos 1994 tarihleri arasında, dönemin Milli Eğitim Bakanı Ankara’da yapılan İl Milli Eğitim Müdürleri Eğitim Yönetimi Semineri’nin açılış konuşmasında, okul-aile işbirliğine değinerek, bu konuda şunları söylemiştir:

‐Okul-aile‐, ‐okul-çevre‐ ilişkilerine önem veriniz. Eğitimin öğretmen-öğrenci-veli üçgeninde gerçekleştiğini dikkate alınız. Okullarımızda her dönemin sonlarına doğru bir günü, ‐Veliler Günü‐ olarak değerlendiriniz. Okullarımızı ve sınıflarımızı velilere daima açık tutunuz (Eğitim Yönetimi Semineri, 1994).

Bir çok değişikliğe uğrayan okul-aile birliği yönetmeliği son şeklini 1983’te almıştır. Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda, okul ile aile arasındaki bütünleşmeyi sağlamak ve öğretmen-veli arasındaki işbirliğini kurmak amacıyla her derece ve türdeki resmi ve özel ilköğretim ve orta öğretim okullarında kurulan okul-aile birlikleri, kurulduğu okulun adını almaktadır. Okul müdürü, müdür yardımcıları, öğretmenleri ve velileri bu birliğin doğal üyeleridir.

Okul-Aile Birliğinin Görevleri

1. ‐Öğrencilerin vatan, millet, bayrak, insanlık sevgilerini, Atatürk ilke ve inkılaplarına, manevi değerlere bağlılıklarını ve dayanışma duygularını pekiştirme amacıyla, okul müdürlüğü ve velilerle işbirliği yapmak.
2. Okulun amacı, eğitim etkinlikleri, programları ve eğitimle ilgili yönetmelik konularında velileri aydınlatmak.
3. Öğrencilerin dürüst, nazik, saygılı, başarılı ve düzenli olmalarına katkıda bulunmak üzere okul ve ailelerle işbirliği yapmak.
4. Öğrencilerin, düzenli bir şekilde okula devamlarını sağlamada, veliler ve okul yönetimiyle işbirliği yapmak.

5. Evde çalışma ortamı bulunmayan öğrenciler için okulda çalışma ortamı sağlamak.
6. Öğrencilerin okul disiplinine ve toplumsal hayata uyum sağlamaları için, veliler ve okul yönetimiyle işbirliği yapmak.
7. Öğrencilerin yapmaya uygun olmayan işleri, gitmeleri uygun olmayan yerleri okul müdürlüğü ile saptamak ve öğrencilerde bulunması istenilmeyen kötü davranışları önleyici tedbirleri almak.
8. Özel yetismeye ve teşvike muhtaç çocuklar için gerekli çarelere başvurmak.
9. Öğrencilerin sağlıklı olmaları, boş zamanlarını iyi değerlendirmeleri, trafik ve diğer kazalardan korunmaları konusunda veliler ve okul yönetimiyle işbirliği yapmak.
10. Okul çağındaki çocukların gelişimi, eğitimi ve bakımı konularında velileri aydınlatmak.
11. Öğrenci velilerinin okulu ve öğretmenleri; öğretmenlerinde öğrenci velilerini ziyaret etme alışkanlığını kazanmalarına teşvik etmek.
12. Çeşitli yönlerden özürü öğrenciler için gerekli tedbirleri almak.
13. Okulun ders yılı içinde ve sonunda yapacağı etkinliklere gerekli katkıyı sağlamak.
14. Okulun çeşitli tesislerinden ana- baba ve velilerinde yaralanmasını sağlamak”
(OAB Yönetmeliği, 1983, s. 8-9).

Okul – Aile Birliği Yönetmeliği

Genel Hükümler:

- “Madde1- Bu yönetmeliğin amacı, okul-aile birliklerinin kuruluş, işleyiş, görev ve sorumluluklarına ilişkin esasları düzenlemektir.
- Madde 2- Bu yönetmelik, Milli Eğitim bakanlığına bağlı resmi ve özel okullardaki okul-aile birlikleri ile ilgili hükümleri kapsar.
- Madde 3- Bu yönetmelik, 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununa dayanarak hazırlanmıştır.
- Madde 4- Bu yönetmelikte geçen;“Okul” sözü, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı her derece ve türdeki resmi ve özel ilkokul, ortaokul, lise ve dengi okulları;“Birlik” sözü, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi ve özel okullarda kurulan okul-aile birliğini ifade eder.

Kuruluş :

- Madde 5- Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı okullarda okul ile aile arasında bütünleşmeyi gerçekleştirmek, veli ve öğretmenler arasında işbirliği sağlamak amacıyla okul-aile birlikleri kurulur.
- Madde 6- Okul- aile birliği kurulduğu okulun adını alır.
- Madde 7- Okul –aile birlikleri ; Çocuk Esirgeme Kurumu, Kızılay, Türk Hava Kurumu, Yeşilay, Yardım Severler Derneği ve Okul Koruma Dernekleri ve eğitim vakıfları gibi kuruluşlarla işbirliği yaparlar.

Üyelik:

- Madde 8- Okul Müdürü, müdür yardımcıları, öğretmenleri ve öğrenci velileri birliğin üyeleridir.
- Madde 9- Veliler, Öğrencileri okula kayıt ettirirken birliğin üye kayıt defterine velinin kimliği, iş ve ikamet adresleri yazılır, defterin ilgili sütunu veli tarafından imzalanır.

Organlar:

- Madde 10-Birliğin Organları Şunlardır.

- a. Genel kurul
- b. Yönetim kurulu
- c. Denetleme kurulu

- Madde 11-Genel Kurul; birliğin üyelerinden meydana gelir.

- Madde 12-Genel kurul, birliğin ilk defa kurulduğu okullarda okul müdürünün daha önce kurulmuş birliklerde yönetim kurulunun daveti ile ders yılı başını takip eden iki ay içinde toplanır.
- Madde 13-Genel kurul üye tam sayısının en az yarısından bir fazlasının iştiraki ile toplanır. Toplantıda çoğunluk sağlanmazsa bir hafta sonra gelen üyelerle toplanır ve bunların çoğunluğu ile karar alınır.
- Madde 14-Genel kurul, okul müdürünün veya okul müdürü ile yönetim kurulunun ortaklaşa isteği üzerine olağanüstü toplantıya çağrılabilir.
- Madde 15-Genel kurul toplantılarının yeri, zamanı ve gündemi en az bir hafta önceden üyelere duyurulur. Genel kurul toplantı tarihi ve gündem okul müdürlüğü tarafından bilgi edinme bakımından bir üst makama bildirilir.
- Madde 16-Genel kurul toplantısında yalnız gündemde yer alan maddeler görüşülür. Ancak, toplantıda bulunan üyelerin en az onda biri tarafından görüşülmesi istenilen hususların gündeme konulması teklif edilebilir. Gündem maddeleri sırası da aynı usulle değiştirilebilir.
- Madde 17- Genel kurulun görevleri şunlardır.
- a- Yönetim ve denetleme kurulunu seçmek
 - b- Yönetim ve denetleme kurulu raporlarını görüşmek, karar almak ve değerlendirmek.
 - c- Okul eğitim faaliyetlerine ilişkin görüşleri bildirmek ve bu konularda temennilerde bulunmak.
- Madde 18- Genel kurul toplantısı aşağıdaki şekilde yapılır.
- a- Genel kurula katılacak üyeler , düzenlenen üye listesindeki adları hizasını imzalar.
 - b- Toplantının açılışını okul müdürü tarafından yapılır.
 - c. Açılıştan sonra, toplantıyı yönetmek üzere genel kurul tarafından açık oyla bir başkan, bir başkan yardımcısı, iki yazman seçilir.
 - d. Toplantının yönetimi genel kurul başkanına aittir. Yazmanlar, toplantı tutanağı hazırlarlar.
 - e. Başkan ve başkan yardımcısı ile birlikte imza ederler.
 - f. Toplantı sonunda bütün tutanak ve belgeler yeni seçilen yönetim kuruluna verilir.
- Madde 19- Yönetim kurulu, genel kurul tarafından seçilen beş asil ve beş yedek üye ile yönetim kurulunun tabii üyesi olan okul müdürü ve öğretmenler kurulunca seçilen bir öğretmenden meydana gelir.
- Madde 20-Yönetim Kurulu, seçildiği hafta içinde toplanarak kendi arasında bir başkan , bir başkan yardımcısı ve bir yazman seçer.
- Madde 21- Yönetim Kurulu üyelerinden;
- a. Başkan birliğin temsilcisidir. Yönetim kuruluna başkanlık eder.
 - b. Başkan yardımcısı başkanın olmadığı zamanlarda onu temsil eder.
 - c. Yazman birliği yazı işlerini yürütür.
- Madde 22- Yönetim kurulu birliğin görevlerini bir program dahilinde yürütmekle vazifeli ve bu alışmalarında genel kurula karşı sorumludur.
- Madde 23-Yönetim kurulu , okulun açık bulunduğu zamanlarda ayda bir defa toplanır. Okulun açık bulunmadığı zamanlarda da toplanabilir. Toplantı en az dört üye ile yapılır. Kararlar oy çokluğu ile alınır. Oyların eşitliği halinde başkanın oyu iki oy sayılır. Üyelerden özürsüz olarak üç toplantıya katılmamış olanlar istifa etmiş sayılır. Yönetim kurulunda üye sayısı yedeklerle birlikte dördün altına düştüğü taktirde , okul müdürlüğü tarafından bir ay içinde toplantıya çağrılır. Seçilen yeni yönetim kurulu kalan süreyi tamamlar.
- Madde 24- Denetleme kurulu genel kurul tarafından seçilen üç asil iki yedek üyeden oluşur. Asil üyeler genel kuruldan sonraki hafta toplanıp aralarında bir başkan seçerler.
- Madde 25- Denetleme kurulunun görevleri şunlardır:
- a. Üç ayda bir toplanacak yönetim kurulunun faaliyetlerini incelemek, sonucu rapor halinde yönetim kuruluna bildirmek,
 - b. Yönetim kurulu faaliyetlerini ayrıntılarıyla inceleyerek bu konuda hazırladığı raporu faaliyet dönemi sonunda genel kurula sunmak .
- Madde 27 -Yönetim kurulu, çalışmaları sırasında karşılaşılan güçlüklerin giderilmesi konusunda okul müdürlüğü, veliler ve ana-babalarla işbirliği yapar.
- Madde 28- Birlikler okul müdürlüğünün yapmakta olduğu işlerde destekler, okulu güç duruma

sokacak kararlar vermez, tamamı ile eğitici olana amacına politika veya çıkar karıştırmaz.

Madde 29- Birlikler alınması gerekli gördükleri yeni ve faydalı tedbirleri okul müdürlüğüne teklif edebilirler.

Madde 30- Derslerde zayıf olan öğrencileri başarı seviyelerini yükseltmek veya onları üst öğrenim kurumlarına hazırlamak amacı ile birliğin ve okul koruma derneğinin işbirliği ile okullarda yetiştirme kursları açabilir. Bu kurslar, konu ile ilgili olarak yayınlanmış veya yayınlanacak yönerge esaslarına göre yürütür.

Madde 31- Birlik yönetim kurulu aşağıdaki defterleri tutar;

1. Üye Kayıt Defteri : Birlik üyelerinin ikametgah adresleri, birliğe giriş tarihleri tutulur.
2. Karar Defteri : Birlik yönetim kurullarının kararları tarih ve sayı sırasıyla, bu deftere yazılır.
3. Gelen ve Giden Evrak Defteri : Birliğe gelen ve birlikten çıkan yazılar bu deftere kaydedilir, gelen ve giden yazılar dosyalanarak saklanır (Tebliğler Dergisi, sayı, 2141, s. 257)."

Madde 32 – Birliğe ait defter ve dosyalar okul müdürlüğünce muhafaza edilir.

Yürürlük Hükümleri:

Madde 33 – Bu yönetmelik yayımı tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

Madde 34 – 30/7/1965 tarih ve 12062 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan “Okul-Aile Birliği Yönetmeliği” yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 35 – Bu yönetmeliği Milli Eğitim Bakanı yürütür”(OAB Yönetmeliği, 1983, s. 6-7-8-9).

Türkiye’de Son Yıllarda Uygulamaya Çalışılan Okul-Aile İşbirliği Programları

Okul-Aile İşbirliği Programı .- IKGV’ nin, Caritas Türkiye ve Uluslararası Mavi Hilal ile birlikte yürüttüğü ve CRS tarafından desteklenen bu program, önceden belirlenen okullardaki okul-aile birlikleri aracılığı ile bölgede yaşayanların, çocukların eğitimine okulların iyileştirme sürecine ve yaşadıkları bölgenin gelişimine katkıda bulunmalarını desteklemeyi amaçlamaktadır. 2001 yılı sonunda ön çalışmaları tamamlanan programın uygulamaları 2002 yılında Gölcük, Düzce ve Karamürsel’deki toplam 6 okulda uygulanarak, hedef okullardaki 2600 öğrenciye ve ailelerine ulaşılmıştır (www.ikgv.org).

Programın başlıca üç hedefi vardır. Okullarda yapılan düzenli toplantılarda okul-aile birliklerinin kapasitelerini geliştirme, bunun yanı sıra anne-baba seminerleri ile velilerin çocukların büyüme süreçlerinde bilinçli davranmaları konularında donanımlı olmaları sağlanmakla, ve son olarak da çeşitli üniversitelerle kurulan işbirlikleri ile öğretmenlere bilgi tazeleyerek çocuklarının eğitim süreçlerine dahil etme konusunda eğitimler verilmektedir.

İhsaniye Sosyal Merkezi .- Marmara Depremi’nden sonra özellikle Gölcük’te ağırlıklı olarak bir çok çalışma yapan vakıf, bölgedeki çalışmalarını 2003 yılının sonuna

sürdürmüştür. 2001 yılından itibaren vakfın etkinlikleri Gölcük'e bağlı İhsaniye Belediyesi sınırları içerisinde Kessa Dinlenme Tesislerinde yaptırılan bir sosyal merkez binasında sürdürülmektedir. İhsaniye Sosyal Merkezi'nde dört birim vardır. Bu birimler 4-6 yaşlarında çocuklar için gündüz bakım evi, kadın birimi, yaşlılar birimi ve gençler birimidir. Gençler biriminde, İngilizce, bilgisayar kursları sürdürülmektedir. Kadın biriminde el sanatları kursu ve İhsaniye Kız Meslek Lisesi öğretmenleri ile işbirliği için de ayrı çalışmalar yapılmaktadır (www. ikgv. Org).

Aile Mektubu Projesi .-AÇEV tarafından geliştirilen proje Bankalar Birliği tarafından uygulanmakta olan “ Sağlıklı Gelecek İçin Çocuklar” projesini destekleyecek bir proje olarak düşünülmüştür. Proje hamilelik döneminden başlayarak farklı zamanlarda toplam 12 mektup yollayarak anne ve babaların eğitimini amaçlamıştır. Bu kapsamda Ekim-2003 ve Aralık -2003 tarihlerinde çeşitli illerde seminerler düzenlenmiştir (www. acev. org/ egitim).

Kadın ve Çocuk Merkezleri .- Nüfusun yaklaşık %36'sı ekonomik olarak yoksulluk riski altında yaşamakta ve yoksul çocukların pek azı erken çocuk bakım ve eğitim olanaklarından yararlanmaktadır. Yoksulluktan en fazla kadınlar ve çocuklar etkilenmektedir. Yoksul kadınlara yönelik hemen hemen tüm programlar klasik bir sosyal hizmet anlayışı ile onları “pasif hizmet alıcıları “olarak görmektedir. Bu yaklaşım ise bu hizmetlere en fazla ihtiyaç duyan yoksul grupların bu hizmetleri yaygınlaştırmak üzere yaratıcılıklarını kullanmalarını ve alternatif yollar üretmelerini engellemektedir. Oysa, yoksul kadınların “görünmeyen liderlikleriyle”, yoksullukla mücadele, aileyi ve çevrelerini ayakta tutma ve hem kendileri hem de aileleri ve çevreleri için yaşamı yeniden üretme konusunda inanılmaz yaratıcılık ve çabaları vardır. Kadınlar, başka bağlamlarda “doğal eğiticiler olarak “ kabul edilirler, ama iş çocuklara yönelik bu toplumsal hizmetlerin yaygınlaştırılmasına geldiğinde, mevcut yönetmeliklere de yansıyan; “çocuk eğitimi annelere ya da ailelere bırakılmayacak kadar ciddidir ve yalnızca uzmanların işidir ”, yaygın anlayışıyla kadınların bu alandaki potansiyel katkıları ve liderlikleri bilinçli olarak göz ardı edilir.

İstanbul, Marmara Deprem Bölgesi ve Güneydoğu Anadolu'da 15 Kadın ve Çocuk Merkezi kurulmuştur. Merkezlerde her yıl yaklaşık 1000 çocuk ve aileleri ucuz ve kaliteli okul öncesi eğitim hizmetlerinden yararlanmaktadır.

Bu merkezler eğitimin kalitesi açısından da çok sektörlü bir işbirliğini gerektirir. Eğitim yaklaşımı ve eğitim faaliyetlerini besleyecek özellikle sanatsal yaratıcılık alanında ve pedagojik alanda farklı kaynak kişilerin (oyun/drama, hikaye anlatma, resim/heykel, sinema, fotoğraf, marangozluk, v.s. gibi) desteği çok önemlidir. Bu nedenle, merkezlerin bulunduğu bölgelerde, üniversiteler, meslek okulları, meslek kuruluşları, belediyeler, valilik, diğer kamu programları, bilgi ve becerilerini çocuklar ve ailelerle paylaşabilecek kişiler/bireylerle yakın bir işbirliği gerekmektedir.

Merkezlerde, anneler tarafından yapılan ihtiyaç tespiti çalışmasına dayanarak, semtin ihtiyacına göre çocuklar için farklı biçimlerde bakım ve eğitim hizmetleri sunulmaktadır, tam ya da yarım günlük çocuk bakım ve eğitim hizmetlerinin verildiği **Mahalle Yuvaları**, çocuklarda yaratıcılığı geliştirmek ve oyunla öğrenmeyi sağlamak üzere, çocukların belli saatlerde kullandıkları **Oyun Odaları** ya da eğitilen deneyimli annelerin kendi evlerinde 3-4 çocuğa bakıp hem para kazandıkları ve hem de çocuk bakım hizmetleri verdikleri **Mahalle Anneliği** gibi..

Merkezlerdeki çocuklara yönelik eğitim faaliyetlerinin kalitesi ve etkileri her yıl değerlendirilmektedir(www.kedv.org.tr).

Anne Çocuk Eğitimi Projesi (AÇEP) .- MEB ve Anne Çocuk Eğitim Vakfı işbirliği ile Halk Eğitim Merkezlerinde Anne- Çocuk Eğitimi Programı dahilinde 59 ilde, 53 il koordinatörü ve 248 öğretmenle 26.053 anne eğitilmiştir (www.meb%20projeler.htm).

Temel Eğitim Pilot Projesi (TEPP).- Özellikle kırsal kesimdeki eğitimin kalitesini artırılması, kızların okullaşma oranının yükseltilmesi, anne ve babaların eğitilmesi, nüfusu hızla artan yerleşim birimlerinde yeni tip ilköğretim okulu binalarının yapılması, 8 yıllık kesintisiz zorunlu ilköğretim konusunda halkın bilinçlendirilmesi amacıyla TEPP hazırlanmış ve MEGP' den 13.1 milyon ABD \$ tahsis edilmiştir (www.meb%20projeler.htm).

Anne-Baba-Çocuk Eğitimi.- 1997-2000 yılları arasında uygulanan projede ailelerin çocuk gelişimi ve eğitimi konusunda bilgilendirilmiştir (www.meb%20projeler.htm).

Sosyal Yardım.- 1997 yılında Sosyal Yardım ve Dayanışma Vakfı tarafından uygulanan projede, dar gelirli ailelerin 6. sınıfa devam eden çocuklarının eğitime alınması, ailelere destek sağlanması amacı hedeflenmiştir(www.meb.gov.tr/projeler.htm).

Ana-Baba Okulu.- İstanbul Üniversitesi tarafından hazırlanmış bir programdır. Ana-babaların okulla olan ilişkileri üzerine çeşitli seminerler düzenlenmiştir.

Aile Okulu.- Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Derneği tarafından “Aile Okulu” adı verdikleri programı uygulamışlardır.

Aile Katılım Projesi.- Özel Arı Okulları tarafından uygulanan bir projede (AKAP) Aile Katılım Projesidir. Projenin amacını şöyle açıklamaktadırlar: Pek çok gelişmiş ülkede çeşitli düzeylerde uygulanan aile katılım programlarının eğitim-öğretim sürecine olumlu katkıları bilinmektedir. Bu çalışmalardan yola çıkarak, okulumuzda yürütülen proje ile gelişimsel rehberlik anlayışı çerçevesinde okul ve aile eğitim yaşantılarının zenginleştirilmesi hedeflenmektedir. Öğretmenlerimizin ve öğrencilerimizin katkılarıyla hazırlanan pek çok yazılı materyalin velilerimize ulaştırıldığı, çeşitli etkinlikler (kaynak kişi, yardımcı öğretmenlik, açık sınıf vb.) yoluyla velilerimizin okula davet edilerek eğitim sürecine katılımlarının sağlandığı proje ile okul-aile işbirliği ve tutarlılığı amaçlanmaktadır. Projenin önemli hedeflerinden biri olan yetişkin eğitimi, proje ekibimizin velilerimizle bir araya geldiği yüz yüze iletişim toplantıları ve çocuklarımızın gelişimine ilişkin farklı konulardan oluşan bilgi verici kitapçıklar yoluyla gerçekleştirilmeye çalışmaktadır. Proje ayrıca okul-aile işbirliği sağlamaya amaçlamıştır (www.aile.htm).

Bütün bu projelerin veya benzeri uygulamaların amacı sağlıklı okul-aile ilişkisini yaratmaktır. Bu da toplumdaki her kesim insanın okulun eğitim öğretim süreçlerinde etkin rol oynamasını temin etmekle gerçekleştirilebilir. Bu katılım, öğrencilerin eğitimlerine katkı sağlamak ve okulda kazanılan bilgi, beceri ve davranışların desteklenip pekiştirilmesinden, okulun yönetiminde karar mekanizmasının içinde yer almaya kadar uzanır.

Okul-aile birlikleri eğitim sistemi içinde oldukça önemli bir işleve sahip olduğundan, okul aile birliklerinin verimli olarak çalışabilmesi için çeşitli örneklerle gerek duymaktadır. Bu araştırmada İstanbul İli, Kartal İlçesine bağlı resmi ilköğretim

okullarında okul –aile birliğinin kendi görevlerini ne ölçüde yerine getirdiği araştırılmaktadır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın genel amacı İstanbul İli, Kartal İlçesinde resmi ilköğretim okullarındaki yönetici, öğretmen ve veli görüşlerine göre okul -aile birliklerinin yönetmelikte yer alan görevlerini ne derecede yerine getirdiğinin belirlenmesidir. Bu amaca ulaşabilmek için aşağıdaki sorulara cevap aranacaktır.

Alt Amaçlar

1. Yönetici, öğretmen ve velilerin algılarına göre; okul-aile birlikleri görevlerinden her birini ne derecede yerine getirmektedir?
2. Okul-aile birlikleri görevlerini yerine getirme derecesi bakımından yönetici, öğretmen ve veli algıları arasında anlamlı farklılıklar var mıdır?

Araştırmanın Önemi

Eğitim sistemimizin önemli bir parçası olan okulun kendi amaçların tam anlamıyla yerine getirmesinde birçok faktörün göz önünde tutulması gerekmektedir. Bu faktörlerin en önemlilerinden birisi de, eğitimin varlığının nedeni olan öğrencilerin aileleridir. Bundan yola çıkarak okul ile aile arasındaki ilişki ne kadar sağlıklı olursa okulun kendi amaçlarını yerine getirmesinde o derecede kolaylaştırmış olacaktır. Zaten eğitim programımıza baktığımızda “Okul-Aile Birliklerinin” kurulmasının temel nedenleri arasındaki okul – aile işbirliğinin sağlanması ve ailelerin okulun amaçlarına katkı sağlayacak davranışlarda bulunulmasını hedeflenmiştir. Ayrıca “Okul-Aile Birlikleri” okul ile aile arasında iyi iletişim için bir köprü görevini üstlenmiştir. Bu araştırma, Okul-aile birliğinin görevlerini ne ölçüde yerine getirdiğini ortaya çıkarmak ve bu görevlerin daha iyi yerine getirilmesi için alınacak önlemlere ışık tutması açısından önemlidir.

Sayıtlılar

1. Ankete katılanlar , anket sorularına içtenlikle cevap vermişlerdir.
2. Ankete katılanlar, ankete verdikleri cevaplar İstanbul İli, Kartal İlçesine bağlı resmi ilköğretim okullarında “Okul- Aile Birliğinin” görevlerini ne ölçüde yerine getirdiğini belirlemek için yeterlidir.

Sınırlılıklar

1. Bu araştırma, İstanbul İli, Kartal İlçesi’ne bağlı resmi ilköğretim okullarında çalışan yöneticiler, öğretmenler ve okula devam eden öğrencilerin velileriyle sınırlıdır.
2. Araştırma örneklemine alınan denekler en az bir yıldır bulundukları kurumda çalışmış olmaları gerekmektedir.
3. Bu araştırma, on ay süreyle sınırlandırılmıştır.
4. Bu araştırma , veri toplama aracında yer alan on yedi soruyla sınırlıdır.

Tanımlar

Okul- Aile Birliği: 2287 sayılı Maarif Vekaleti hakkında kanunla çıkarılan yönetmeliğe göre ilk, orta, lise ve dengi okullarda kurulan, okul ile aile arasındaki bütünleşmeyi gerçekleştirmek, veli ve öğretmenler arasında işbirliği sağlamak amacıyla kurulan örgütlerdir. Bu araştırmada ilköğretimdeki “Okul-Aile Birliğinden” bahsedilmektedir.

Veli : İlköğretimde okula devam eden öğrencinin ebeveynleridir. Araştırmada geçen “ana-baba” kavramı “veli” kavramı ile örtüşmektedir.

Okul Tipi : Milli Eğitim Bakanlığına bağlı il ya da ilçe milli eğitim müdürlüklerince belirlenen okul çeşididir .

İlköğretim Okulu : Eğitim sistemimizin ilk basamağını oluşturan ve öğrencilere genellikle temel becerilerinin kazandırılmasını amaçlayan okullardır. (Demirel ve Ün, 1987, s.99. akt. Gümüşeli).

İletişim : İletilmek istenilen materyalini ilgili herkes tarafından tamamen anlaşabilmesi amacıyla bilgi, kanaat ya da düşüncenin yazı, konuşma ve görsel araçlarla veya grupların bir arada kullanımıyla iletilmesi, alınması veya değiştirilmesi olarak tanımlanabilir (Sillars, 1997, s. 1).

Ana Baba- Öğretmen Görüşmesi: Belli bir öğrencinin ana babası ile öğretmenin ve gerektiğinde öğrencinin de katılımıyla özel konuların görüşüp tartışıldığı, planlı olarak ya da isteğe göre düzenlenen oturumlardır.

Aile : Aile iki farklı cinsin hayatlarını birlikte sürdürme kararını geliştirmesi sonucu sosyal grup ile aile fertleri arasındaki ilişkileri içeren ve aynı zamanda adetleri, örfleri, gelenekleri bulunan ve de sosyal kurum olan, kültür unsurlarını içinde taşıyan bir birimdir; hatta bir sosyal sistemin adıdır (Nirun, 1994, s. 17).

Kısaltmalar

OAB: Okul- Aile Birliği

MEB : Milli Eğitim Bakanlığı

EPA : Parent Associations in Europe (Avrupalı Ana- Babalar Birliği)

İKGV: İnsan Kaynaklarını Geliştirme Vakfı

AÇEP : Anne-Çocuk Eğitimi Projesi

TEPP : Temel Eğitim Pilot Projesi

MEGP : Milli Eğitim Gençlik Projesi

AÇEV : Anne-Çocuk Eğitim Vakfı

KEDV : Kadın Emeği Değerlendirme Vakfı

AKAP : Aile Katılım Projesi

BÖLÜM II

İLGİLİ KAYNAKLAR

Kuramsal Kaynaklar

Okul-aile birliklerinin kuruluşundan sonra hazırlanmış ilk kitap, Kurşuncu tarafından yazılmış olup, 6 Mart 1947 tarihini taşımaktadır. Kurşuncu, kitabın “ ailelerin ilgisini okullar üzerine çekerek okulu biraz daha yakından tanımak amacıyla” yazıldığını belirtmektedir. Kurşuncu, o günkü okul-aile ilişkilerini, “ okuldan aileye giden noksan, aileden okula gelen hiç yoktu” sözleriyle ifade etmektedir (Kurşuncu, 1947, s. 1 akt. Şişman).

Elmacıoğlu, öğrencilerin başarısında aile faktörü konulu çalışmasında; öğrencilerin başarısında veya başarısızlığının pek çok nedeni vardır. Bu nedenler arasında aile faktörü oldukça önemlidir. Başarılı öğrenciler genellikle evlerinde huzurludurlar. Başarısız öğrencilerin çoğunluğu ise, okuldaki başarısızlığından birinci derecede aileleri sorumlu bulmaktadırlar. Aile ortamı ile gencin okul başarısı arasındaki paralellik üzerinde yaptığımız çalışma göstermektedir ki sağlıklı bir iletişimin olduğu ailelerde yetişen gençlerin kişilikleri daha gelişmiş, sosyal uyumları daha iyi ve okul başarıları da daha yüksektir (Elmacıoğlu, 2003, 117-149).

Binbaşıoğlu okullardaki sorunların başında okul-aile birliklerinin okuldaki görevlerini tam olarak yerine getirmemesinden yakınmaktadır. Binbaşıoğlu şöyle devam etmektedir: Biz de en az yapılan işlerden birisi de budur. Bu çok eskiden hiç yok idi. 1947 yılında okul-aile birliklerinin kurulmasından sonra bazı veliler okulla işbirliği yapar hale gelmişlerdir. Bu suretle, çocuğun muhtemel bir sorunu zamanında ele alınmış olur. Bu da sorunu çözümünü kolaylaştırıcı bir etki yapar. Öğrenci velilerinin zaman zaman okula yapacağı ziyaretler bu bakımdan çok yararlıdır (Binbaşıoğlu, 1995, s. 109-110).

Strom, okul aile işbirliğinin temelini, yükümlülüklerin taraflara uygun bir biçimde dağıtılması, karşılıklı iletişim, sınırlılıkların benimsenmesi ve beklentilere yanıt verme kavramları oluşturduğunu ifade etmiştir (Strom,1985,çev. Şimşek). Öncekinden

daha iyi bir eğitim düzeyinde bulunan günümüz ana babaları, çocuklarının eğitsel programlarında rol almaktan alıkoyamaz. Ana baba, çocuklarının eğitiminde rol alma ve kararlara katılmada hakkına sahiptir ve bunu istemeyi sürdürecektir (Mueller, 1987, s. 761).

Drake (2000), çalışmasında Amerika Birleşik Devletleri'nde okul ile aile arasındaki sorunlara değinmiş ve bu sorunları sadece bir kurumun veya kişinin yönetimi ile çözülemeyeceğini ifade etmiştir. Drake şöyle devam eder: Amerika'daki devlet okullarında; okuldan veya aileden kaynaklanan öğrenci sorunları tek açıdan bakılmaması, bir çok açıdan bakılarak çözüm bulunmasını vurgulamaktadır. Konunun ulusal bir sorun olarak algılanması, problemin kaynağına inilmesini önermektedir. Problem sosyal, duygusal ve çevre boyutlarıyla incelenmesi, okul ile aile arasındaki ilişkilerin problemlerin çözümüne odaklandırılmasını istemiştir (Drake, 2000, s. 5-6).

Henderson, çalışmasında; toplumlarıyla yakından ilgili olan okullar diğer okullardan daha fazla edim göstermektedir. Evde ana babaları kendilerine yardımcı olan çocuklar, benzer yetenek aile özgeçmişlerine sahip diğer çocuklardan daha yüksek puanlar elde etmektedir. Daha da özendirici olanı ise uzun dönemli etkilerdir. Gordon' un ana baba eğitime katılımı modeline göre, Henderson şöyle bir sınıflama yapmaktadır:

1. Anne-Baba Çocuk Yaklaşımı: Ana babaya yardımcı olma, evde olumlu bir öğrenme ortamı sağlamakta ve babanın yaptığı eğitim çocuğun okuldaki başarısını artırmaktadır.
2. Okul Programı Yaklaşımı: Bir okulda ana babanın eğitime katılımı ya da okul içerisinde bir ana baba katılımı programının başlatılması, öğrenci başarısını artırmakta ve okul aile ilişkilerini geliştirmektedir.
3. Toplum Yaklaşımı : Toplum ile aile arasındaki güçlü ilişki okul verimliliği ve öğrenci başarısını artırmaktadır (Henderson, akt. Bilgin, 1990, s. 50).

Araştırma Kaynakları

1. Battal'ın 252 yönetici ve öğretmen ile 1669 veli üzerinde gerçekleştirdiği araştırmasında, Ankara Merkez İlçelerinde Temel Eğitim Birinci Kademe düzeyinde okul-aile ilişkileri saptanmıştır. Bu araştırmanın sonuçları şunlardır (Battal, 1984, s. 211-212):

- a. "Okullarda, öğretmen-veli görüşmesi için uygun ortam hazırlanmamıştır. Böyle bir ortamın olmamasına karşın, veliler öğretmenlerle görüşme fırsatı yaratabilmektedir.
- b. Veliler çoğunlukla öğretmen ve yöneticilerle tanışmaktadırlar. Öğretmen ve yöneticileri tanımayan velilerin sayısı da ihmal edilmeyecek niceliktedir.
- c. Velilerin çoğunluğunun okuldaki eğitimsel etkinliklerden haberleri yoktur. Bu durum okul ile aile arasında sağlıklı bir iletişimin bulunmadığını yansıtmaktadır.

- d. Genelde öğretmenler ve veliler okul ve öğrenci sorunları ile ilgilenmektedirler.
- e. Velilerin çoğunluğu, okul-aile birliklerine ilgi göstermemektedir. Yönetici ve öğretmenlerin ilgilerini de içten olmadığı, benimsenerek ilgilenilmediği anlaşılmaktadır.
- f. Okul Koruma Derneklerinin, amaçlarından birini oluşturan, çevreden okula maddi destek sağlamada başarılı olmaktadır. Buna karşılık, çevre okul yönetimine katılamamaktadır.
- g. Okul-aile birliğinin öğrenci başarısı açısından önemi konusunda taraflar iş birliği içindedir.
- h. Okul- aile ilişkilerinde etkin görev almaya isteklilik konusunda gruplar arası ve gruplar içi farklılıklar bulunmaktadır.
- i. Taraflar birbirinin rollerini farklı algılamaktadır. Öğretmen ve yöneticilerde velilere karşı güven eksikliği vardır. Veliler ise yönetici ve öğretmenlere güvenini göstermektedir.
- j. Sıkı mevzuat kuralları ve merkezi yönetim konusunda taraflar farklı düşünmektedir.
- k. Engeller konusunda, taraflar kendi işlerinde de farklılık göstermektedirler.
- l. Eğitim ve meslek, okul-aile ilişkilerinde farklılık yaratmaktadır.
- m. Kadınlar, okul-aile işlerinde daha içten ve daha duyarlıdır.
- n. Mevcut ilişkiler velilere göre yeterli, yönetici ve öğretmenlere göre yetersizdir”.

2. Şişman tarafından 1986 yılında yapılan araştırmanın amacı “orta dereceli okullarda okul aile birliklerinin görevlerini ne ölçüde yerine getirdikleri” nin saptanmaya çalışılmıştır. Araştırmanın amacına bağlı olarak altı alt problem oluşturulmuştur. Araştırmanın evreni, Eskişehir il merkezindeki genel liselerde çalışan yönetici ve öğretmenlerle, bu okullara devam eden öğrencisi bulunan velilerden oluşturulmuştur. Evreni oluşturan yedi genel liseden mevcut 540 yönetici-öğretmen ve 5594 veliden, örneklen ölçütlerine uygun olarak 134 yönetici öğretmen ve 332 veli örnekleme alınmıştır. Yapılan araştırmada şu yargılara varılmıştır:

- a. “OAB’nin, okulun amacı ve eğitim etkinlikleri konusunda velileri aydınlatması genel olarak yönetici –öğretmen grubu tarafından yetersiz bulunmaktadır. Velilerin ise, yarıya yakın bir kısmı bu konuda olumlu görüş belirtirken, yarıdan fazlası yönetici-öğretmen grubuyla aynı görüşleri paylaşmaktadır.
- b. Okul-aile birlikleri öğretmen ve velilerin karşılıklı olarak birliklerini ziyaret etmelerini yeterli ölçüde teşvik etmemekte, öğretmen ve velilerin tanışıp görüşmeleri için de uygun ortamlar hazırlamamaktadır.
- c. Öğrencilere her yönden eğitsel ve istendik davranışlar kazandırma konusunda, yönetici –öğretmenlere göre birlikler yeteri kadar etkin olamamaktadır. Velilerin yarıdan fazlası da öğretmenlerle aynı görüşü paylaşmaktadır. Velilerin yarıya yakın bir kısmı öğrenciye olan duygusal yakınlıklardan dolayı daha öznel düşünerek birliklerin konuya ilişkin etkinliklerini yeterli bulma eğilimindedirler.
- d. Okul-aile birlikleri, bireysel nitelikler yönünden farklı; belirli konularda yetenekli öğrencilerle, çeşitli yönlerden özürü öğrenciler için okul içinde ve dışında gerekli eğitsel ortamlar hazırlamaktadır. Bu konuda yönetici- öğretmen ve velilerin çoğunluğu birliklerin etkinliklerini yetersiz bulmaktadır.
- e. Okul –aile birlikleri muhtaç öğrencilere yardım sağlaması konusunda, koruma dernekleri ile işbirliği yapmaktadırlar. Gruplar, genel olarak bu konuda görüş birliği içindedirler. Öğrenciler için düzenlenen kursları yönetici-öğretmen grubu yetersiz bulunurken, veliler , okulun kursları konusundaki çağrısına genel olarak cevap vermemekte, okul dışındaki kursları tercih etmektedir.
- f. Okul-aile birliği, okulun her türlü olanaklarından velilerin de yararlanmasını sağlayacak etkinliklerden genel olarak uzak kalmaktadırlar. Bu durum; birliklerin yeterli bir etkinlik göstermemeleri yanında, okulların da konuya ilişkin olanaklarının sınırlı

olmasının da bir sonucudur. Okullarda genel olarak yetişkinlere yönelik olarak bir etkinlik yapılmamaktadır”(Şişman, 1986, s. 96-98).

3. Açıkalin, özel ve resmi liselerde veli beklentilerinin örgütsel ve yönetsel boyutlarını araştırmış ve şu sonuçlara ulaşmıştır (Açıkalin, 1989, s. S. 85-89):

- a. “Veliler okul yönetimine eğitim öğretime ilişkin düşünceleri açıklamakta, “çocuğun aleyhine” olacağı kaygısıyla kaçınmaktadır. Öğretmenlere göre, bu kaygı devlet liselerinde daha fazladır.
- b. Veliler, parasal destek dışında, okul-aile birliğine katılma açısından isteksizdir, okulun, beklentileri karşılama düzeyi veli ve öğretmenlere göre “orta” dır.
- c. Veliler, kendileriyle daha sıkı iletişim kurulması ve çocuğu ile daha çok ilgilenmesi beklentisi içindedir.
- e. Veliler, iyi öğretmeni “kendileri ve öğrenciler için hoşgörülü” olarak tanımlanmaktadır,
- f. Yönetimde aranan özelliklerden biri de, “öğretmen, öğrenci ve velilerle iyi ilişkiler kurmak” tır.
- g. Okul veli ilişkileri seyrek olmakla birlikte, veliler öğretmenler ve okul ile iletişim kurmaya isteklidir.
- h. Velilerin okul üzerindeki etki ve denetimi genelde zayıf olmakla birlikte, özel lise velileri okul yönetimi ve okul örgütlerini (koruma derneği, okul-aile birliği gibi) öğretmene baskı için daha etkili biçimde kullanmaktadır”.

4. Bilgin, tarafından 1990 yılında Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde yapılan doktora çalışmasında 52 yönetici, 436 öğretmen ve 1037 veli olmak üzere toplam 1525 denek örnekleme alınmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular, araştırmacı tarafından oluşturulan OAB görev alanlarına göre kümelenecek verilmiştir. OAB görevleri, “ulusal ve evrensel değerler oluşturma”, “okul-aile işbirliği geliştirme”, “ bireysel gereksinimlerini karşılama”, “toplumsal yardım ve hizmetler” olmak üzere görev alanına ayrılmıştır. Araştırmanın sonuçları aşağıda görev alanlarına göre özetlenmiştir.

1. “OAB sorunlarına ilişkin sonuçlar:
 - 1.1. “Ulusal ve evrensel değerler oluşturma” görev alanında karşılaşılan sorunlar
 - 1.1.1. Öğrencilerin sorumluluk duygularının gelişmesine katkıda bulunulmaması
 - 1.2. “Okul-aile işbirliğini geliştirme” görev alanında karşılaşılan sorunlar
 - 1.2.1. Ana babaların, okul bina ve tesislerden yararlanmasının sağlanmaması
 - 1.2.2. Ana babalara eğitim konusunda konferanslar verilmemesi
 - 1.2.2. Öğretmenlerin, öğrenci ana babalarını ziyaret etmelerini özendirmemesi
 - 1.2.3. Öğrencilere okulda çalışma olanaklarının sağlanmaması
 - 1.2.4. Ana babaların, okulun amaçları, eğitim ilkeleri ve okuldaki etkinlikler konularında aydınlatılmaması
2. Okulun yaptığı etkinliklere katkıda bulunulmaması;
 - 2.1. “Bireysel gereksinimleri karşılama” görev alanında karşılaşılan sorunlar
 - 2.1.1. Yetenek derslerine özel ilgi duyan çocuklara okul ve çevrede olanak sağlanmaması
 - 2.1.2. Özel eğitim gerektiren öğrenciler için önlemler alınmaması
 - 2.1.3. Özendirmeyi gereksinen çocuklar hakkında gerekli çarelere başvurulmaması
 - 2.2. “Toplumsal yardım ve hizmetler” görev alanına karşılaşılan sorunlar
 - 2.2.1. Kendini geliştirmek ya da okuryazar olmak isteyen vatandaşlara yardımcı olunmaması
 - 2.2.2. Öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirmeleri için olanak sağlanmaması

- 2.2.3. Öğrencilerin düzenli beslenmelerinin özendirilmemesi
- 2.2.4. Öğrencileri trafik kazalarından koruyucu önlemler alınmaması
- 2.2.5. Öğrencilerin sağlıklı yaşamaları ve bulaşıcı hastalıklardan korunmaları için önlemler alınmaması
- 2.2.6. Hasta öğrencilere yardım sağlanmaması”(Bilgin, 1990, s.170-178).

5. Koçak, 65 genel lise yöneticisi, 90 genel lise öğretmeni ve 163 genel lise velisi üzerinde gerçekleştirdiği araştırmasında , okul-aile iletişiminin engellerini araştırmıştır. Araştırmanın sonuçları şöyle özetlenebilir(Koçak, 1991, s. 129-133):

1. “Yönetici ve öğretmenlerin okul-aile iletişiminde etkili olduğunu ileri sürdükleri engeller;
 - 1.1. Okul ve öğrenciyle ilgili bilgilerin ana babalara geç gitmesi
 - 1.2. Sınıflardaki öğrenci sayısının çokluğu
 - 1.3. Ana-babaların işlerinin çokluğu
 - 1.4. Ana-babaların çocuklarıyla ilgili olumsuz şeyler duymaktan hoşlanmamaları
 - 1.5. Okulla ilgili bilgileri ana babalara öğrencilerin iletmesi
 - 1.6. Yönetici , öğretmen ve ana babaların birbirini tanımamaları
 - 1.7. Ana- babaların eğitim ve okulla ilgili konularda çok az bilgiye sahip olması
 - 1.8. Yönetici ve öğretmenlerin ana babalarla para söz konusu olduğunda görüşmek istemeleri.
2. Ana-babaların okul-aile iletişiminin engelleri arasında algıladıkları engeller;
 - 2.1. Sınıftaki öğrenci sayısının çokluğu
 - 2.2. Ana-babaların işlerinin çok olması”

6. Yılmaz’ın, ortaöğretim kurumlarında çocuğu öğrenci olan 615 öğrenci velisi üzerinde yaptığı araştırmada, velilerin okul ve öğretmenlerle ilgili tutum ve düşünceleri saptanmıştır. Bu tutum ve düşünceler şunlardır (Yılmaz,1994, s.7-11).

- 6.1 “Okul müdürü ve öğretmenler arasında görüşüp konuşmada ve fikir alışverişinde samimi olanların çok az olduğuna inanma,
- 6.2 Okullara ilişkin sorumluluklarını yerine getirmede kendini genellikle pasif olarak görme ,
- 6.3 Öğretmen ve okul yöneticilerinin çevrelerindeki insanlara mesafeli davrandıklarını düşünme,
- 6.4 Okullara ve genel olarak eğitime ilişkin sorumluluklarının ne olduğunu tam olarak bilmeme,
- 6.5 Öğretmen ve okul yöneticilerinin, eğitim süreci ve okul yönetimine ilişkin konularda görüşlerine önem vermeyeceklerini düşünme,
- 6.6 Bir eğitim probleminin, okul yetkilileri ile mesleği eğitimci olmayan diğer kişiler arasında tartışılmasını doğru bulmama,
- 6.7 Okul müdürü ve öğretmenlerin, çağdaş eğitim, öğretim anlayışlarının yeterince bilmedikleri ve uygulamadıklarına inanma,
- 6.8 Kendisinin daha bilgili olduğu bir konuda dahi okul yöneticileri ve öğretmenlerden yardım talebinin gelmeyeceğine inanma,
- 6.9. Okul müdürü ve öğretmenlerinin çoğunun bilgiçlik tasladığına inanma,
- 6.10. Okul müdürleri ve öğretmenlerin görevleri konusunda bilinçli bir sorumluluk hissi taşımadıkları düşüncesinde olma,
- 6.11. Eğitim-Öğretim süreci ve okul yönetimine ilişkin, konular ile toplumdaki herkesin ilgilenmesi gerekmez düşüncesine katılma,
- 6.12. Öğretmen ve okul yöneticilerinin eğitim-öğretime ilişkin her şeyi en iyi bildiklerini kabul edip, işlerine karışmamak gerekir düşüncesine katılma,
- 6.13. Öğretmen ve okul yöneticilerinin, eğitim-öğretime ilişkin çabalarının yüzeysel ve yapmacık olduğuna inanma,
- 6.14. Öğretmen ve yöneticileri isteseler de, okula ilişkin konularda onlara yardımcı olmak için kendini yeterli görmeme,

- 6.15. Bir okulu içinden gelerek ve isteyerek ziyaret etme arzusu duymama,
- 6.16. Okulun sıkça ziyaret edilmesinin eğitim öğretim çalışmalarına olumsuz yönde etkileyeceğini düşünme,
- 6.17. Öğretmen ve okul yöneticilerinin ev ziyaretleri yolu ile öğrenci sorunlarını araştırmalarını ve velilerin görüşlerini almalarını doğru bulmama,
- 6.18. Okul yöneticileri ve öğretmenlerin çoğunun, toplumdan genellikle kopuk insanlar olduklarına inanma,
- 6.19. Okul Aile Birliği veya Okul Koruma Derneklerinde aktif görev almanın ve çalışmanın sıkıcı olacağını düşünme,
- 6.20. Okul yöneticisi ve öğretmenlerin çoğunun diyalog kurulması zor, içine kapanık insanlar olduklarını düşünme”.

7. Doğan, tarafından yapılan “Ankara Merkez İlköğretim Okullarında Okul-Aile İletişimin Engelleri” konulu araştırmaya göre okul-aile iletişimde “çoğunlukla” karşılaşılan engeller şunlardır (Doğan, 1995, s. 109-116):

- 7.1. “Okul ve öğrenci ile ilgili bilgilerin velilere öğrencilerle iletilmesi,
- 7.2. Okulla ilgili kararların alınmasına katılmama,
- 7.3. Öğretmenlerle rahat iletişim kuramama,
- 7.4. Velilerin okula ve öğrenciye yeterli zaman ayıramaması,
- 7.5. Sınıftaki öğrenci sayılarının fazla olması,
- 7.6. Velilerin her fırsatta öğretmen ve yöneticilerle görüşmeye çalışması”.

8. Kazak (1998) ın, “Okul-Aile İşbirliği ve Sorunları” nı ele aldığı araştırmasında; okul-aile iletişimine ilişkin, özetle aşağıdaki sonuçlara varılmıştır (Kazak, 1998, 110-112):

- 8.1. “Okul-aile birliğinin, okulun eğitim etkinlikleri ve yönetmelikleri konusunda, velileri bilgilendirmesi, velilere ve yöneticilere göre çoğunlukla, öğretmenlere göre ara sıra gerçekleşmektedir,
- 8.2. Okul-aile birliğinin ve koruma derneğinin çeşitli toplantılar düzenleyip,velileri davet etmesi,velilere ve öğretmenlere göre ara sıra gerçekleşirken, yöneticilere göre çoğunlukla gerçekleşmektedir,
- 8.3. Okulda okul-aile birliğinin önemine dair çeşitli yazılar gönderilmesi yetersiz görülmektedir. Bu konuda yönetici, öğretmen ve veliler nadiren şekilde görüş belirtmektedir. Yönetici-öğretmen grubuna göre de, böyle yazılar İl Milli Eğitim Müdürlüklerinden nadiren gönderilmektedir,
- 8.4. Velilerin okulu ziyaret etmeleri, öğrenci ile ilgili bir sorun olduğunda gerçekleşmektedir. Yönetici-öğretmen grubunun bu amaçla yapılan ziyaretleri yetersiz bulmaktadır,
- 8.5. Yönetici ve öğretmenlerin velilerle yaptığı toplantı ve görüşmelerde; velilere yeterli zamanın ayrılmadığı sonucu ortaya çıkmaktadır,
- 8.6. Veli toplantılarında maddi yardımın talep edilmesi durumunda; veliler toplantıya katılmayı bir sorun olarak görmediği halde, yönetici ve öğretmen grubuna göre; ara sıra olduğu ortaya çıkarmaktadır”.

9. Oğan (2000), tarafından yapılan “Okul- Aile Birliği ile Ana-Baba İletişimi ve Velilerin Eğitim Beklentisi” konulu araştırmasında Hamdullah Suphi İlköğretim Okulu ve Ömer Seyfettin Lisesi’nin velileri oluşturmuştur(Oğan, 2000, s.90). Araştırmanın temel bulguları şunlardır:

- 9.1. “Tüm grup içinde okur –yazar olmayan ve sadece okur yazar olanlar küçük bir oran oluştururken ortaokuldan başlayarak öğrenim düzeyi genel toplam içinde yüksektir,
- 9.2. Veliler, okul-aile işbirliğinin geliştirmesi konusunda etkili çalışma, kararlara katılım, iletişim ve güç olma bilincinin geliştirilmesini önerilmektedir. Bu önerilerin öncelikleri kadın ve erkek velilere göre değişebilmektedir,
- 9.3. Veliler, duyarsızlık, aileleri eğitecek yayınların yeterli olmaması, konusunda basında yer almaması ve velileri eğitecek bir kurumun olmaması yüzünden “veliler suçlanıyor ama eğitilmiyor” yargısına katılmaktadır. Kadın ve erkek velilere göre bu nedenlerin yer değiştiği görülmekle birlikte her iki cins de duyarsızlığı en temel neden olarak göstermektedir,
- 9.4. Velilerin büyük bir çoğunluğu (%93.77), OAB’ni aile eğitimini gerçekleştirmede yetersiz bulunmaktadır. Yine de OAB tarafından gerçekleştirilecek eğitim yöntemleri konusunda düzeyli görüşme yapılması , bilimsel etkinlik düzenlenmesi, bülten çıkarılması ve bireysel eğitim yapılması biçiminde görüş bildirmektedir”.

10. Canpolat (2001) ın, “Öğretmen Aile İşbirliği ile Ailelerin Eğitim İhtiyaçların Belirlenmesi” konulu araştırmasında; ilköğretim okullarında, öğretmen-aile işbirliği ile ailelerin eğitim ihtiyaçlarının ne düzeyde olduğunu belirlemeye çalışılmıştır. Araştırmanın bazı önemli sonuçları şunlardır (Canpolat, 2001, s. III):

- 10.1 “Veli toplantılarının hepsine katılan aileler daha çok çocuklarının durumunu öğrenmek amacıyla okula gittiklerinde okul-aile işbirliğini gerçekleştirdiklerini, tüm veli toplantılarına katıldıklarını ve çocuklarının kaynak kitap ve araç-gereç seçiminde yardımcı oldukları belirlenmiştir,
- 10.2. Çocukları özel okulda aileler, okula gittiklerinde öğretmenleri ile rahat görüştükleri, okullarının aile işbirliğini sağlamak amacıyla etkinlik düzenledikleri, rehberlik servisi ile görüştükleri belirlenmiştir,
- 10.3. Evde çocukların ödevleriyle ilgilenenlerin % 66’sı annelerdir”.

11. Kaplan (2002), “ İlköğretim I. Kademe Okul- Aile İşbirliği Mevcut Durum ve Bir Model Önerisi” konulu çalışmasında; okul-aile işbirliği çalışmalarının okulun ve ailenin bakış açısına göre ne düzeyde olduğu, okulun aileyle, ailenin iletişimin düzeyi, okulda ve ailede verilen eğitimde; öğretmen-veli ve öğrenci görüşlerinin değerlendirilmesi, okulun ve ailenin öğrenciye karşı tutumu, mevcut eğitim faaliyetlerindeki görüşlerin değerlendirilmesi, ailenin okul yönetimine katkısında veli- öğretmen ve öğrenci görüşleri, veli toplantıları ve veli özel görüşmelerdeki düşünceler değerlendirilmiştir (Kaplan, 2002, s. 135-140). Araştırmanın sonucunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

11. 1. “Okul –aile işbirliğinin temeli oluşturan ve okullarda kurulması yönetmelikle yasal hale getirilen okul-aile birliği;
 - 11.1.1. Yaptığı çalışmalarda velileri yeterince bilgilendirmemektedir.
 - 11.1.2. Öğretmen, yönetici ve veliler birliğin çalışmalarında okulun program ve eğitimi ile bilgilendirme görevini yerine getirmemektedir.
 - 11.1.3. Okul-aile birliğinin yürüttüğü çalışmalar yetersiz olduğundan veliler alınan kararlardan haberdar edilmemektedir.

- 11.1.4. Okul ve ailenin birbiri ile sürekli iletişimini sağlayacak çalışmalar yapılmamaktadır.
- 11.1.5. Okul programı ve hedefleri doğrultusunda ailelerin eğitip bilgilendiren, okul-aile işbirliğinin önemini anlatan yazılar, okul tarafından ailelere gönderilmemektedir.
- 11.1.6. Veliler, okul-aile işbirliği çalışmalarının yürütülmesinde yönetici ve öğretmenleri istekli ve yeterli gördükleri halde, yönetici ve öğretmenler velileri bu konuda istekli ve yeterli görmemektedir.
- 11.2. Okul ve aile iletişimde;
- 11.2.1. Yöneticiler, öğretmenler ve veliler iletişime açıktır.
- 11.2.2. Ev ziyaretlerinin iletişimin gelişmesinde önemli bir yeri olduğu halde, yöneticiler-öğretmenler-veliler ve öğrenciler göre bu ziyaretler gerçekleştirilmemektedir.
- 11.2.3. Veliler ekonomik durumlarını okul etkinliklerine katılmalarında ve okulla olan iletişimlerinde engel olarak görmemesine rağmen, yönetici ve öğretmenlere göre, bu durum bir engel teşkil etmektedir.
- 11.2.4. Çocuklar aracılığı ile kurulan haberleşmede, grupların tamamında görüşler olumludur. Öğrencilerin çoğu, kendilerine verilen bilgi ve belgeleri, zamanında ailelere iletmektedir.
- 11.2.5. Velilerin okulla iletişimlerinde, öğretmen ve yöneticilerle görüşme isteğini randevu ile yapmadığı anlaşılmıştır.
- 11.3. Okul ve ailede verilen eğitimin birbiri ile tutarlı olması gerekir. Bu çerçevede ifade edilen görüşlerde;
- 11.3.1. Öğretmenler, çocuk gelişimi eğitimi konularında aileleri eğittiklerini söylemekte, veliler ise bu konuda taraflardan yazılı ve sözlü olarak eğitilmediklerini ifade etmişlerdir,
- 11.3.2. Öğrencilerin sosyal aktivitelere katılması konusundaki görüşler tüm gruplarda olumlu ve yeterlidir,
- 11.3.3. Öğrenci ödevlerin veli tarafından yaptırılmasında; veliler olumlu görüşe sahiptir. Öğretmenler, velilerin çocuklarına ödev yaptırmadaki tutumlarını yeterli görmemektedir. Veliler çocuklarına verimli ders çalışma konusundaki yeterince yardımcı olmamaktadır,
- 11.3.4. Evde, ortak kitap okuma saatlerin uygulanmasında öğretmen ve yöneticilerin tamamen olumsuzdur. Öğrenci ve veli görüşlerine göre ise, bu tür etkinlikler ara sıra düzenlenmektedir. Dolayısıyla bir yandan kitap okumanın önemine anlatan öğretmen diğer yandan ise, uygulamalı olarak öğretmen görüşlerini desteklemeyen veliler bulunmaktadır,
- 11.3.5. Ödevler; öğrenci görüşlerine göre, öğretmenleri tarafından ara sıra kontrol edilmekte, velileri tarafından ise çoğunlukla kontrol edilmektedir. Öğretmen, öğrenci sayısının fazlalığından ailede sürdürülen ödev kontrollerini sınıf ortamında ara sıra gerçekleştirmektedir. Öğretmen görüşlerine göre ise veliler, ödev kontrollerini çok az yapmaktadır.
- 11.3.6. Ders materyalleri gerek evde gerek okul çalışmalarında eğitimin kalitesini yükselten araç-gereçlerdir. Öğretmen görüşlerine göre sınıf içinde, öğrenciden istenen ders materyalleri aile tarafından çok az sağlanmaktadır. Aileler ve öğrenciler ise bu konuda üzerine düşen sorumluluğu yerine getirdiği görüşündedir. Araç gereçlerin temin edilmesinde, okul ve aile görüşleri arasında bir tutarsızlık vardır”.

Yurt dışında ulaşılan araştırmalar içinde, Levin tarafından yapılan bir araştırmada, okul başarısı ile aile yapısı arasındaki ilişki üzerinde yoğunlaşmıştır. Veriler, aile yapısı değişkenleri içerisinde, yalnızca okulöncesi eğitim çağındaki bir kardeşin varlığının önemini göstermektedir. Annenin eğitimi, mesleği ve eğitsel beklentileri de başarıyı olumlu yönde etkilemektedir (Levin, 1984, s. 41).

Bir başka araştırma da, İngiltere ve Galler’deki yerel eğitim yetkilileri, okulların ve ilgililerin görüşlerine başvurulmuştur.

1. Ana-babanın okulla ilgilenmesinin yararı olarak en fazla “Ana-babanın okul ve eğitime karşı anlayışını geliştirir” seçeneği işaretlenmiştir.
2. Ana-baba ilgisinin engelleri olarak ilkökul düzeyi için “öğretmenlerin endişesi”, ortaokullar için “öğretmenlerin zaman yetersizliği” ve “ana-babanın endişesi” gösterilmiştir.
3. Yönetim ve büro görevlerinin yapılmasında, sağlık hizmetlerin yürütülmesinde, okul bina ve bahçenin bakımında ana babaların yardımları sağlanabilmektedir (Thomas, 1995, s.68-77).

Kuruluş hedeflerinden biri, Avrupa’daki ulusal ve bölgesel ana baba örgütlerini bir araya getirmek olan Avrupalı Ana Babalar Birliği (EPA) tarafından yapılan bir araştırmada, EPA üyeleri arasında anlamlı farklılıklar ortaya çıkarmıştır. Çok büyük örgütlerin yanında çok küçük olan ve çevrede tanınmak için savaşım verenler de bulunmaktadır. Veriler, EPA’nın ana baba gruplarını çektiğini ve bir Avrupa toplumu ülküsünün gelişmekte olduğunu göstermektedir (EPA, 1997).

Araştırma Kaynakların Sonuçlarına Göre Okul-Aile Birliklerinin Görevlerindeki Yetersizlikler

Şişman, 1986 yılında “Orta Dereceli Okullarda Okul- Aile Birliği Çalışmalarının Değerlendirilmesi” konulu araştırmasında okul-aile birliği görevlerindeki yetersizlikleri şöyle sıralamıştır (Şişman, 1986, s. 91-98):

1. “OAB” nin, okulun amacı ve eğitim etkinlikleri konusunda velileri aydınlatması genel olarak yönetici-öğretmen grubu tarafından yetersiz bulunmaktadır.
2. Okul-aile birlikleri öğretmen ve velilerin karşılıklı olarak birliklerini ziyaret etmelerini yeterli ölçüde teşvik etmemekte, öğretmen ve velilerin tanışıp görüşmeleri için de uygun ortamlar hazırlamamaktadır.
3. Öğrencilere her yönden eğitsel ve istendik davranışlar kazandırma konusunda,yönetici -öğretmenlere göre birlikler yeteri kadar etkin olamamaktadır.
4. Okul-aile birlikleri, bireysel nitelikler yönünden farklı belirli konularda yetenekli öğrencilerle, çeşitli yönlerden özürlü öğrenciler için okul içinde ve dışında gerekli eğitsel ortamlar hazırlamaktadır. Bu konuda yönetici- öğretmen ve velilerin çoğunluğu birliklerin etkinliklerini yetersiz bulmaktadır.
5. Okul-aile birliği, okulun her türlü olanaklarından velilerin de yararlanmasını sağlayacak etkinliklerden genel olarak uzak kalmaktadırlar. Bu durum; birliklerin yeterli bir etkinlik göstermemeleri yanında, okulların da konuya ilişkin olanaklarının sınırlı olmasının da bir sonucudur. Okullarda genel olarak yetişkinlere yönelik olarak bir etkinlik yapılmamaktadır”(Şişman, 1986, s. 96-98).

Koçak(1991), tarafından yapılan araştırmada en çok karşılaşılan yetersizlikler şunlardır(Koçak, 1991, s. 133):

1. “Okulla ilgili bilgileri ana babalara öğrencilerin iletmesi,
2. Yönetici-öğretmen ve velilerin birbirini tanımaması,

3. Okuldaki bilgilerin velilere geç ulaşması,
4. Velilerin okuldan gönderilen yazıları anlamaması”,

Battal (1984), 252 yönetici ve öğretmen ile 1669 veli üzerinde gerçekleştirdiği araştırmada okul-aile birliklerindeki yetersizlikler şunlardır (Battal, 1984, s. 212):

1. “Okullarda, öğretmen ve veli görüşmesi için uygun ortam hazırlanmamıştır,
2. Yönetici-öğretmen ve velilerin birbirini tanımaması,
3. Öğretmen ve yöneticilerde velilere karşı güven eksikliği vardır”.

Yılmaz (1994), orta öğretim kurumlarında çocuğu öğrenci olan 615 öğrenci velisi üzerinde yaptığı araştırmada okul-aile birliklerinin görevini gerçekleştirmedeki yetersizlikleri şunlardır (Yılmaz, 1994, s. 111):

1. “Okul –aile işbirliğinin sınırlı olması,
2. Okul-veli iletişimin kapsam olarak dar, yöntem olarak dolaylı olması,
3. Okul-veli ilişkilerinin biçimsel ve ön şartlara bağlı oluşu”.

Kazak (1998), “ Okul- Aile İşbirliği ve Sorunları” konulu araştırmada okul-aile birliklerinin yetersiz kaldığı alanlar şöyle özetlenebilir (Kazak, 1998, s. 110).

1. “Okuldan okul-aile birliğinin önemine dair çeşitli yazılar gönderilmesi yetersiz görülmektedir,
2. Velilerin okulu ziyaret etmeleri, öğrenci ile ilgili bir sorun olduğunda gerçekleşmektedir. Yönetici-öğretmen grubu bu amaçla yapılan ziyaretleri yetersiz bulmaktadır.
3. Yönetici ve öğretmenlerin velilerle yaptığı toplantı ve görüşmelerde; velilere yeterli zaman ayırtmamaktadır”.

Yaylacı (1999)’ nın , “İlköğretim Okullarında Ailenin Okula Katılımı” konulu araştırmasında; okul yöneticileri ve öğretmenlerinin ailelere yönelik ev ziyaretleri yapmalarına ilişkin olarak aileler; yönetici ve öğretmenlerin hiç aile ziyareti yapmadıklarını belirten görüşler ortaya çıkmıştır (Yaylacı, 1999, s. 113-118).

Kaplan (2002), yılında yaptığı araştırmada okul-aile birliklerinin görevlerindeki yetersizlikleri şöyle sıralamıştır (Kaplan, 2002, s. 136-150):

1. “Okul-aile birlikleri yaptıkları çalışmalarda velileri bilgilendirmemektedir,
2. Öğretmen, yönetici ve veliler birliğin çalışmalarında okulun programı ve eğitimi ile ilgili bilgilendirme görevini yerine getirmemektedir,
3. Okul-aile birliği, okul ve ailenin birbiri ile sürekli iletişimini sağlayacak çalışmalar yapılmamaktadır,
4. Okul-aile birlikleri ev ziyaretlerinde gerekli hassasiyeti göstermemektedir,
5. Okul ile aile arasında ciddi iletişim sorunu vardır,
6. Veliler, veli toplantılarını ekonomik amaçlı düşünmektedirler”.

Yaşanan Sorunlara Ailenin Bakışı

Yıldız (1999); okul-aile ilişkilerinde yaşanan sorunlarda velilerin görüşlerini şöyle özetlemektedir : Öğretmenlerin öğrencilerin sorunları ile ilgili yeterince ilgilenmediklerini, sınıfların çok kalabalık olduğunu, kendi eğitim düzeylerinin çocukların sorunlarını ve derslerini anlayabilecek düzeyde bilgiye sahip olmadığını, işlerinin yoğun olduğunu, çeşitli sağlık sorunlarının bulunduğunu, para sıkıntılarının ve işsizlik problemlerinin olduğunu, çocukların boş zamanlarında ders dışı şeylerle uğraşmayı istemediklerini, öğretmenlerin bu tür konularda yeterli fedakarlık göstermediklerini söyleyerek öğretmenlerini suçlamaktadırlar (Yıldız, 1999, s. 41-42). Ayrıca velilere zaman ayırtmama, toplantı yeri bulmada zorluk çekme, toplantı saatlerinin geç duyurulması, özel görüşme gün ve saatlerinin olmaması gibi durumlarda işbirliği sürecini olumsuz yönde etkilemektedir.

Ana-babaların kendi okul yaşantılarının olumsuz oluşu, başarısız bir okul geçmişi olması, okulu terk etmiş olma ya da öğretmenlerle olumsuz anıları olma ve bu bireylerin yalnızca çocuklarıyla ilgili bir problem olduğunda okula çağrılmaları gibi durumlar işbirliğini engellemektedir.

Nural, tarafından 1987 yılında Trabzon İl merkezinde yaptığı araştırmada velilerin %70-80' inin en çok beklediği davranışlar şunlardır (Nural, 1987, s. 105-107):

1. “Çocuklara karşı olan velileri uyarma,
2. Velilerden beklentileri açıkça söyleme,
3. Rahat konuşma ortamı sağlama,
4. Velilerin özürlerine karşı hoşgörülü davranma”.

Kaplan (2002) tarafından yapılan araştırmada da aşağıdaki yetersizliklerden bahsetmektedir (Kaplan, 2002, s. 135-144):

1. “Yaptığı çalışmalarda velileri yeterince bilgilendirmemektedir,
2. Okul –aile birliği çalışmalarında okulun programı ve eğitimi ile ilgili görevini yerine getirmemektedir,
3. Ev ziyaretlerinin iletişimin gelişmesinde önemli bir yeri olduğu halde, yöneticilerin ve öğretmenlerin bu ziyaretleri gerçekleştirmediği düşüncesindedirler,
4. Velilerin okulla olan iletişimlerinde, öğretmen ve yöneticilerle görüşme isteğini randevu ile yapmamaktadır,
5. Veliler, veli toplantıların ekonomik amaçlı olarak düşünmektedirler”.

Bütün bu sorunların yanında ailelerin okullardan bir takım beklentileri vardır (Ökten, 2003, s. 1).

1. “Okulun amaçları ve ilkelerinin kendilerine açıklanıp anlatılması,
2. Çocukların kayıtlarında ve okulla ilgili diğer işlerde kendilerine kolaylık gösterilmesi ve destek olunması,

3. Okulun maddi isteklerinde önceden ve sonradan bilgilendirme yapılması, emrivaki yapılmaması,
4. Çocukları için iyi bir eğitim –öğretim ortamı oluşturulması, okulun temizlik, düzen, görünüş ve havasıyla farklılıklar göstermesi,
5. Okula gelişlerinde güler yüzle karşılanmaları, isteklerinin ciddiyetle dinlenmesi, varsa problemlerin çözülmesi,
6. Çocuklarına kendi bakış açılarından bakılması, değer verilmesi, eğitim ve öğretimleri için azami gayretin gösterilerek, problemlerin çözülmesidir”.

Yaşanan Sorunlarda Okulun Bakışı

Evde çocuğun geliştirilmesi, ana babanın okuldaki faaliyetlere katılması ile doğru orantılıdır. Okuldaki faaliyetlere katılmayan velilerin öğrencileri evdeki çalışmaları vasat düzeyde değerlendirilebilir. Bu yüzden özellikle gelir düzeyi düşük şehir çocuklarının velilerinde bu durumu gözlemek mümkündür. Gelir düzeyi düşük şehirli çocukların velileri evde ve okulda çocukların okullarında yapılan faaliyetlere öğretmenleriyle birlikte katılmaları ve sürekli çocukları hakkında konuşmaları gerekmektedir(www.ericfacility.net, 2004).

Okul ve aile arasında kurulacak sağlıklı bir iletişim, bireyin eğitimi için ailesi tarafından verilen destek sayesinde okulda harcanan çabayı daha da verimli kılmaktadır. Çocuklarımızı en iyi tanıyan kişiler olarak velilerimizin eğitim süresince olumlu katkıda bulunabilmeleri için, okulda uygulanan eğitimin farkında olmaları ön koşul olarak görülmektedir (Doğramacı, 2003, s. 15).

Aileler, öğretmenlerden; kendilerinin başarmadıkları konularda, öğretmenlerden başarı beklemektedirler. Çocuğun beş altı yıl boyunca edindiği tüm yanlış alışkanlıkların, öğretmenin yardımıyla vazgeçmesi, hemen hemen olanaksızdır. Öğretmen kuşkusuz bazı davranışların düzeltilmesinde ve yeni alışkanlıkların kazanmasında etkili olabilir, ama bu konuda ailenin, özellikle ana- babanın katkısı olmadan öğretmenin, çocuğun eğitimi konusunda başarılı olabilmesi çok güçtür (Yıldız,1999, s. 42).

Okula yeni başlayan bir çocuğun hazır bulunuşluk düzeyi, yani; bilişsel, duyuşsal ve deyinışsel alanlardaki şimdiye kadarki kazanımları, ailenin eğitimsel gücü ile doğru orantılıdır. Bu düzey, işlemi, dolayısıyla, çıktıları etkilemekte ve belirlemektedir. Daha ileriki eğitim kademelerinde öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyi, aile ve önceki kademelerdeki okul türlerinin eğitimsel gücünün bileşkesi ile doğru orantılıdır. Ailenin hazır bulunuşluk düzeyi, çocuğun okula başladığı sıralarda,

anne-babanın eğitimi, geliri, işi, ait olduğu sosyal sınıf gibi değişkenler tarafından belirlenmektedir. Takip eden eğitim kademelerinde, ailelerin hazır bulunuşluk düzeyi, önceki kademelerde okulun aileye sunduğu veya aile için ürettiği hizmetin kalitesinin göstergesidir (Orhaner, 1994 s.12).

Anne ve babaların davranışları okulları düşündürmektedir. Anne babalar özellikle çocuklara ev ödevinin çok verilmesini istemektedirler. Bunun sayesinde televizyon az seyrettikleri ve video oyunlarına az vakit ayırttıkları görüşündedirler. Bu görüş okuldaki öğretmen ve yöneticileri rahatsız etmektedir. Evde çocukların nasıl davranması gerektiği ana-babaların kontrol etmesinden söz etmektedirler. Ayrıca 1993 yılında yapılan bir araştırmada 39 doğrulukta kabul oyu, “anne-babaların sık sık okula müdahalesi öğretmende rahatsızlık yaratmaktadır” sonucuna götürmüştür (Shaffer, 1994, s.193).

Yöneticiler, ana babaların eğitime katılımını kabul ederek, parasal kaynak bularak ve gereken desteği sağlayarak öğretmenin ana babalarla başarılı bir biçimde ilgilenilmesine yardımcı olabilirler.

Okul aile ilişkilerinde, ana babanın öğretmene ilişkin tutumu çok önemlidir. Bu konuda, aşağıdaki hususlara dikkat çekilmesi yararlı görülmektedir (Valerie, Akt. Bilgin, 1990, s. 76-77).

1. Öğretmen, çocuklara öğretim yapmaktan sorumlu bir meslek üyesi olarak saygıya layık bir kişidir.
2. Çocuğunuzu hiç kimsenin sizin kadar iyi tanıyamayacağı kanısında olsanız da, öğretmenin günde altı yedi saatini çocuğunuzla geçirdiğini ve onu çok iyi tanıdığını anımsamalısınız.
3. Öğretmenler çocuk hakkında olumlu rapor vermeyi yeğleyeceklerdir. Bu, onların öğrenme yeteneklerini yansıtmak, yeterlilik ve değer duygularını güçlendirmek içindir.
4. Öğretmene karşı tutumunuz, çoğunlukla çocuğunuzun size anlattıkları üzerinde temellenecektir. Öğretmene ilişkin kararınızı, gördükleriniz ve işittikleriniz yardımıyla kendiniz veriniz.

Kaplan (2002), araştırmasında yöneticilerin ve öğretmenlerin okul-aile birliği görevleri hakkındaki görüşlerini şöyle sıralamıştır (Kaplan,2002, s. 134-144):

1. “Birliğin çalışmalarında okulun programı ve eğitimi ile ilgili bilgilendirme görevini yerine getirmediği görüşündedir,
2. Öğretmenler, velilerin çocuklarına ödev yattırmadaki tutumlarını yeterli görmemektedir. Veliler çocuklarına verimli ders çalışma konusunda yeterince yardımcı olmamaktadır,
3. Evde yeterince kitap okunmamaktadır,
4. Veliler ödev kontrollerini az yapmaktadır,
5. Öğrenciden istenilen ders materyalleri aile tarafından çok az sağlanmaktadır,
6. Okuldaki öğretmenler ve yöneticiler velilerin yeteri kadar zamanı olmadığını ve veli toplantılarına gerekli önemi vermedikleri görüşündedirler”.

Ökten, yayınladığı çalışmasında okulun aileden beklentilerini şöyle sıralamıştır (Ökten, 2003, s. 2):

1. “Öğrenim çağına gelen çocukların ihtiyaçların karşılanması ve okula zamanında kayıt edilmesi,
2. Öğrencilerin okulda kullanacağı ders araç ve gereçlerini zamanında temin etmesi,
3. Öğrencilerin okula devamını sağlaması,
4. Öğrencilerin temizlik ve beslenme ihtiyacının yeterli düzeyde sağlanması,
5. Öğretmenlerin verecekleri ev çalışmalarında öğrencilere yardımcı olunması,
6. Okul yönetimleri ve öğretmenleri ile sıkı bir işbirliği yapılması,
7. Okul ve okulun problemlerine sahip çıkılması ve okul iş görenlerine yardımcı olunması”.

Yurt dışında bu konudaki çeşitli görüşleri özetlersek:

1. Anne- babalar , öğrencilerin ilköğretim, ortaöğretim ve diğer yıllarında öğrenci üzerinde etkide bulunacak öğretim dışı pozitif etkinliklere önem vermelidir (Carter, 2004, s. 4).
2. Anne ve babalar, çocuklarını aile kültürüne, ahlakına ve sosyo-ekonomik düzeyine uygun çeşitli faaliyetlere önem vermelidir(Carter,2003,s. 5).
3. Anne-babalar, okulda yapılan faaliyetleri, evde de yapmaya çalışması gerekmektedir (Cristenson and Sheridan, 2001, s. 4).
4. Anne-babalar, çocuklarının anaokulu, ilköğretim ve ortaöğretimde kendi programlarını geliştirmede yardımcı olmalıdırlar(Carter, 2004, s. 5).
5. Anne-babalar, çocuklarının başarılarında yer almak istiyorlarsa toplumsal organizasyonlarda onlara izin ve destek vererek çalışmalarında beraber olmaları gerekir (www. directionservice.org).
6. Toplumsal ve bireysel özellikleri geliştiren okul programları geliştirilmelidir(Christenson and Sheridan, 2001, s. 5).
7. Okul yılının başlangıcında çocuğunuzun öğretmeniyle tanışarak çocuğunuzun okul faaliyetlerine ilgi gösterin.
8. Mümkün olduğunca okul aktivitelerine katılın.
9. Çocuğunuzu müzelere, yerel halk kütüphanelerine ve diğer toplu eğitim ve kültür olaylarına ve programlarına götürün.
10. Çocuğunuzun sizi gazete, kitap, dergi okurken görmesini sağlayarak okumanın önemini gösterin. En beğendiğiniz kitapları ve öyküleri onlarla paylaşın ve onların okumasını dinleyin.
11. Çocuklarınızın okulda başarıya ulaşmasını bekleyin.

12. Veli/öğretmen organizasyonlarına katılarak diğer ilgili ve katılımcı velilerle grup oluşturun.
13. Çocuğunuzun okulunda gönüllü olabilme yollarını araştırın (<http://www.washoe.k12.nv.us/parents/volunteering/2003>).

TKY Anlayışına Göre Okul- Aile Birlikleri

Toplam kalite günümüzde çalışanların, işbirliği kurulan kişi veya kuruluşların ve toplumun mutluluğunu hedefler. Bunun için toplam kalitede yöntem sistematik düşünce yoluyla sürekli iyileştirmenin sağlanmasıdır. **Deming Çevrimi** olarak bilinen **PUKÖ (Planla, Uygula, Kontrol et, Önlem al)** kuruluşları sürekli iyileştirmeye taşıyan iş disiplini. TKY'nin yapı taşları ise organizasyonların tüm bölümleri ve tüm çalışanlarıdır.

Eğitim ve öğretimin sadece öğretmen ve öğrenci ilişkileri ile sınırlı bir alanda gerçekleşmesi önemli bir sorundur. Toplam Kalite Yönetimi'ne göre; ürünün kaliteli olması, üretimin sadece belirli süreçlerle değil, hammaddenin seçilmesinde son ürünün elde edilmesine kadar bütün süreçlere bağlıdır. Bu anlayışı eğitime uyarladığımız zaman bireyin eğitilmesi sürecinin gerçekleştiği alanın öğretmen-öğrenci ekseninden daha kapsamlı bir alana taşınması gerekir ki, bu da eğitim için sağlanan girdileri artırır. Böylece öğretmenin dışında, okulda yer alan diğer birimlerde eğitim ve öğretimden beklene ürünleri elde etmede bir sorumluluk altına girmelidirler. Eğitimde ürünün elde edilmesinde, öğretmenin yanında memuru, hizmetlisi ve ebeveyn ile topyekün bir çaba sağlamalıdır (Erdoğan, 2000, s. 165).

Okulların kaliteye ulaşmaları; okulun eğitim süreçlerine öğrenciyi merkeze alması, öğrencilerin yetkilendirilmesi, desteklenmesi ve cesaretlendirilmesi, öğretmen ve öğrencilerin kaliteye odaklanması, öğrencinin kendi öğrenme süreçlerini kolaylaştırma ve aktif hale getirilmesi, tam katılım sürecinin uygulanması, öğrenciler için olduğu kadar çalışan personeli ve toplum içinde hizmet içi eğitim, kurs, seminer, sosyal etkinlikler vb. yollarla çevreye açılması, aileyi ve toplumu eğitime katmasına bağlıdır (Balıbey, 2002, Sayı: 2).

Okul, çevre ve velinin işbirliği eğitim amaçlarının gerçekleşmesinde önemli yere sahiptir. TKY anlayışına göre; veliler, okulun fiziki, mali ve insan kaynaklarının

öğrencilerin yararına kullanılmasını sağlamak için düzenlene çalışmalara aktif olarak katılabilirler. Velilerin ilgisi ve bilgilerinin üretimine olan katkısı ödüllendirilmelidir görüşü hakimdir. Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Müfredat Laboratuvar Okullarında TKY anlayışına göre, velileri her konuda bilgilendirmeyi hedeflemişlerdir. Bu bağlamda okul- veli, okul-çevre ve okul-üniversite arasında karşılıklı işbirliğinin geliştirilmesi etkin bir rol almaktadır.

Uluslararası Düzeyde Okul-Aile Birlikleri

Ülkemizde olduğu gibi, uluslararası bir çok ülkede okul-aile işbirliği konusunda benzeri birlikler kurulmuştur. Bu kuruluşların yapısı farklı olmakla birlikte işlevleri ülkemizdekilerle benzerlikler taşımaktadır.

Amerika Birleşik Devletleri’nde bugün çoğulcu sistem, 50 eyaleti kendi eğitim yasalarını koymada serbesttir. Eğitim, eyalet ve yerel yönetim organlarının sorumluluğu altındadır. Yerel sistemden başka özel, paralı okullar da bulunmaktadır. Bu okullar, dini kuruluş veya bazı sosyal gruplarca desteklenmektedir. Bugün okulların hemen hepsinde okul-aile arasındaki bağları güçlendirmeye çalışan gönüllü veli-öğretmen grubu mevcuttur. Birliği oluşturan gruplar, üyeleri arasına öğrencileri de alabilmektedir. Birliğin amaçları kısaca şöyle özetlenebilir.

1. Öğrencilerin refahını artırmak,
2. Ev yaşamların standartlarını yükseltmek,
3. Çocukların ve gençlerin korumasına yönelik yasaların çıkarılmasını sağlamak,
4. Okul ile aile arasındaki işbirliği geliştirmek,
5. Çocukların devam ettiği parasız okullardaki koşulları iyileştirmek (Şişman, 1986, 31-32).

Okul-veli ve toplum ilişkisi ABD de veli-öğretmen dernekleri tarafından sağlanmaktadır. Her okul çevresinde bu dernekler mevcuttur. Dernekler milli veli-öğretmen dernekleri konfederasyonuna bağlıdır. Bu konfederasyon 1987 yılında çocukların geleceği için herkesin çocukla ilgilenmesi gerektiğine inanan 2000 kişi tarafından kurulmuştur. Halen 30.000 e yakın dernek bu amaçla faaliyet göstermektedir. Bu dernekler eğitimin kalitesinin artırılması ve iyi bir eğitim ortamının hazırlanması bakımından oldukça önemli rol üstlenirler (Aydın, “Alternatif Okullar” Pegem Yayınları, 2002).

Avusturya'da okul- aile birlikleri dernekler yasasına göre kurulur. Ne Eğitim Bakanlığı ne de Viyana Şehri Okul Kurulu okul-aile birliklerinin faaliyetlerine karışamaz. Okul müdürleri okul- aile derneklerinin kuruluş ve faaliyetlerini takip edebilirler (Paragraf 63. Fıkra 1 Okul Yasası).

Avusturya'da okul- aile birliklerinin görevleri:

1. Çocukların okul eğitimi ve okul ziyareti ile ilgili olan sorunların okul içinde ebeveynlerin menfaatlerini gözeterek koruması.
2. Okul ve aile menfaatlerinin dışarı karşı korunması. (örneğin resmi makamlar ve diğer kurumlara karşı...)
3. Ebeveynlerin, okul yönetiminin ve öğretmenlerin sıkı ve ortak çalışmalarıyla, okulun eğitimle ilgili çalışmalarını olumlu anlamda etkilemek.
4. Okulda olup-biten olaylarla ilgili sorumluluk alma.
5. Okulda olup-biten olayları ve sorunları ebeveynlere bildirilmesi.
6. Yoksul ve yardıma muhtaç öğrencilerin finansal olarak desteklenmesi. (Düzenli sosyal yardımın zorunluluğunun olmaması...)
7. Eğitim araç ve gereçlerinin temininde rol almak.

Okul-aile birliklerinde üyelik gönüllü ve üyelik aidatlarının ödenmesine bağlıdır. Okul aile derneklerine çocuklar değil ebeveynler üye olabilir ve bundan dolayı birden fazla çocuklu aileler de her ay bir aidat öderler. Üyelik aidatını ödemiş ve okul aile derneğinin tüzüğüne uygun hareket etmiş üyeler aktif ve pasif olarak seçilebilirler. Okula yeni gelmiş olan öğrencinin (örneğin birinci sınıf ...) ebeveynlerine genel toplantılarda ve seçimlerde beyanlarını sunma hakkına sahiptirler. Birliklerin birkaç hakkı daha vardır;

Bilgi Hakkı: Okul aile birliğinin üyeleri okul içinde aile ve çocuklarla ilgili olup biten her şeyden haber alma hakkına sahiptirler. Aile birliğinin başkanı okuldan uzaklaştırılma ile ilgili bilgi alma hakkına sahiptir. Özellikle okulun ilişkide olduğu kurumlar için önemli olan belgelerinde başkan tarafından bir nüshasını alma hakkına sahiptir.

İfade Alma Hakkı: Okul aile birliğinin üyeleri, okul yönetimine ya da sınıf öğretmenlerine önerilerini, isteklerini ve sıkıntılarını bildirebilirler. Bu da amaçlara uygun olarak sınıf yönetim kurulundaki sınıf ebeveyn (sınıf annesi) temsilcisi ile birlikte bunu yaparlar.

Yönetime Katılma ve Söz Alma Hakkı : Okul aile birliği, üç temsilcisini ve üç vekilini Okul Birlik Kuruluna gönderir. Okul-aile birliğinin, Okul Birlik Kuruluna gönderdiği üç temsilcisi okul konferansının yönetimine katılma hakkı da vardır.

Okul-aile birliğinin yapısı; Yönetim Kurulu, Başkan, Zabıt Katibi, Veznedar ve Vekillerden oluşur. Yapılan yıllık kongrelerde seçimler yapılır (bazı aile dernekleri ilk toplantılarında zabıt katibi veznedarını belirler...)

Denetim : Okul-aile birliğinin yıl sonu genel toplantısı yapıldıktan sonra denetim yapılır.

Yönetim : Yönetim Kurulu, sınıf aile temsilcileri tarafından oluşturulur. Sınıf aile temsilcilerinin genel toplantıda seçilip seçilmemesi ve bundan dolayı malumati alınıp alınmaması okul aile birliğinin tüzüğüne bağlıdır.

Sınıf annesi, o sınıfa ait öğrencilerin aileleri tarafından seçilirler. Görevleri şunlardır:

1. Aile temsilcilerinin seçimi veli toplantılarında gerçekleştirilir.
2. Okulun birinci sınıf haricinde kendi inisiyatifinde aile gecesi düzenlemeye mükellef değildir.
3. Eğer sınıfa ait ailelerin üçte biri bunu talep ederse sınıf öğretmeni bunu yapmak zorundadır. (Paragraf 62, Fikra 2 SchUG)
4. Veliler toplantısı, okuldaki genel toplantıdan önce mümkün değilse, ailelerin sınıf ebeveynler temsilciliği kurumunun görevini almalari istemeleri durumunda sınıfın ebeveynleri bunu yazılı olarak haber vermek zorunda olmaları başkanın bilgisi dahilindedir (www.elternverband.at. 2004).

Fransa'da bugün okul yönetimi ile işbirliği yapmak için kurulmuş yerel "Ana Babalar Dernekleri" vardır. Bu derneklerin lise ve kolejlerdeki etkinlikleri yasalarla belirlenmiştir. Laiklik ilkesi, derneklerin maddi ve manevi etkinlik alanlarını sınırlandırmakta olup, derneklerin politik-felsefi propaganda ve girişimlerini de yasaklamaktadır. Okul yönetimi ile işbirliği için yerel "Ana Babalar Derneği"; a. Dini-siyasi ayrım gözetilmeden okula kabul edilmiş olan öğrencinin yasal sorumluluğunu taşıyan herkese açık olmayı, b. Yönetim kurulunda tabii üye bulundurmamayı, c. Yürütme kurulunda tabii üye bulundurmamayı temel ilkeler olarak kabul edilmiştir.

Fransa'da özerk yerel dernekler dışında ülke çapında yetki almış federasyonlara veya birliklere bağlı dernekler de kurulabilir. Bu federasyon ve birlikler şunlardır:

1. Kamu Okulları Okul-Aile Dernekleri Federasyonu,
2. Kamu Okulları Okul-Aile Kurulları Federasyonu,
3. Kamu Okulları Okul –Aile Dernekleri Ulusal Federasyonu,
4. Okul Aile Özerk Dernekleri Ulusal Birliği.

İsveç'te öğrenci velilerinin oluşturdukları kuruluşlar, 1891 yıllarından beri görölmektedir. O yıllarda bu kuruluşların sayıları çok az ve birbirleri ile ilişkileri yoktu.

Zamanla sayıları artmıştır. İlk “ Ulusal Öğrenci Veli Birliği” 1946 yılında kurulmuştur.

Birliğin amaçları;

1. Okul –aile arasında işbirliği yapmak,
2. Öğrencilerin ana-babalarıyla öğretmenlerin tanışıp görüşmelerine yardım etmek,
3. Öğrencilerle ilgili psikolojik araştırmalar konusunda son gelişmeleri haber vermek olarak özetlenebilir.

Bu kuruluşlar 1946 yıllarında resmi bir nitelik taşıyordu. 1968 yılında “ Ulusal Öğrenci Veli Birliği” adı değiştirilerek, “Ev ve Öğrenci Ulusal Birliği” oldu. Resmi olmayan statüsü halen devam etmektedir. Yerel belediye yetkilileri ve okullarda öğrenci konseyleri ile işbirliği içindedir.

İngiltere’de II. Dünya Savaşı sonuna kadar okulla aile arasında kesin bir sınır vardı. Okul ve ev ilişkilerinde diyalogun kurulması 1960’ lı yıllardan sonradır. İngiliz eğitim sisteminin yeniden düzenlenmesi için hazırlanan komite raporlarında okul-aile işbirliği gereğine geniş yer verilmiştir. Daha sonra 1980 tarihinde eğitim yasası, “ailelerin de her tip okul heyetine temsil edilmeleri” prensibini getirdi.

İngiltere’de okul-aile birliklerinin kurulması için yasal gerekçe yoktur. Ancak ülkede bir “ Ulusal Okul-Aile Birliği Konfederasyonu” vardır. Karmaşık bir yapıya sahip olan İngiliz eğitim sisteminde Ulusal Okul-Aile Birliği Konfederasyonu’nu oluşturan alt birimler, ana-baba, öğretmen ve öğrencinin katılımının temel olduğu alana yol gösterir. Birlikler her ana-babaya açıktır. Üyelik, gönüllülük esasına dayalıdır. Yönetimsel ya da yasal güç ve görevleri yoktur.

İtalya’da, 1974 yılına kadar velilerin okul yaşamına katılmaları önemsenmiyordu. Bu tarihten sonra çıkan yasa, “ ailelerin de okul yaşamına katılmaları” prensibini getirmiştir. Yasa, okulda görev, yetki ve sorumluluk alanları arasına velileri de katmak istemektedir. Yasa, okullarda “ Sınıf Asambleleri” ve “Kuruyucu Asambleleri” öngörmektedir. “Sınıf Veli Kurulları” ve “Okul-Aile Birlikleri” olarak kabul edilmesi gereken asambleler , ailelerle işbirliğinde bulunmaktadır. İtalya’da okul-aile birlikleri, etkinliklerini yürütmek için okulun olanaklarından yararlanabilmekte, harcamalar okulun bütçesinden karşılanmaktadır.

Kanada’da eğitim, genel olarak eyaletlerin yetki alanı içine girmektedir. “Kanada Ev, Okul, Ana-Baba ve Öğretmenler Federasyonu” 1951’de kurulmuştur. Kanada’ da ilk, “ Ana-Baba- Öğretmenler Derneği”ni 1895’te Bayan Eleksander Graham Bell kurmuştur. Bir piramidi oluşturan federasyon yapısının temelinde yerel dernekler vardır. Eyalet federasyon yapısının temelinde yerel dernekler vardır. Eyalet

federasyonları yerel derneklerin etkinliklerini koordine ederler. En üstte bütün eyalet federasyonlarını temsil eden delegeler, her yıl toplanarak ortak sorunları görüşürler, kararlar alırlar. Kararlar federal hükümette veya eyalet hükümetlerine sunulur. Ana-baba öğretmen federasyonu ve derneklerinin ortak amaç ve hedefleri şunlardır:

1. Çocuğun ev, okul ve toplumla ilgili tüm sorunları ile ilgilenmek,
2. Halkın tamamının çocukla ilgilenmesini sağlayarak, ev, okul ve diğer eğitim güçleri arasında ortak bir bağ oluşturmak,
3. İyi öğretmen, iyi donanım sağlamak, boş zamanları iyi değerlendirmek için toplumun katkısını sağlamak,
4. Ana-baba eğitimi ile eve; okul gücünü ana-baba gücü ile destekleyerek okula hizmet vermek,
5. Ulusal mirası sürekli kılacak yurttaşlar için işbirliği yaratmak.

Güney Kore'de her düzeydeki okullarda öğrenci veli kuruluşları vardır. İlkokullardaki öğrenci veli kuruluşlarının konumu farklıdır. "Olgunlaşma Birlikleri" olarak adlandırılan bu birliklere üyelik isteğe bağlıdır. Birlikler gönüllü velilerden oluşmaktadır. Bu birlikler arasında örgütlenme yoktur, her biri bağımsız olarak çalışmaktadır. Bunların yasal sorumlulukları da yoktur. Okul müdürleri birliklerin tabii üyesidir. Olgunlaşma birlikleri, öğretim konularına herhangi bir suretle karışmazlar. Öğrenci başarısının artırılması için, yönetici öğretmenlerin eğitim-öğretim etkinlikleri için gerekli masraflara katkıda bulunurlar. Bu kuruluşların etkinlikleri düzenlemek için 1969'dan beri yürürlükte olan bir yönetmelik vardır.

Hindistan'da, öğrenci okula kayıt edilirken velilere de mülakat yapılmaktadır. Böylece öğretmenler çocukların sosyal ve kültürel durumlarıyla, ailenin beklentileri hakkında bilgi sahibi olmaktadır. Hindistan'da veli toplantılarının sık ve düzenli bir şekilde yapılması bir zorunluluktur. Bu toplantılardan, öğretmen ve velilerin birbirlerini daha iyi tanımaları beklenmektedir. Büyük şehirlerde okul-aile birliklerinin kurulması desteklenmektedir. Hem özel hem de devlet okulları, okul-aile birliğine benzer kuruluşların bir gereksinim olduğunu kabul etmektedir. Yerel seçimle gelmiş yönetim kurulları ile okulların yönetilmesi sistemde yandaş bulmaktadır. Bu ülkede eğitimciler, iyi bir eğitimin velilerin yardımı olmadan gerçekleşmeyeceği inancındadırlar.

Küba'da "Ana-Baba, Komşular ve Öğretmenler Dernekleri" vardır.

Polonya'da " Ana-Baba Dernekler" adı altında okullarda etkinlik gösteren dernekler vardır.

Yugoslavya'nın okullarında da, "Aile ve Okul" denilen dernekler vardır.

Brezilya'da “Eğitim Derneği”nin ailelerle birlikte çalışan bir şubesi vardır. Bu derneğin üyelerinin çoğu annelerden oluşmaktadır (Şişman, 1986, s. 30-44).

Almanya'da eğitim, eyalet hükümlülerinin sorumluluğu altında olmaktadır. Bu nedenle aile temsilcilikleri de eyaletler düzeyinde örgütlenmiştir. Aile temsilcilikleri bir çok Alman Eyaletlerinde “Aile İstişare Kurulları” adı altında 1881’ de yasalla başlamıştır. Daha sonra 1935-1945 yıllarında bu kurulların yerlerini “ Okul Birlikleri” almıştır. Birlikleri, yasalar çerçevesi içinde okul ile aile arasında işbirliği geliştiren örgütlerdir. Bunlar genel eğitim veren okullarda söz sahibi olmaktadırlar. Mesleki ve özel okullara müdahale hakları yoktur. Birlikler, çoğu eyaletlerde bir dayanışma görevine sahip olmakta, bazı eyaletlerde ise sınırlı ölçüde kararlara katılmaktadır. Almanya'da aileler, 1958’ den bu yana okul eğitiminin düzenlenmesinde, bazı yönetmeliklerin hazırlanmasında söz sahibi olmaktadırlar.

Çeşitli adlar altında çalışan ve genelde “Aile Temsilcilikleri” olarak adlandırılabilir bu örgütler, “Sınıf İstişare Kurulları” , “Bölge İstişare Kurulları” olmak üzere birbirine bağlı bir biçimde örgütlenmişlerdir. Bölge İstişare Kurulları da “İlçe Aile İstişare Kurulları”nı oluşturmaktadır. Bu kurulların başkalarının bir araya gelmesiyle de “Eyalet İstişare Kurulu” oluşturmaktadır. Bu basamak, okul eğitiminde en yüksek düzeydeki ana-baba temsilciliğidir.

Almanya'da yasalar, velilerin sınıfa girmesine ve sınavların izlenmesine izin vermektedir. Ayrıca eğitim yasalarında öğretmen ve veli işbirliğini, velilere çocuğu hakkında bilgi aktarmayı, velilerin çocuğun eğitiminde sorumlu olmayı zorunlu kılan maddeler vardır.

Almanya'daki Schleswig- Holstein Okul-Aile Birliğini örnek olarak tanıttak olursak;

1 . Derneğin İsmi ve Merkezi

1. Dernek Schleswig- Holstein Okul Aile Birliği“ ismi altında çalışır. Derneğin merkezi; Kiel kentinde bulunmaktadır.
2. Derneğin amacı, Schleswig- Holstein Derneğine üye ailelerin öğrencileri eğitim sisteminin bütün alanlarında, özellikle okul öncesi ve ilköğretim dönemi eğitim-öğretiminde çocukların ve ebeveynlerin yasalar karşısında ebeveynlerin menfaatlerinin korumak.

3. Toplum Yararlığı;

1. Dernek doğrudan doğruya toplumun amaçlarına uygun hizmet eder.
2. Tüzüğün amacı; özellikle eğitim hakkına sahip olan ebeveynlerin eğitim sistemindeki problemleri kamuoyuna açıklanması.
3. Eğitim programında eğitim hakkına sahip olan ebeveynlerin danışmanlığını yapmak.
4. Dernek tarafsız ve hiç bir partiye hizmet etmemektedir.
5. Derneğin parası sadece tüzüğe uygun amaçlara kullanılabilir
6. Deneğin çözülmesinde yada şu ana kadar olan amaçlarının ortadan kalkması durumunda derneğin serveti Alman Kan Kanseri Lösemi Araştırma ve Çocuk Kanseriine Yardım Derneğine (Verein der Deutsche Leukämie- Forschungshilfe Aktion für krebskranke Kinder e.V. Dachverband, Joachimstraße 20, 53113 Bonn)“ bağış olarak kalır. Bu serveti toplum yararına uygun amaçlara hizmet edebilecek şekilde gerçekleştirilmesini sağlanılmalıdır.
7. Derneğin velileri gönüllü olarak çalışırlar.

4. Üyelik;

1. Derneğin üyeliği özel ve kamu hukukunun yaşını doldurmuş herkes olabilir.
2. Üye olmak isteyen kişinin dilekçesinde, kişinin ismi, doğum tarihi ve imzası olmalıdır.
3. Yönetim Kurulu dilekçe için karar verme hakkına sahiptir. Red edilmiş karara karşı bir ay içinde karşı itirazda bulunulabilir. İtiraz kararı yazılı olarak bildirilir. Dilekçeyi veren kişi müddeti ihmal etmişse itiraz hakkından yararlanamaz.
4. Üyelik aşağıdaki durumlarda sona erer,
 - Ölümle
 - Ayrılışı ile
 - Derneğin üyeyi herhangi bir nedenle dışta bırakmasıyla

5. Derneğin Organları

1. Üyeler Kurulu
2. Yönetim Kurulu
3. Danışma Kurulu (www.elternverein.de/Satzung.html.2004).

BÖLÜM III

YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde; araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, veri toplama aracı, verilerin analizi ile ilgili açıklamalar bulunmaktadır.

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, İstanbul İli, Kartal İlçesi Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı resmi ilköğretim okullarında “Okul- Aile Birliğinin” kendi görevlerini ne ölçüde yerine getirdikleri belirlemek amacıyla genel tarama modeli kullanılmıştır.

Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evreni İstanbul İlindeki tüm ilköğretim okullarıdır. Çalışma evreni ise İstanbul İli, Kartal İlçesi Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı resmi ilköğretim okullarındaki yönetici, öğretmen ve veli olmak üzere üç değişkenden (öğeden) oluşmaktadır.

Okul- aile birliklerin doğal üyeleri olan okuldaki yönetici, öğretmen ve velilerin örnekleme dahil okullarda en az bir yıl devam etme koşulu ölçüt olarak benimsenmiştir.

Çalışma evreni içindeki A tipi 50 ilköğretim okullundan yansız örnekleme uygun olarak 10 (% 20) resmi ilköğretim okulu belirlenmiştir. Örneklem alınan okullarda yönetici ve öğretmenlerin tamamı, velilerin de okullardaki tahmini mevcutlarına göre % 10 oranlı örnekleme yolu ile denek alınmıştır.

Örneklemin belirlenmesinde sırasıyla aşağıdaki çalışmalar yapılmıştır:

1. Kartal İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne gidilerek, İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı resmi ilköğretim okulların listesi ve sayısı belirlendi.

2. Çalışma evreni içindeki okulların tamamı A tipi okul oldukları tespit edildi.
3. Örneklem büyüklüğünün, çalışma evrenin %20' si kadar olmasına karar verildi.
4. Örneklem dahil okullarda yöneticilerin, öğretmenlerin ve velilerin araştırma ölçütlerine uygun olarak sayıları Tablo- 1'de görüldüğü şekli ile tespit edildi.

TABLO 1

ÖRNEKLEME DAHİL OKULLARDA YÖNETİCİLERİN, ÖĞRETMENLERİN VE VELİLERİN ARAŞTIRMA SINIRLILIĞINA UYGUN SAYILARI

	Öğretmen	Yönetici	Veli	%10 (veli)
EMİR SENCER İ.Ö.O.	19	2	439	44
ERGENEKON İBRAHİM ŞAKİR İ.Ö.O.	31	3	536	54
YAVUZ SELİM İ.Ö.O.	43	4	940	94
SABRİ TAŞKIN İ.Ö.O.	40	3	513	51
KARTAL ATATÜRK İ.Ö.O.	31	3	473	47
MARMARA İ.Ö.O.	40	4	720	72
GENERAL REFET BELE İ.Ö.O.	39	4	740	74
M. HİLMİ ALTAY İ.Ö.O.	13	2	210	21
100.YIL A. RIZA EFENDİ İ.Ö.O.	16	2	290	29
CEVİZLİ İ.Ö.O.	21	3	305	31
TOPLAM	293	30	5166	517 Veli

5. Örneklem alınan okullarda veli sayısına ait herhangi bir çalışmanın yapılmadığı görüldü. Söz konusu okullar, veli sayılarını öğrenci sayılarına orantılı olarak tahmini vermişlerdir. Araştırmanın sınırlılığına uygun olarak 1. sınıfa giden öğrencilerin velileri ile son bir yıl içinde nakil olarak gelen öğrenci velileri örneklem kapsamına alınmamıştır. Ayrıca okullardaki tahmini kardeş sayıları tespit edildi. Söz konusu kardeş sayıların yarısı kadar öğrenci velisi olduğu düşünüldü.
6. Örneklem giren okullardaki yönetici ve öğretmenlerin tamamı, velilerin ise %10'u örneklem alınmasına karar verildi.

Örneklem giren deneklerin görevlerine, cinsiyetlerine, mezuniyet derecelerine, medeni hallerine ve yaşlarına göre dağılımı EK-A' da görüldüğü gibidir.

Verilerin Toplanması

Bu araştırma veri toplama aracı olarak anket uygulanmıştır. Ankette beşli Likert tipi ölçek kullanılmış olup, soruların tümü olumludur. Yöneticiler, öğretmenler ve veliler görüşlerini “ Her Zaman”, “Çoğunlukla”, “Ara Sıra”, “Çok Ender” “Hiçbir Zaman” başlıkları altında belirtmişlerdir. Anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde; okul müdürünün, öğretmenlerin ve velilerin isimsiz kimlik özellikleri ile ilgili sorular yer almaktadır. Anketin ikinci bölümünde ise on yedi soru yer almaktadır. Bu cümleler okul-aile birliğinin ilgili yönetmelikteki görevlerini kapsamaktadır. Şişman, tarafından geliştirilen anketlerin geçerliliği ve güvenilirliği 30’ar kişilik yönetici, öğretmen ve velilere uygulanarak yapılmıştır. Ayrıca anketin araştırmanın amaçlarına uygunluğu tartışılmıştır. Okul-aile birliklerin yönetmelikteki görevleri ile anket soruları karşılaştırılması sonucunda iki görevin anket içinde yer almadığı tespiti yapılmıştır. Buna dayanarak, ankete 16. ve 17. maddeler eklenmiştir. Ankette yapılan bu değişiklikten dolayı anketin güvenilirliği tekrardan test edilmiştir. Cronbah Alpha değeri 0,95 olarak bulunmuştur.

İkinci alt amaca uygun olarak yapılan varyans analizi sonucunda elde edilen verilerin çözümünde anlamlılık düzeyi $p < .05$ olarak kabul edilmiştir.

Araştırmanın verileri anket yoluyla elde edilmiştir. Verilerin toplanma aşamasında yerli ve yabancı kaynaklarda gözden geçirilmiş bu konuda daha önce yapılmış araştırmalar özenle incelenmiştir. Yapılan bu inceleme kuramsal bilgi kapsamında değerlendirilmiştir.

Hazırlanan anket yöneticilere, öğretmenlere ve velilere uygulanmıştır.

Yöneticilere, öğretmenlere ve velilere uygulanan anket iki bölümden oluşturulmuştur.

- a. Kişisel Bilgi Anketi
- b. Okul –Aile Birliğinin Görevlerini Yapma Derecelerini Saptama Anketi

Anket, İstanbul İli, Kartal İlçesi’ne bağlı daha önceden belirlenmiş 10 resmi ilköğretim okullarında en az bir yıldır görev yapan yöneticilere, öğretmenlere ve bu okullarda öğrencisi okuyan velilerin arasında oranlı eleman örnekleme yoluyla seçilenlere uygulanmıştır. Anketin cevaplama süresi yaklaşık olarak beş dakika olduğu belirlenmiştir.

Yöneticilere ve öğretmenlere araştırmacı tarafından uygulanmıştır. Velilere uygulanan anketler ise öğrenciler aracılığıyla velilere ulaştırılmış ve yine öğrenciler

aracılığıyla bir gün sonra dönüşleri sağlanarak değerlendirmeye alınmıştır. Örneklemeye dahil 10 ilköğretim okulunda uygulanan anketlerin; yöneticilerin tamamı, öğretmenlerin 265'si, velilerin de 470 adet anket geri dönüşü olmuştur. Geri dönüşü gerçekleşen 470 veli anketinden, 5 anket tam olarak doldurulmamış, 3 anket ise ikiden fazla seçenek tercih edildiğinden değerlendirilmeye alınmamıştır.

Verilerin Çözümü ve Yorumlanması

Toplanan veriler anket kod numarasına dikkate alınarak yapılmıştır. Verilerin analizinde SPSS adlı program kullanılmıştır. Bu program yardımıyla birinci alt amaç için anket cevaplarının ağırlıklı ortalamaları ve standart sapmaları hesaplanmıştır. Ayrıca ikinci alt amaca yönelik olarak yönetici , öğretmen ve veli grupları arasında okul-aile birliğinin kendi görevlerini ne derecede yaptıklarına dair görüş farklılığını belirlemek için varyans analizi ve Tukey HSD testi yapılmıştır. Elde edilen değerler ilgili tablolarda gösterilmiştir.

TABLO 2

**ARAŞTIRMADA KULLANILAN ÖLÇEĞE UYGUN OLARAK ELDE EDİLEN GÖRÜŞLERİN
ARİTMETİK ORTALAMALARI DEĞERLENDİRİLİRKEN GÖZ ÖNÜNDE
BULUNDURULAN ARALIKLAR**

Verilen Ağırlık	Seçenekler	Sınırı
1	Hiçbir Zaman	1.00 – 1.79
2	Çok Ender	1.80 –2.59
3	Ara Sıra	2.60 – 3.39
4	Çoğunlukla	3.40 – 4.19
5	Her Zaman	4.20- 5.00

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, toplanan verilerin işlenmesi ve çözümlenmesi sonunda elde edilen bulgularla, bu bulgulara ilişkin yorumlar yer almaktadır. Bulgular tablolaştırılarak verilmiştir.

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın birinci alt problemi; yönetici, öğretmen ve velilerin algılarına göre; okul-aile birlikleri görevlerinden her birini ne derecede yerine getirmektedir? biçiminde ifade edilmiştir. Bu alt probleme ilişkin bulgu ve yorumlar aşağıda verilmiştir.

TABLO 1

OAB' NİN “OKULUN AMACI VE EĞİTİM ETKİNLİKLERİ HAKKINDA VELİLERİ AYDINLATMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ ALGILARININ ARİTMETİK ORTALAMALARI VE STANDART SAPMALARI

	Görev	N	$\bar{X}$	S
Okulun Amacı ve Eğitim Etkinlikleri Hakkında Velileri Aydınlatır	Yönetici	30	3,57	1,006
	Öğretmen	265	2,69	1,155
	Veli	462	3,03	1,433

Araştırmada kullanılan ölçeğe uygun olarak elde edilen görüşlerin aritmetik ortalamaları iki grupta düşünülecek olursa, “Her Zaman” ve “Çoğunlukla” seçenekleri, görevin yönetmeliğe uygun olarak yerine getirildiğini; “Ara Sıra”, “Çok Ender” ve “Hiçbir Zaman” seçenekleri ise, söz konusu görevin yeterince veya hiç yapılmadığını ifade etmiş olmaktadır.

Tablo 3’teki bulgulara göre; katılımcılardan yönetici grubu okul –aile birliğinin “Okulun Amacı ve Eğitim Etkinlikleri Hakkında Velileri Aydınlatma” görevini ($\bar{X} = 3,57$) “Çoğunlukla”, öğretmenler ($\bar{X} = 2,69$) ve veliler ise ($\bar{X} = 3,03$) “Ara Sıra” düzeyinde yerine getirdiklerini algılamaktadırlar.

Tablo 3’teki bulgulara göre; yönetici grubunun , veli ve öğretmenlere oranla okul-aile-birliğinin “Okulun Amacı ve Eğitim Etkinlikleri Hakkında Velileri

Aydınlatma” görevini yerine getirmesi konusunda daha iyimserdirler. Bu sonuç, öğretmenlerin ve velilerin okul-aile birliğinin okulun amacı ve eğitim etkinlikleri hakkında yeterince bilgi sahibi olmamasından kaynaklanmış olabilir. Eğer nedeni bu ise; öğretmenlerin ve velilerin eğitim- öğretim yılının başında okul-aile birliğine seçtikleri temsilcilerin görevini tam olarak yerine getirmediğini söylenebilir. Yönetici grubun ise, sürekli okulda bulunmaları ve birliğin çalışmalarını takip etmesinden dolayı olumlu görüş bildirmiş olabilirler.

Gümüşeli, okul müdürlerine yönelik yaptığı araştırma sonucunda, okul müdürlerine velilerin ve toplumun okullarına destek düzeyi ile ilgili soru sonucunda elde edilen bulgulara Türkiye’de ilköğretim düzeyindeki okul çevre ilişkilerinin ve buna bağlı olarak da çevrenin okula katkısının sınırlı olduğu ortaya çıkmaktadır. Eğitimin amaçlarına ulaşabilmesinde okul çevre ilişkilerinin istenilen düzeyde olmasının büyük payı vardır; çünkü okulda öğrenilenlerin evde aile tarafından pekiştirilmesi ancak veli-okul işbirliği ile gerçekleşebilir (Gümüşeli, 2001, s.117). Eğitimin toplumsal bir girişim olduğu düşünülürse, okulun amaç ve çalışmalarının çevreye tanıtılması, sosyal çevre ve ailenin de eğitime yardım ve katkısının sağlanması gerekir(Bursalıoğlu, 1967, s.128).

TABLO 4

OAB’ NİN “OKULUN PROGRAMI VE EĞİTİMLE İLGİLİ YÖNETMELİK KONUSUNDA VELİLERİ AYDINLATMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ ALGILARININ ARİTMETİK ORTALAMALARI VE STANDART SAPMALARI

	Görev	N	$\bar{X}$	S
Okulun Programı ve Eğitimle İlgili Yönetmelik Konusunda Velileri Aydınlatır	Yönetici	30	2,97	1,189
	Öğretmen	265	2,37	1,160
	Veli	462	2,84	1,471

Tablo 4’teki bulgulara göre; katılımcılar, okul-aile birliğinin “Okulun Programı ve Eğitimle İlgili Yönetmelik Konusunda Velileri Aydınlatma” görevini yöneticiler ($\bar{X} = 2,97$) ve veliler ($\bar{X} = 2,84$) “Ara Sıra”, öğretmenler ise ($\bar{X} = 2,37$) “Çok Ender” düzeyinde yerine getirdiklerini algılamaktadırlar.

Tabloya baktığımızda yönetici, öğretmen ve veli gruplarına göre; okul-aile birliğinin “Okulun Programı ve Eğitimle İlgili Yönetmelik Konusunda Velileri Aydınlatma” görevini yeteri kadar yerine getirmediği anlaşılmaktadır. Bu sonuç

birliklerin, okulun programı ve eğitim etkinlikleri konusunda çalışmalar yapmamış olmasından kaynaklanabilir. Üç grubun da birbirine yakın görüş bildirmeleri bu düşünceyi güçlendirmektedir. Birliklerin bu konuda yeterince etkin görev yapamamaları özellikle velinin okullarda uygulanan programlardan habersiz kalmalarına neden olabilir.

Toplumsal sistem içinde hiç bir örgüt kendini çevreden soyutlayamaz. Kendini çevreden soyutlayan her örgüt bir zaman sonra hayatını yitirmek zorunda kalabilir. Okulu ele aldığımızda, çevrenin okula etkisi düşünüldüğünden daha fazla olduğunu görürüz. Çünkü okul, girdisini çevreden alan ve çıktısını çevreye veren bir örgüttür. Bu yüzden OAB okulun programı ve eğitimle ilgili yönetmelikler hakkında veliyi ve çevrenin aydınlatabilir. Bu sonuç yönetici öğretmen ve veli arasında olumlu bir iletişim kurulmasını sağlayabilir.

Okulu geliştirmek ana baba ve eğitimcilerin ortak işidir (Joyce, 1998, s. 134).

TABLO 5

OAB' NİN “ ÇOCUK GELİŞİMİ VE EĞİTİMİ KONULARINDA VELİLERİ AYDINLATMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİLERİN ALGILARININ ARİTMETİK ORTALAMALARI VE STANDART SAPMALARI

	Görev	N	$\bar{X}$	S
Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Konularında Velileri Aydınlatır	Yönetici	30	2,90	1,155
	Öğretmen	265	2,20	1,130
	Veli	462	2,78	1,518

Tablo 5'teki bulgulara göre; katılımcılar, OAB' nin “ Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Konularında Velileri Aydınlatma” görevini yöneticiler ($\bar{X} = 2,90$) ve veliler ($\bar{X} = 2,78$) “ Ara Sıra”, öğretmenlere ise ($\bar{X} = 2,20$) “Çok Ender” düzeyinde yerine getirdiğini algılamaktadırlar.

Tablodaki sonuçlara göre; yönetici, öğretmen ve veli gruplarının anketin bu sorusuna verdikleri cevapların “Ara Sıra” ve “ Çok Ender” seçeneklerinde toplandığı görülmektedir. Bu bulgular, birliğin “ Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Konularında Velileri Aydınlatma” konusunda yeteri kadar etkinlik göstermediği anlaşılmaktadır.

Birliklerin, velileri çocuk gelişimi ve eğitimi konusunda istenilen etkinliği

gösterememesinin nedeni, gerekli araç ve gereçlerden yoksun olmalarından kaynaklanmış olabilir. Aynı zamanda söz konusu görev ile ilgili seminer, konferans vb. gibi çalışmaları yapmamasından da kaynaklanmış olabilir.

Eğitim ailede başlar. Kişilik yapısının temel davranışları büyük ölçüde ailede elde edilir. Bunların sonradan değiştirilmesi güç olur. Önemli olan önceden aileyi etkilemektir (Başar, 1999, s.21). Çocuklar hayata hazırlanırken ilk ve en önemli izlenimlerini aile ve okulda edinmektedirler. Aile ortamında kazandığı özellikler onun eğitimi yanında tüm yaşantısını etkileyecek izler bırakmaktadır. Okulda kazandırılacak özellikler bu değerler üzerine inşa edileceğinden, çocuğun aile ve çevresiyle bir bütün olarak tanınması ve eğitim etkinliklerinde bu özelliklerin göz önüne alınarak ilgili çalışmaların yapılması yararlı olacaktır (Göksu, 1999). Aile, çocuk gelişimi ve eğitimi hakkında yeterli bilgiye sahip olduğunda çocuğun eğitimi de bundan olumlu etkilenir.

TABLO 6

OAB' NİN “ÖĞRETMENLERİ, ÖĞRENCİ VELİLERİNİ ZİYARETE TEŞVİK ETME” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ ALGILARININ ARİTMETİK ORTALAMALARI VE STANDART SAPMALARI

	Görev	N	$\bar{X}$	S
Öğretmenleri, Öğrenci Velilerini Ziyarete Teşvik Eder	Yönetici	30	2,83	1,487
	Öğretmen	265	2,28	1,204
	Veli	462	2,68	1,514

Tablo 6'daki bulgulara göre; katılımcılar, okul-aile birliklerinin “Öğretmenleri, Öğrenci Velilerini Ziyarete Teşvik Etme” görevini yöneticiler ($\bar{X} = 2,83$) ve veliler ($\bar{X} = 2,68$) “Ara Sıra”, öğretmenlere ise ($\bar{X} = 2,28$) “Çok Ender” düzeyinde yerine getirdiklerini algılamaktadırlar.

Bu sonuç, okul-aile birliğinin “Öğretmenleri, Öğrenci Velilerini Ziyarete Teşvik Etme” görevini yerince yerine getirmediğini göstermektedir. Özellikle öğretmen grubunun “Çok Ender” düzeyinde olumsuz görüş bildirmesinin birkaç nedeni olabilir. Birliklerin, öğretmenlerle yakın bir ilişki içinde bulunmayışları, öğretmenlerin birliğin çalışmalarını gereği kadar önemsememesi veya yapılacak çalışmalarda öğretmenlerin

görüşlerine başvurulmamasından kaynaklamış olabilir.

Araştırmanın birinci bölümünde de belirtildiği gibi gelişen sanayi toplumu ile birlikte insan ilişkileri ikinci plana atılmış, insanlar duyarsız bir kimliğe bürünmüşlerdir. Öğretmenlerde bu olumsuz gelişmelerden etkilenmiş olabilir. Öğretmenlerin gerçekleştirmesi gereken veli ziyaretleri, insan ilişkilerinin bozulması ve karşılıklı güvensizliğin oluşmasından dolayı yeteri kadar önem vermemesine neden olmuş olabilir. Oysaki, öğretmenlerin velileri gerek evde, gerekse işyerinde ziyaret etmesi özellikle öğrenci açısından çok önemlidir. Bundan dolayı OAB' nin bu konudaki eksiklikleri için çeşitli önlemler alınmalıdır.

Öğretmenler velilerle olan ilişkileri nasıl geliştirmesi gerektiği konusunda tam bilgiye sahip değildirler (Baker, 2000, s. 6). Öğretmen ve ana baba arasında toplantılar düzenlemeye verilen öneme karşın, bu toplantılar olumlu okul aile ilişkileri sağlamada çoğu kez başarısız kalmaktadır. Ana babalardan öğretmenlerin saptadığı sorunların sorumlusu olduklarını kabul etmeleri istendiği sürece, ana babanın okula ilişkin tutumları değiştirilemez. Ana babalar çocukların eğitimini birlikte yürütme çabalarında, meslektaşlar gibi görünme gereksinimi içindedirler. Öğretmenler de ana babalarla yeni ilişkiler oluşturmaya gereksinmektedirler (Richard, 1997, s. 307).

TABLO 7

**OAB' NİN “ÖĞRENCİ VELİLERİNİ ÖĞRETMENLERİ ZİYARETE TEŞVİK ETME”
GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ ALGILARININ ARİTMETİK
ORTALAMALARI VE STANDART SAPMALARI**

	Görev	N	$\bar{X}$	S
Öğrenci Velilerini Öğretmenleri Ziyarete Teşvik Eder	Yönetici	30	3,40	1,276
	Öğretmen	265	2,22	1,201
	Veli	462	2,64	1,485

Tablo 7'deki bulgulara göre; katılımcılardan yönetici grubu okul-aile birliğinin “Öğrenci Velilerini Öğretmenleri Ziyarete Teşvik Etme” görevini ($\bar{X} = 3,40$) “Çoğunlukla”, öğretmenler ($\bar{X} = 2,22$) “Çok Ender”, veliler ise ($\bar{X} = 2,64$) “Ara Sıra” yerine getirdiklerini algılamaktadırlar.

Tablodaki bulgular; öğretmen ve veli gruplarına göre, birliğin söz konusu ziyaretleri teşvik konusunda yeterli bir etkinlik göstermediği anlaşılmaktadır. Bu

araştırmanın yapıldığı ilköğretim okullarında “Öğretmen-Veli Toplantısı” adı altında I. Kademenin sınıf öğretmenleri ayda bir defa, II. kademe öğretmenleri ise yılda iki defa toplantı yapmaktadır. Genel olarak dönem ortalarında yapılan bu toplantılarda temel konu “öğrencilerin başarı durumlarının görüşülmesi” olmaktadır. Bu toplantıların okul-aile birlikleri tarafından düzenlenmesi yönetmelik tarafından uygun görülmemektedir. Bunun dışında okul-aile birliklerin herhangi bir çalışma yapmadığı anlaşılmaktadır. OAB velilerin öğretmenleri ziyaret etmelerini sağlamak için çeşitli önlemler alınmalıdır. OAB öğretmenlerin derslerini aksatmayacak zaman dilimleri içinde veli ve öğretmenleri buluşturacak ortamı ayarlayabilir.

Çocuk eğitiminin ilk sorumlusu ailedir. Okul aile arasındaki karşılıklı sorumluluk ve ortak eğitim ilkeleri, karşılıklı güven anlaşmasını da gerektirir. Bu anlaşma öğretim hedefleri, okulun eğitim projesi, etkinliklerin örgütlenmesi ve sonuçların değerlendirilmesi konularında ana baba ile öğretmen arasında olumlu bir iletişimi zorunlu kılar. Uygulama ve araştırmalar, ana babanın okul yaşantısına katılımının çocuğun başarısını artırdığını göstermektedir (Vandenberg, 1998, s. 126).

TABLO 8

OAB' NİN “ ÖĞRENCİLERİN OKUL DİSİPLİNİNE VE TOPLUMSAL HAYATA UYUM SAĞLAMALARI İÇİN OKUL VE VELİLERLE İŞBİRLİĞİ YAPMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ ALGILARININ ARİTMETİK ORTALAMALARI VE STANDART SAPMALARI

Öğrencilerin Okul Disiplinine ve Toplumsal Hayata Uyum Sağlamaları İçin Okul ve Velilerle İşbirliği Yapar	Görev	N	$\bar{X}$	S
	Yönetici	30	3,67	1,028
	Öğretmen	265	2,35	1,250
	Veli	462	3,04	1,580

Tablo 8'deki bulgulara göre; katılımcılardan yönetici grubu OAB' nin “Öğrencilerin Okul Disiplinine ve Toplumsal Hayata Uyum Sağlamaları İçin Okul ve Velilerle İşbirliği Yapma” görevini ($\bar{X} = 3,67$) “Çoğunlukla”, öğretmenler ($\bar{X} = 2,35$) “Çok Ender”, veliler ise ($\bar{X} = 3,04$) “Ara Sıra” yerine getirdiklerini algılamaktadırlar.

Öğretmen ve veli gruplarının algıları dikkate alındığında, birliğin genel olarak “Öğrencilerin Okul Disiplinine ve Toplumsal Hayata Uyum Sağlamaları İçin Okul ve

Velilerle İşbirliği Yapma” görevini yeteri kadar yerine getirmediği görülmektedir.

Yöneticiler, veli ve öğretmen gruplarına göre daha iyimserdirler. Bu sonuç yöneticilerin okullarda uyumsuz ve okul disiplinine uymayan öğrencilerin az göstermek istemesinden kaynaklanmış olabilir.

Okul-aile birliği, öğrencilerin okul disiplinine ve toplumsal hayata uyum sağlamaları için velilerle iletişime girerek bu konuda onları aydınlatmalıdır. Ayrıca ortaya çıkan disiplinsizlik ve uyumsuzluk sorunlarında velilerle görüşerek bu sorunların giderilmesi için neler yapılabileceği hakkında onlara yardımcı olmalıdır.

Her çocuk okula geldiği zaman , yetiştiği aile ortamından izler taşır. Aile ortamının çocuk üzerindeki etkisi, okulun eğitim anlayışına çok uygun ya da okul tarafından istenmeyen türden olabilir. Bu durumda amacı; çocuğun çok yönlü eğitimi ve öğretimini güçlendirmek isteyen okulun, bu işlevini yerine getirebilmesi için gerekli önlemleri alması gerekir. Aslında ailenin asıl istediği “çocuğun en iyi şekilde yetiştirilmesidir”. Aile de okul da aynı hedef için çaba harcamalıdır (Zembat ve Unutkan, 2001, s. 43).

Okul, sosyal çevre ile yaşayan bir kurumdur. Böyle olunca da okul, çevresi ile soluk alıp veren canlı bir varlığa benzetilebilir. Sosyal çevre ile okul arasındaki ilişki ne kadar üst düzeyde olursa okulun başarısı da buna paralel olarak artacaktır (Yılmaz, 1994, s. 123).

TABLO 9

OAB’ NİN “ ÖĞRENCİLERİN DÜRÜST SAYGILI VE BAŞARILI OLMALARI İÇİN OKUL VE VELİLERLE İŞBİRLİĞİ YAPMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ ALGILARININ ARİTMETİK ORTALAMALARI VE STANDART SAPMALARI

	Görev	N	$\bar{X}$	S
Öğrencilerin Dürüst Saygılı ve Başarılı Olmaları İçin Okul ve Velilerle İşbirliği Yapar	Yönetici	30	3,77	1,135
	Öğretmen	265	2,56	1,233
	Veli	462	3,13	1,536

Tablo 9’ daki bulgulara göre; katılımcılardan yönetici grubu okul-aile birliğinin “Öğrencilerin Dürüst Saygılı ve Başarılı Olmaları İçin Okul ve Velilerle İşbirliği Yapma” görevini ($\bar{X} = 3,77$) “Çoğunlukla”, öğretmenler ($\bar{X} = 2,56$) “Çok Ender”,

veliler ise ($\bar{X}=3,13$) “Ara Sıra” yerine getirdiklerini algılamaktadırlar.

Söz konusu bulgular, öğretmenlere ve velilere göre yöneticilerin daha olumlu görüş bildirdikleri görülmektedir. Velileri ilgilendiren bir görevde öğretmenlerin de olumsuz görüş bildirmeleri, daha öncede bahsedildiği gibi okul-aile birliklerine seçtikleri temsilcinin yapılan çalışmalar hakkında yeteri kadar açıklamalarda bulunmamış olabilirler. Birliklerin bu yetersizliği, öğretmenlerle yeterli bir iletişim kuramamaları ile de açıklanabilir.

Eğitim, doğumla başlayan bir süreç olarak kabul edilmektedir. Çocuk, içinde bulunduğu ilk temel kurum olan ailede, temel güven duygusunu geliştirmekte, özerk ve girişimci bir birey olma yolunda ilk adımlar atılmaktadır (Ekşi, 1990. s. 54). Bunun yanı sıra aile, çocuğun fiziksel ve psikolojik ihtiyaçlarını karşılayan, çocuğun kişiliğini organize ederek onu bir “birey” den bir “kişi” haline dönüştürerek ve onu “kültürleyen” en önemli araçtır (Piaton,1977. s. 73 akt. Nas s. 1).

TABLO 10

OAB’ NİN “ ÖĞRENCİLERİN BOŞ ZAMANLARINI İYİ DEĞERLENDİRMELERİ İÇİN OKUL VE VELİLERLE İŞBİRLİĞİ YAPMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ ALGILARININ ARİTMETİK ORTALAMALARI VE STANDART SAPMALAR

	Görev	N	$\bar{X}$	S
Öğrencilerin Boş Zamanlarını İyi Değerlendirmeleri İçin Okul ve Velilerle İşbirliği Yapar	Yönetici	30	3,53	1,137
	Öğretmen	265	2,22	1,154
	Veli	462	2,75	1,482

Tablo 10’deki bulgulara göre; katılımcılardan yönetici grubu okul-aile birliğinin “Öğrencilerin Boş Zamanlarını İyi Değerlendirmeleri İçin Okul ve Velilerle İşbirliği Yapma” görevini yöneticiler ($\bar{X}=3,53$) “ Çoğunlukla” , öğretmenler ($\bar{X}=2,22$) ve veliler ise ($\bar{X}=2,27$) “Çok Ender” düzeyinde yerine getirdiklerini algılamaktadırlar.

Tablo 10’ daki bulgulara bakıldığında öğretmen ve velilerin olumsuz görüş belirttikleri görülmektedir. Bu grupların okul-aile birliklerin bu konudaki çalışmasını yeterli görmemektedir. Birliklerin, öğrencilerin boş zamanlarını iyi bir şekilde değerlendirmeleri konusundaki yetersizliği, bu konuda öğrencilere yönelik bir etkinlik yapmamasından kaynaklanmış olabilir. Ayrıca birliklerin bu konuya ilişkin yararlı

tesisler kurmak için yeterli maddi kaynağa sahip olmamaları da başka bir yetersizlik nedeni olarak düşünülebilir. Yöneticilerin olumlu görüş belirtmeleri ise, okullarına bağlı bir birliğin çalışmalarını olumsuz göstermemek istemesinden kaynaklanmış olabilir.

Öğrencilerin okul dışındaki zamanlarını iyi değerlendirmeleri onların gelişimleri üzerinde çok önemli işlevlere sahiptir. Öğrencilerin sahip oldukları boş zamanı resim, müzik spor ve buna benzer etkinliklerle değerlendirmeleri için onlara yol gösterilmesi gerekir. Doğal olarak yapılacak etkinlikler okulun içinde bulunduğu çevrenin olanaklarına bağlıdır. Ancak okul-aile birlikleri okulda var olan imkanları kullanarak öğrencilere yol göstermeleri ve çeşitli projeler hazırlayarak uygulamaları öğrencilerin gelişimi için önemlidir.

TABLO 11

OAB' NİN “ ÖĞRENCİLERİN İSRAF, GÖSTERİŞ, DEVLET MALINI HOR KULLANMA GİBİ KÖTÜ DAVRANIŞLARDAN UZAK OLMALARI İÇİN OKUL VE VELİLERLE İŞBİRLİĞİ YAPMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ ALGILARININ ARİTMETİK ORTALAMALARI VE STANDART SAPMALARI

	Görev	N	$\bar{X}$	S
Öğrencilerin İsfraf, Gösteriş, Devlet Malını Hor Kullanma Gibi Kötü Davranışlardan Uzak Olmaları İçin Okul ve Velilerle İşbirliği Yapar	Yönetici	30	3,63	1,189
	Öğretmen	265	2,35	1,206
	Veli	462	3,16	1,541

Tablo 11’ deki bulgulara göre; katılımcılardan yönetici grubu okul-aile birliğinin “Öğrencilerin İsfraf, Gösteriş, Devlet Malını Hor Kullanma Gibi Kötü Davranışlardan Uzak Olmaları İçin Okul ve Velilerle İşbirliği Yapma” görevini ($\bar{X} = 3,63$) “Çoğunlukla”, öğretmenler ($\bar{X} = 2,35$) “Çok Ender”, veliler ise ($\bar{X} = 3,16$) “Ara Sıra” düzeyinde yerine getirdiklerini algılamaktadırlar.

Okul-aile birliklerin bu konudaki çalışmaları öğretmen ve veli grupları tarafından yeterli görülmemiştir. Yukarıda belirtilen tutum farklılığının, okul-aile birliğinin konuya yönelik etkinliklerini de farklı olarak algılamaya neden olduğu söylenebilir. Birliklerin konuya ilişkin yetersizlikleri, daha öncede belirtildiği gibi veli

ve öğretmenlerle gerekli biçimde iletişim kuramamakla açıklanabilir. Bu da okul-aile birliği ile öğretmenler arasında ciddi bir iletişim sorunu olduğu ile açıklanabilir.

TABLO 12

**OAB' NİN “ RESİM, MÜZİK, BEDEN EĞİTİMİ GİBİ BELİRLİ DERS ALANLARDA
YETENEKLİ ÖĞRENCİLER İÇİN OKUL VE ÇEVREDE UYGUN ORTAMLAR
HAZIRLAMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ ALGILARININ
ARİTMETİK ORTALAMALARI VE STANDART SAPMALARI**

Resim, Müzik Beden Eğitimi Gibi Belirli Ders Alanlarda Yetenekli Öğrenciler İçin Okul ve Çevrede Uygun Ortamlar Hazırlar	Görev	N	$\bar{X}$	S
	Yönetici	30	3,13	1,358
	Öğretmen	265	2,08	1,114
	Veli	462	2,76	1,525

Tablo 12'deki bulgulara göre; katılımcılardan öğretmen grubu okul-aile birliğinin “Resim, Müzik, Beden Eğitimi Gibi Belirli Ders Alanlarda Yetenekli Öğrenciler İçin Okul ve Çevrede Uygun Ortamlar Hazırlama” görevini ($\bar{X} = 2,08$) “Çok Ender”, yönetici ($\bar{X} = 3,13$) ve veliler ise ($\bar{X} = 2,76$) “Ara Sıra” yerine getirdiklerini algılamaktadırlar.

Okul-aile birliklerin bu konudaki çalışmaları yönetici, veli ve öğretmen grupları tarafından yeterli bulunmadığı görülmektedir. Birliklerin, yukarıda sözü edilen derslere karşı ilgi ve yeteneği olan öğrenciler için yeterli ortamlar hazırlayamaması, konunun okul-aile birliği ve ebeveynlerin tarafından fazla önemsenmeyişi ile açıklanabilir. Ayrıca toplumun geniş bir kesiminin değer yargılarının, öğrencilerin müzik, resim ve beden eğitimi gibi güzel sanatlar alanına yönelik yeteneklerini geliştirmelerine engel oluşturması bu sonucu güçlendirmiş olabilir.

TABLO 13

OAB' NİN “ İŞİTME, GÖRME, KONUŞMA, ZİHİN VE BEDEN YÖNLERİNDEN ÖZÜRLÜ ÖĞRENCİLER İÇİN OKUL VE ÇEVREDE UYGUN ORTAMLAR SAĞLAMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ ALGILARININ ARİTMETİK ORTALAMALARI VE STANDART SAPMALARI

	Görev	N	$\bar{X}$	S
İşitme, Görme, Konuşma, Zihin ve Beden Yönlerinden Özürlü Öğrenciler İçin Okul ve Çevrede Uygun Ortamlar Sağlar	Yönetici	30	3,13	1,432
	Öğretmen	265	1,93	1,067
	Veli	462	2,48	1,522

Tablo 13’ teki bulgulara göre; katılımcılardan yönetici grubu okul-aile birliğinin “İşitme, Görme, Konuşma, Zihin ve Beden Yönlerinden Özürlü Öğrenciler İçin Okul ve Çevrede Uygun Ortamlar Sağlama” görevini ($\bar{X} = 3,13$) “Ara Sıra”, öğretmenler ($\bar{X} = 1,93$) ve veliler ise ($\bar{X} = 2,48$) “ Çok Ender” düzeyinde yerine getirdiklerini algılamaktadırlar.

Bu sonuç; yönetici, öğretmen ve veli gruplarına göre, birliklerin özürlü öğrenciler için okul ve çevrede uygun ortamlar hazırlama konusunda yeterli bir etkinlik göstermediği anlaşılmaktadır. Söz konusu özürlü öğrenciler için özel program, öğretim yöntemi ve uzman eğitimciler gerekmektedir. Bu durumda birliklerin, öğrencilere yönelik bir etkinlik yapmamaları da doğal karşılanabilir. Ancak özürlü öğrencilere yönelik, okullarda çeşitli eğitim etkinlikleri düzenlenebilir. Bu konuda öğretmenlerin veya uzman kişilerin görüş ve önerilerine başvurulabilir.

Araştırmanın yapıldığı okullarda beden yönünden sakat olmayan özürlü öğrencilerin Milli Eğitim Bakanlığına bağlı “ Rehberlik Araştırma Merkezleri”ne gönderildiği görülmüştür. Bu merkezlerdeki çalışmaların sürekli olmaması, araç-gereç yetersizliği vb. sorunları göz önünde bulundurduğumuzda hizmetlerin sınırlı olduğunu söyleyebiliriz. Dolayısıyla her geçen gün sayıca artan bu öğrencilerin eğitimi, üretime katılması birliklerin ötesinde devlet politikasını ilgilendiren bir konu olmaktadır.

TABLO 14

OAB' NİN “MUHTAÇ ÖĞRENCİLERE YARDIM SAĞLANMASI KONUSUNDA OKUL KORUMA DERNEĞİ İLE İŞBİRLİĞİ YAPMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ ALGILARININ ARİTMETİK ORTALAMALARI VE STANDART SAPMALARI

	Görev	N	$\bar{X}$	S
Muhtaç Öğrencilere Yardım Sağlanması Konusunda Okul Koruma Derneği İle İşbirliği Yapar	Yönetici	30	4,00	1,017
	Öğretmen	265	2,86	1,342
	Veli	462	3,24	1,500

Tablo 14’ teki bulgulara göre; katılımcılardan yönetici grubu okul-aile birliğinin “Muhtaç Öğrencilere Yardım Sağlanması Konusunda Okul Koruma Derneği İle İşbirliği Yapma” görevini ($\bar{X} = 4,00$) “Çoğunlukla”, öğretmenler ($\bar{X} = 2,86$) ve veliler ise ($\bar{X} = 3,24$) “Ara Sıra” yerine getirdiklerini algılamaktadırlar.

Tablodaki bulgulara göre, yönetici grubunun okul-aile birliklerinin muhtaç öğrencilere yardım konusunda okul koruma derneği ile yeterli bir işbirliği içinde olduğu ortaya çıkarmıştır. Öğretmenler ve veliler ise bu görevin “Ara Sıra” yapıldığı görüşündedir. Koruma dernekleri genellikle okula maddi gelir sağlamak amacıyla dernekler yasasına göre kurulmuşlardır. Ancak, söz konusu dernekler 5072 sayılı yasa ile feshedilmiştir. Araştırma anketlerinin uygulandığı okullarda okul koruma derneklerinin faaliyetleri durdurulduğu fakat fesih işlemlerin yıl sonuna ertelendiği görülmüştür.

Okul-aile birlikleri, okul için sağladıkları yardım ve gelirleri koruma derneğinin kasasına aktarmaktadır. Okul-aile birliği ile okul koruma derneği arasındaki bu eşgüdüm, söz konusu görevin diğer görevlere oranla daha etkili derecede yapılmasında etkisi olabilir.

TABLO 15

OAB' NİN “ OKUL KORUMA DERNEĞİ İLE İŞBİRLİĞİ YAPARAK ÖĞRENCİLER İÇİN YETİŞTİRME KURSLARI DÜZENLEME” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ ALGILARININ ARİTMETİK ORTALAMALARI VE STANDART SAPMALARI

	Görev	N	$\bar{X}$	S
Okul Koruma Derneği İle İşbirliği Yaparak Öğrenciler İçin Yetiştirme Kursları Düzenler	Yönetici	30	3,30	1,489
	Öğretmen	265	2,30	1,266
	Veli	462	2,89	1,561

Tablo 15’ teki bulgulara göre; katılımcılardan öğretmen grubu okul-aile birliğinin “Okul Koruma Derneği İle İşbirliği Yaparak Öğrenciler İçin Yetiştirme Kursları Düzenleme” görevini ($\bar{X} = 2,30$) “ Çok Ender”, yönetici ($\bar{X} = 3,30$) ve veliler ise ($\bar{X} = 2,89$) “ Ara Sıra”, yerine getirdiklerini algılamaktadırlar.

Katılımcıların görüşleri “Ara Sıra” ve “ Çok Ender” seçeneklerinde yoğunlaşmaktadır. Araştırmanın uygulandığı okullarda açılması düşünülen kurslar öğretim yılı başında okul yönetimi tarafından velilere hitaben çıkarılan bir yazı ile duyuru yapılmaktadır. Kurs açılması düşünülen her ders için belirli bir öğrenci sayısı (en az 15 öğrenci) bulunması gerekmektedir. Kurslar ikili öğretim yapan okullarda hafta sonu, normal öğretim yapan okullarda ise ders bitiminde uygulanmaktadır.

Genel olarak öğrenciler okul dışındaki kursları tercih etmektedirler. Özel dershanelerin kaliteli öğretmenleri topladığı anlayışı bu tercihte bir neden olabilir. Bundan dolayı öğrenciler ve veliler okul dışındaki özel dershanelerden ya da kişilerden ders almayı yeğlemektedirler. Okullardaki kursların daha ekonomik olmasına rağmen öğrencilerin özel dershaneleri tercih etmesinde okul-aile birliklerin söz konusu görevi yerine getirmemesinin de bir sonucu olabilir.

TABLO 16

OAB' NİN “ OKULUN KİTAPLIK, BAHÇE VE OYUN TESİSLERİNDEN ÖĞRENCİ VELİLERİNİN DE YARARLANMALARINI SAĞLAMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ ALGILARININ ARİTMETİK ORTALAMALARI VE STANDART SAPMALARI

	Görev	N	$\bar{X}$	S
Okulun Kitaplık, Bahçe ve Oyun Tesislerinden Öğrenci Velilerinin de Yararlanmalarını Sağlar	Yönetici	30	2,67	1,322

TABLO 16- Devam

	Öğretmen	265	1,99	1,116
	Veli	462	2,47	1,564

Tablo 16'daki bulgulara göre; katılımcılardan yönetici grubu okul-aile birliğinin "Okulun Kitaplık, Bahçe ve Oyun Tesislerinden Öğrenci Velilerinin de Yararlanmalarını Sağlama" görevini ($\bar{X} = 2,67$) "Ara sıra", öğretmenler ($\bar{X} = 1,99$) ve veliler ise ($\bar{X} = 2,47$) "Çok Ender" düzeyinde yerine getirdiklerini algılamaktadırlar.

Bulgularda görüldüğü gibi, veliler genel olarak okulun kitaplık, bahçe ve oyun tesislerinden yararlanmadığı görülmektedir. Bu konuda gruplar görüş birliği içindedirler. Araştırmanın yapıldığı okullarda her okulun bir kütüphanesinin bulunduğu görülmüştür. Ancak kitapların yeterli olmadığı, olan kitaplarında okuldaki sadece öğrencilerin yararlanması amacıyla çeşitli önlemlerin alındığı görülmüştür. Bu nedenle özellikle velilerin bu kitaplıklardan yararlanması için yeterli önlem alınmaması bu sonucu yaratmış olabilir. Okullardaki bahçelerin yeteri kadar büyük olmaması, oyun tesislerin kısıtlılığı ayrıca bu konudaki çalışmaları engelleyen diğer nedenler arasında sayılabilir.

TABLO 17

OAB' NİN " OKUMA YAZMA BİLMİYEN VEYA YETİŞMEK İSTEYEN VATANDAŞLAR İÇİN OKULUN YAPTIĞI ETKİNLİKLER İÇİN KATKIDA BULUNMA" GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ ALGILARININ ARİTMETİK ORTALAMALARI VE STANDART SAPMALARI

	Görev	N	$\bar{X}$	S
Okuma Yazma Bilmeyen Veya Yetişmek İsteyen Vatandaşlar İçin Okulun Yaptığı Etkinlikler İçin Katkıda Bulunur	Yönetici	30	3,13	1,306
	Öğretmen	265	2,26	1,270
	Veli	462	3,00	1,605

Tablo 17' deki bulgulara göre; katılımcılardan öğretmen grubu okul-aile birliğinin "Okuma Yazma Bilmeyen Veya Yetişmek İsteyen Vatandaşlar İçin Okulun Yaptığı Etkinlikler İçin Katkıda Bulunma" görevini ($\bar{X} = 2,26$) "Çok Ender", yöneticiler ($\bar{X} = 3,13$) ve veliler ise ($\bar{X} = 3,00$) "Ara Sıra" yerine getirdiklerini

algılamaktadırlar.

Okuma yazma bilmeyen vatandaşlar için ülke düzeyinde 1980 sonrası yıllarda “okuma-yazma seferberliği” başlatılmıştır. Bu çalışmalar daha çok okullarda yoğunlaştırılmıştır. Kitle iletişim araçlarından televizyonunda katkılarıyla geliştirilen bu etkinlikler, halk eğitim merkezlerinde farklı etkinliklerle devam etmektedir. Tabloda “Ara Sıra” seçeneğinde görüş belirten veli ve yöneticilerin yapılan bu etkinlikleri düşünerek soruya öğretmenlere oranla daha olumlu cevap verdikleri düşünülebilir. Öğretmenlerin bu kursların açılmasında okul-aile birliklerin doğrudan etkili olmadıklarını düşünerek olumsuz cevap vermiş olabilirler.

Bu sonuç araştırmanın yürütüldüğü okullarda vatandaşlara yönelik olarak bu konularda yeterli bir etkinlik yapılmamasıyla da yorumlanabilir. Dolayısıyla böyle bir etkinliğin olmadığı yerde okul-aile birliğinden de herhangi bir katkı beklenemez.

TABLO 18

OAB’ NİN “ ÖĞRENCİLERE VATAN, MİLLET, BAYRAK VE İNSANLIK SEVGİSİNİ ÖĞRENCİLERE KAZANDIRMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ ALGILARININ ARİTMETİK ORTALAMALARI VE STANDART SAPMALARI

	Görev	N	$\bar{X}$	S
Vatan, Millet, Bayrak ve İnsanlık Sevgisini Öğrencilere Kazandırır	Yönetici	30	2,93	1,530
	Öğretmen	265	2,16	1,310
	Veli	462	3,44	1,691

Tablo 18’ deki bulgulara göre; katılımcılardan veli grubu okul-aile birliğinin “Öğrencilere Vatan, Millet, Bayrak ve İnsanlık Sevgisini Öğrencilere Kazandırma” görevini ($\bar{X} = 3,44$) “Çoğunlukla”, yöneticiler ($\bar{X} = 2,93$) “Ara Sıra”, öğretmenler ise ($\bar{X} = 2,16$) “ Çok Ender”, düzeyinde yerine getirdiklerini algılamaktadırlar.

TABLO 19

OAB' NİN “ ATATÜRK İLKE VE İNKILAPLARINA, MANEVİ DEĞERLERE BAĞLILIKLARINI VE DAYANIŞMA DUYGULARINI PEKİŞTİRMELERİ AMACIYLA OKUL MÜDÜRÜ VE ÖĞRENCİLERLE İŞBİRLİĞİ YAPMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ ALGILARININ ARİTMETİK ORTALAMALARI VE STANDART SAPMALARI

Atatürk İlke ve İnkılaplarına, Manevi Değerlere Bağlılıklarını ve Dayanışma Duygularını Pekıştirmeleri Amacıyla Okul Müdürü ve Öğrencilerle İşbirliği Yapar	Görev	N	$\bar{X}$	S
	Yönetici	30	2,97	1,497
	Öğretmen	265	2,25	1,437
	Veli	462	3,44	1,739

Tablo 19'daki bulgulara göre; katılımcılardan veli grubu okul-aile birliğinin “Atatürk İlke ve İnkılaplarına, Manevi Değerlere Bağlılıklarını ve Dayanışma Duygularını Pekıştirmeleri Amacıyla Okul Müdürü ve Öğrencilerle İşbirliği Yapma” görevini ($\bar{X} = 3,44$) “Çoğunlukla”, yöneticiler ($\bar{X} = 2,97$) “Ara Sıra”, öğretmenler ise (2,25) “Çok Ender”, düzeyinde yerine getirdiklerini algılamaktadırlar.

Tablo 18 ve tablo 19'a baktığımızda yöneticilerin ve öğretmenlerin okul-aile birliklerin söz konusu görevlerine ilişkin çalışmalarını yetersiz bulmuşlardır. Veli grubu ise okul-aile birliklerin bu konudaki çalışmalarını yeterli görmektedir. Bu sonuç yönetici-öğretmen grupları ile veli grubu arasındaki beklenti farklılığından kaynaklanmış olabilir. Veliler kendilerini doğrudan ilgilendirmeyen konularda okul-aile birliklerinden beklentileri azaldığını daha önceki görevlerinde gözlemledik. Ayrıca öğrencilere ; “ Vatan, Millet, Bayrak ve İnsanlık Sevgisini Öğrencilere Kazandırma” ve “Atatürk İlke ve İnkılaplarına, Manevi Değerlere Bağlılıklarını ve Dayanışma Duygularını Pekıştirmeleri Amacıyla Okul Müdürü ve Öğrencilerle İşbirliği Yapma” görevlerini öğretmenlere ve yöneticilere göre kendileri, velilere göre ise okul-aile birlikleri tarafından yapıldığı sonucu da çıkarılabilir.

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın ikinci alt problemi; okul-aile birlikleri görevlerini yerine getirme derecesi bakımından yönetici, öğretmen ve veli algıları arasında anlamlı farklılıklar var mıdır? biçiminde ifade edilmişti. Bu alt probleme ilişkin bulgu ve yorumlar aşağıda verilmiştir.

TABLO 20

OAB' NİN "OKULUN AMACI VE EĞİTİM ETKİNLİKLERİ HAKKINDA VELİLERİ AYDINLATMA" GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, VARYANS ANALİZİ SONUÇLARI

Varyansların Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	31.707	2	15.854	9.000	.000
Grup içi	1328.121	754	1.761		
Toplam	1359.828	756			

$p < .05$ düzeyinde anlamlıdır

Tablo 20'ye bakıldığında ; katılımcı grupların okul-aile birliğinin, okulun amacı ve eğitim etkinlikleri hakkında velileri aydınlatma görevine ilişkin, anket sorusuna verdikleri cevapların ortalamaları arasında $p < .05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunduğu görülmektedir. Katılımcıların söz konusu maddeye verdikleri cevapların ortalamaları arasında oluşan bu anlamlı farklılığın kaynağını belirlemek amacıyla, Tukey HSD testi yapılmıştır.

Katılımcıların anket sorusuna verdikleri cevapların ortalamaları arasındaki anlam farklılığının kaynağı Tablo 21'de yer alan "Tukey HSD" testi ile açıklanmıştır.

TABLO 21

OAB' NİN "OKULUN AMACI VE EĞİTİM ETKİNLİKLERİ HAKKINDA VELİLERİ AYDINLATMA" GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, "TUKEY HSD"

(I) GÖREV	(J) GÖREV	Ortalamalar Arası Farklılık	Standart Hata	P
Yönetici	öğretmen	,87(*)	,256	,002
	veli	,53	,250	,083
Öğretmen	yönetici	-,87(*)	,256	,002
	veli	-,34(*)	,102	,003
Veli	yönetici	-,53	,250	,083
	öğretmen	,34(*)	,102	,003

p<.05 düzeyinde anlamlıdır

Tablo 21'de ki Tukey HSD testinde; Öğretmen grubunun aldığı puanla yönetici ve veli grubunun aldığı puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık vardır. Bu sonuçlar yönetici ve veli gruplarının öğretmen grubuna göre, okul-aile birliklerinin "Okulun Programı ve Eğitimle İlgili Yönetmelik Konusunda Velileri Aydınlatma" görevini yerine getirmesi konusunda daha iyimser oldukları görülmektedir. Özellikle veli grubunun, öğretmen grubuna göre daha olumlu düşünmesi, bu grubun okul-aile birliği görevlerini tam olarak bilmemesinden kaynaklanmış olabilir.

Katılımcıların algılamaları arasındaki anlamlı farklılığın oluşmasında öğretmenlerin okul-aile birliklerinden beklentisinin fazla olmasından kaynaklanmış olabilir.

TABLO 22

OAB' NİN "OKULUN PROGRAMI VE EĞİTİMLE İLGİLİ YÖNETMELİK KONUSUNDA VELİLERİ AYDINLATMA" GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, VARYANS ANALİZİ SONUÇLARI

Varyansların Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
----------------------	-----------------	----	--------------------	---	---

TABLO 22-Devam

Gruplar arası	39.748	2	19.874	10.750	,000
Grup içi	1393.959	754	1.849		
Toplam	1433.707	756			

$p < .05$ düzeyinde anlamlıdır

Tablo 22'ye bakıldığında; katılımcı grupların okul-aile birliğinin, okulun programı ve eğitimle ilgili yönetmelik konusunda velileri aydınlatma görevine ilişkin, anket sorusuna verdikleri cevapların ortalamaları arasında $p < .05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunduğu görülmektedir. Katılımcıların söz konusu maddeye verdikleri cevapların ortalamaları arasında oluşan bu anlamlı farklılığın kaynağını belirlemek amacıyla, Tukey HSD testi yapılmıştır.

Katılımcı grupların anket sorusuna verdikleri cevapların ortalamaları arasındaki anlam farklılığının kaynağı Tablo 23'te yer alan "Tukey HSD" testi ile açıklanmıştır.

TABLO 23

OAB' NİN "OKULUN PROGRAMI VE EĞİTİMLE İLGİLİ YÖNETMELİK KONUSUNDA VELİLERİ AYDINLATMA" GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, "TUKEY HSD"

(I) GÖREV	(J) GÖREV	Ortalamalar Arası Farklılık	Standart Hata	P
Yönetici	öğretmen	,60	,262	,057
	veli	,13	,256	,866
Öğretmen	yönetici	-,60	,262	,057
	veli	-,47(*)	,105	,000
Veli	yönetici	-,13	,256	,866
	öğretmen	,47(*)	,105	,000

$p < .05$ düzeyinde anlamlıdır

Tablo 23'e bakıldığında; öğretmen grubunun aldığı puanla veli grubunun aldığı puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmıştır. Bu sonuçlar, yönetici ve

veli gruplarının öğretmen grubuna göre, okul-aile birliklerinin “Okulun Programı ve Eğitimle İlgili Yönetmelik Konusunda Velileri Aydınlatma” görevini yerine getirmesi konusunda daha iyimser oldukları görülmektedir.

Öğretmen grubu ile veli grubu arasındaki anlamlı farklılık, iki grubun okul-aile birliğinden beklentilerinin farklı olmasından kaynaklanmış olabilir.

TABLO 24

OAB’ NİN “ ÇOCUK GELİŞİMİ VE EĞİTİMİ KONULARINDA VELİLERİ AYDINLATMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, VARYANS ANALİZİ SONUÇLARI

Varyansların Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	59.703	2	29.852	15.652	.000
Grup içi	1438.051	754	1.907		
Toplam	1497.754	756			

$p < .05$ düzeyinde anlamlıdır

Tablo 24’e bakıldığında; katılımcı grupların okul-aile birliğinin, çocuk gelişimi ve eğitimi konularında velileri aydınlatma görevine ilişkin olarak anket sorusuna verdikleri cevapların ortalamaları arasında $p < .05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunduğu görülmektedir. Katılımcıların söz konusu maddeye verdikleri cevapların ortalamaları arasında oluşan bu anlamlı farklılığın kaynağını belirlemek amacıyla, Tukey HSD testi yapılmıştır.

Katılımcı grupların anket sorusuna verdikleri cevapların ortalamaları arasındaki anlam farklılığın kaynağı Tablo 25’te yer alan “ Tukey HSD” testi ile açıklanmıştır.

TABLO 25

OAB' NİN " ÇOCUK GELİŞİMİ VE EĞİTİMİ KONULARINDA VELİLERİ AYDINLATMA" GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, " TUKEY HSD"

(I) GÖREV	(J) GÖREV	Ortalamalar Arası Farklılık	Standart Hata	P
Yönetici	öğretmen	,70(*)	,266	,025
	veli	,12	,260	,896
Öğretmen	yönetici	-,70(*)	,266	,025
	veli	-,58(*)	,106	,000
Veli	yönetici	-,12	,260	,896
	öğretmen	,58(*)	,106	,000

p<.05 düzeyinde anlamlıdır

Tablo 25'teki Tukey HSD testinde; yönetici ve veli gruplarının aldığı puanla öğretmen grubunun aldığı puan arasında anlamlı bir farklılık vardır. Bu sonuçlar, yönetici ve veli gruplarının öğretmen grubuna göre, okul-aile birliklerinin " Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Konularında Velileri Aydınlatma" görevini yerine getirmesi konusunda daha iyimser oldukları göstermektedir. Velileri ilgilendiren bir görevde, öğretmenlerin olumsuz görüş belirtmeleri, eğitim-öğretim yılı başında okul-aile birliklerine seçtikleri temsilcilerin görevlerini yerine getirmemeleriyle açıklanabilir.

Katılımcı gruplar arasındaki anlamlı farkın oluşmasında, öğretmenlerin bu konuyla ilişkin olarak yapılan çalışmaları yakından izleme olanağına sahip olmaları; özellikle velilerin sözü edilen görevle ilgili yeterli bilgiye sahip olduklarını düşünmelerinden kaynaklanabilir.

TABLO 26

OAB' NİN "ÖĞRETMENLERİ, ÖĞRENCİ VELİLERİNİ ZİYARETE TEŞVİK ETME" GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, VARYANS ANALİZİ SONUÇLARI

Varyansların Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
----------------------	-----------------	----	--------------------	---	---

TABLO 26-Devam

Gruplar arası	30.122	2	15.061	7.552	.001
Grup içi	1503.646	754	1.994		
Toplam	1533.768	756			

$p < .05$ düzeyinde anlamlıdır

Tablo 26'ya bakıldığında; katılımcı grupların okul-aile birliğinin öğretmenleri, öğrenci velilerini ziyarete teşvik eder görevine ilişkin olarak anket sorusuna verdikleri cevapların ortalamaları arasında $p < .05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunduğu görülmektedir. Katılımcıların söz konusu maddeye verdikleri cevapların ortalamaları arasında oluşan bu anlamlı farklılığın kaynağını belirlemek amacıyla, Tukey HSD testi yapılmıştır.

Katılımcıların anket sorusuna verdikleri cevapların ortalamaları arasındaki anlam farklılığın kaynağı Tablo 27'de yer alan "Tukey HSD" testi ile açıklanmıştır.

TABLO 27

OAB' NİN "ÖĞRETMENLERİ, ÖĞRENCİ VELİLERİNİ ZİYARETE TEŞVİK ETME" GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, "TUKEY HSD"

(I) GÖREV	(J) GÖREV	Ortalamalar Arası Farklılık	Standart Hata	P
Yönetici	öğretmen	.56	.272	.101
	veli	.15	.266	.832
Öğretmen	yönetici	-.56	.272	.101
	veli	-.40(*)	.109	.001
Veli	yönetici	-.15	.266	.832
	öğretmen	.40(*)	.109	.001

$p < .05$ düzeyinde anlamlıdır

Tablo 27'ye bakıldığında; öğretmen grubun aldığı puanla veli grubunun aldığı puanlar arasında anlamlı bir farklılık vardır. Bu sonuçlar, yönetici ve veli gruplarının öğretmen grubuna göre, okul-aile birliğinin "Öğretmenleri, Öğrenci Velilerini Ziyarete

Teşvik Etme” görevini yerine getirmesi konusunda daha iyimser olduklarını göstermektedir.

Bu sonuç, öğretmenlerin bu konu ile ilgili beklentilerinin yüksek olmasından kaynaklanabilir. Velilerin söz konusu görevde öğretmenlere oranla olumlu algılamaları, konu hakkında yeterli bilgiye sahip olmamasının bir sonucu olabilir. Daha önceden de belirtildiği gibi öğretmenlerin velileri ziyaret etmeleri, öğrencilerin nasıl bir ortamda yaşadıklarını öğrenmeleri açısından önemlidir.

TABLO 28

**OAB’ NİN “ ÖĞRENCİ VELİLERİNİ ÖĞRETMENLERİ ZİYARETE TEŞVİK ETME”
GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI
FARKLILIKLARI, VARYANS ANALİZİ SONUÇLARI**

Varyansların Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	54.124	2	27.062	14.122	.000
Grup içi	1444.849	754	1.916		
Toplam	1498.972	756			

$p < .05$ düzeyinde anlamlıdır

Tablo 28’e bakıldığında, katılımcı grupların okul-aile birliğinin, öğrenci velilerini öğretmenleri ziyarete teşvik etme görevine ilişkin, anket sorusuna verdikleri cevapların ortalamaları arasında $p < .05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunduğu görülmektedir. Katılımcıların söz konusu maddeye verdikleri cevapların ortalamaları arasında oluşan bu anlamlı farklılığın kaynağını belirlemek amacıyla, Tukey HSD testi yapılmıştır.

Katılımcıların anket sorusuna verdikleri cevapların ortalamaları arasındaki anlam farklılığının kaynağı Tablo 29’da yer alan “ Tukey HSD” testi ile açıklanmıştır.

TABLO 29

OAB' NİN “ ÖĞRENCİ VELİLERİNİ ÖĞRETMENLERİ ZİYARETE TEŞVİK ETME”
GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI
FARKLILIKLARI, “ TUKEY HSD”

(I) GÖREV	(J) GÖREV	Ortalamalar Arası Farklılık	Standart Hata	P
Yönetici	öğretmen	1,18(*)	,267	,000
	veli	,76(*)	,261	,010
Öğretmen	yönetici	-1,18(*)	,267	,000
	veli	-,42(*)	,107	,000
Veli	yönetici	-,76(*)	,261	,010
	öğretmen	,42(*)	,107	,000

p<.05 düzeyinde anlamlıdır

Tablo 29'a bakıldığında; öğretmen, yönetici ve veli gruplarının aldığı puanlar arasında anlamlı bir farklılık vardır. Bu sonuç, yönetici grubunun öğretmen ve veli gruplarına göre; okul-aile birliğinin “ Öğrenci Velilerini Öğretmenleri Ziyarete Teşvik Etme” görevini yerine getirmesi konusunda daha iyimser oldukları göstermektedir.

Bu sonuç, okul-aile birliği ile veli ve öğretmen grupları arasında iletişim eksikliğinden kaynaklanmış olabilir. Okul-aile birlikleri düzenleyecekleri toplantılarla velileri bu konuda teşvik etme yoluna gidebilir.

TABLO 30

OAB' NİN “ ÖĞRENCİLERİN OKUL DİSİPLİNİNE VE TOPLUMSAL HAYATA UYUM
SAĞLAMALARI İÇİN OKUL VE VELİLERLE İŞBİRLİĞİ YAPMA” GÖREVİNE İLİŞKİN
YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI,
VARYANS ANALİZİ SONUÇLARI

Varyansların Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	101,441	2	50,720	23,999	,000
Grup içi	1593,542	754	2,113		
Toplam	1694,983	756			

p<.05 düzeyinde anlamlıdır

Tablo 30'a bakıldığında, katılımcı gruplar okul-aile birliğinin; “öğrencilerin okul disiplinine ve toplumsal hayata uyum sağlamaları için okul ve velilerle işbirliği yapma” görevine ilişkin olarak anket sorusuna verdikleri cevapların ortalamaları arasında $p<.05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunduğu görülmektedir. Katılımcıların söz konusu maddeye verdikleri cevapların ortalamaları arasında oluşan bu anlamlı farklılığın kaynağını belirlemek amacıyla, Tukey HSD testi yapılmıştır.

Katılımcıların anket sorusuna verdikleri cevapların ortalamaları arasındaki anlam farklılığının kaynağı Tablo 31’de yer alan “Tukey HSD” testi ile açıklanmıştır.

TABLO 31

OAB’ NİN “ ÖĞRENCİLERİN OKUL DİSİPLİNİNE VE TOPLUMSAL HAYATA UYUM SAĞLAMALARI İÇİN OKUL VE VELİLERLE İŞBİRLİĞİ YAPMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, “ TUKEY HSD”

(I) GÖREV	(J) GÖREV	Ortalamalar Arası Farklılık	Standart Hata	P
Yönetici	öğretmen	1,31(*)	,280	,000
	veli	,63	,274	,059
Öğretmen	yönetici	-1,31(*)	,280	,000
	veli	-,69(*)	,112	,000
Veli	yönetici	-,63	,274	,059
	öğretmen	,69(*)	,112	,000

$p<.05$ düzeyinde anlamlıdır

Tablo 31’e bakıldığında öğretmen grubun aldığı puanla yönetici ve veli grubunun aldığı puan arasında anlamlı bir farklılık vardır. Bu sonuçlar, yönetici ve veli gruplarının öğretmen grubuna göre, okul-aile birliğinin “ Öğrencilerin Okul Disiplinine ve Toplumsal Hayata Uyum Sağlamaları İçin Okul ve Velilerle İşbirliği Yapma” görevini yerine getirmesi konusunda daha iyimser olduklarını göstermektedir.

Gruplar arası anlamlı bir farklılığın oluşmasında; katılımcılardan öğretmen grubunun bu konuda yapılanları daha yakından izleme olanağına sahip olmasından kaynaklanmış olabilir.

TABLO 32

OAB' NİN “ ÖĞRENCİLERİN DÜRÜST SAYGILI VE BAŞARILI OLMALARI İÇİN OKUL VE VELİLERLE İŞBİRLİĞİ YAPMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, VARYANS ANALİZİ SONUÇLARI

Varyansların Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	74.418	2	37.209	18.384	,000
Grup içi	1526.055	754	2.024		
Toplam	1600.473	756			

$p < .05$ düzeyinde anlamlıdır

Tablo 32'ye bakıldığında, katılımcı grupların okul-aile birliğinin, “öğrencilerin dürüst saygılı ve başarılı olmaları için okul ve velilerle işbirliği yapma” görevine ilişkin olarak, anket sorusuna verdikleri cevapların ortalamaları arasında $p < .05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunduğu görülmektedir. Katılımcıların söz konusu maddeye verdikleri cevapların ortalamaları arasında oluşan bu anlamlı farklılığın kaynağı belirlemek amacıyla, Tukey HSD testi yapılmıştır.

Katılımcıların anket sorusuna verdikleri cevapların ortalamaları arasındaki anlam farklılığın kaynağı Tablo 33'te yer alan “Tukey HSD” testi ile açıklanmıştır.

TABLO 33

OAB' NİN “ ÖĞRENCİLERİN DÜRÜST SAYGILI VE BAŞARILI OLMALARI İÇİN OKUL VE VELİLERLE İŞBİRLİĞİ YAPMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, “TUKEY HSD”

(I) GÖREV	(J) GÖREV	Ortalamalar Arası Farklılık	Standart Hata	P
Yönetici	öğretmen	1,20(*)	,274	,000
	veli	,64(*)	,268	,046
Öğretmen	yönetici	-1,20(*)	,274	,000
	veli	-,57(*)	,110	,000

TABLO 33-Devam

Veli	yönetici	-,64(*)	,268	,046
	öğretmen	,57(*)	,110	,000

$p < .05$ düzeyinde anlamlıdır

Tablo 33'e bakıldığında öğretmen, yönetici ve veli grubunun aldığı puan arasında anlamlı bir farklılık vardır. Bu sonuçlar yönetici ve veli gruplarının öğretmen grubuna göre, okul-aile birliğinin “ Öğrencilerin Dürüst Saygılı ve Başarılı Olmaları İçin Okul ve Velilerle İşbirliği Yapma” görevini yerine getirmesi konusunda daha iyimser olduklarını göstermektedir.

Bu anlamlı fark, özellikle velilerin çocuklarını değerlendirirken nesnel olmamalarından; yöneticiler ise, daha önceden de belirtildiği gibi okulundaki çalışmaları olumsuz göstermeme arzusundan kaynaklanabilir.

TABLO 34

OAB'NİN “ÖĞRENCİLERİN BOŞ ZAMANLARINI İYİ DEĞERLENDİRMELERİ İÇİN OKUL VE VELİLERLE İŞBİRLİĞİ YAPMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, VARYANS ANALİZİ SONUÇLARI

Varyansların Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	74.717	2	37.359	20.103	.000
Grup içi	1401.201	754	1.858		
Toplam	1475.918	756			

$p < .05$ düzeyinde anlamlıdır

Tablo 34'e bakıldığında, katılımcı grupların okul-aile birliğinin, öğrencilerin boş zamanlarını iyi değerlendirmeleri için okul ve velilerle işbirliği yapar görevine ilişkin olarak anket sorusuna verdikleri cevapların ortalamaları arasında $p < .05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunduğu görülmektedir. Katılımcıların söz konusu maddeye verdikleri cevapların ortalamaları arasında oluşan bu anlamlı farklılığın kaynağını belirlemek amacıyla, Tukey HSD testi yapılmıştır.

Katılımcıların anket sorusuna verdikleri cevapların ortalamaları arasındaki anlam farklılığının kaynağı Tablo 35’de yer alan “Tukey HSD” testi ile açıklanmıştır.

TABLO 35

OAB’NİN “ÖĞRENCİLERİN BOŞ ZAMANLARINI İYİ DEĞERLENDİRMELERİ İÇİN OKUL VE VELİLERLE İŞBİRLİĞİ YAPMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, “TUKEY HSD”

(I) GÖREV	(J) GÖREV	Ortalamalar Arası Farklılık	Standart Hata	P
Yönetici	öğretmen	1,31(*)	,263	,000
	veli	,78(*)	,257	,007
Öğretmen	yönetici	-1,31(*)	,263	,000
	veli	-,53(*)	,105	,000
Veli	yönetici	-,78(*)	,257	,007
	öğretmen	,53(*)	,105	,000

p<.05 düzeyinde anlamlıdır

Tablo 35’e bakıldığında; öğretmen, yönetici ve veli grubunun aldığı puan arasında anlamlı bir farklılık vardır. Bu sonuçlar, yönetici grubunun veli ve öğretmen gruplarına göre, okul-aile birliklerinin “ Öğrencilerin Boş Zamanlarını İyi Değerlendirmeleri İçin Okul ve Velilerle İşbirliği Yapma” görevini yerine getirmesi konusunda daha iyimser olduklarını göstermektedir.

Tabloda, gruplar arasındaki anlamlı farklılığın oluşmasında katılımcıların konuyla ilgili bilgilerinin az olmasından kaynaklanmış olabilir.

TABLO 36

OAB’ NİN “ ÖĞRENCİLERİN İSRAF, GÖSTERİŞ, DEVLET MALINI HOR KULLANMA GİBİ KÖTÜ DAVRANIŞLARDAN UZAK OLMALARI İÇİN OKUL VE VELİLERLE İŞBİRLİĞİ YAPMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, VARYANS ANALİZİ SONUÇLARI

Varyansların Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
----------------------	-----------------	----	--------------------	---	---

TABLO 36-Devam

Gruplar arası	128.371	2	64.186	31.857	.000
Grup içi	1519.174	754	2.015		
Toplam	1647.546	756			

$p < .05$ düzeyinde anlamlıdır

Tablo 36'ya bakıldığında; katılımcı grupların okul-aile birliğinin, “öğrencilerin israf, gösteriş, devlet malını hor kullanma gibi kötü davranışlardan uzak olmaları için okul ve velilerle işbirliği yapma” görevine ilişkin olarak anket sorusuna verdikleri cevapların ortalamaları arasında $p < .05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunduğu görülmektedir. Katılımcıların söz konusu maddeye verdikleri cevapların ortalamaları arasında oluşan bu anlamlı farklılığın kaynağını belirlemek amacıyla, Tukey HSD testi yapılmıştır.

Katılımcıların anket sorusuna verdikleri cevapların ortalamaları arasındaki anlam farklılığının kaynağı Tablo 37’de yer alan “Tukey HSD” testi ile açıklanmıştır.

TABLO 37

OAB’ NİN “ ÖĞRENCİLERİN İSRAF, GÖSTERİŞ, DEVLET MALINI HOR KULLANMA GİBİ KÖTÜ DAVRANIŞLARDAN UZAK OLMALARI İÇİN OKUL VE VELİLERLE İŞBİRLİĞİ YAPMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, “TUKEY HSD”

(I) GÖREV	(J) GÖREV	Ortalamalar Arası Farklılık	Standart Hata	P
Yönetici	öğretmen	1,29(*)	,273	,000
	veli	,47	,267	,181
Öğretmen	yönetici	-1,29(*)	,273	,000
	veli	-,81(*)	,109	,000
Veli	yönetici	-,47	,267	,181
	öğretmen	,81(*)	,109	,000

$p < .05$ düzeyinde anlamlıdır

Tablo 37’ye bakıldığında; öğretmen grubunun aldığı puan ile yönetici ve veli

grubunun aldığı puan arasında anlamlı bir farklılık vardır. Bu sonuçlar yönetici ve veli gruplarının öğretmen grubuna göre, okul-aile birliğinin “ Öğrencilerin İsrar, Gösteriş, Devlet Malını Hor Kullanma Gibi Kötü Davranışlardan Uzak Olmaları İçin Okul ve Velilerle İşbirliği Yapma” görevini yerine getirmesi konusunda daha iyimser olduklarını göstermektedir.

Bu sonuç, yöneticilerin ve velilerin algıları ile öğretmenlerin algıları arasındaki farklılığın temelinde çocuğa bakış açılarının değişik olmasından kaynaklanabilir.

TABLO 38

OAB' NİN “ RESİM, MÜZİK BEDEN EĞİTİMİ GİBİ BELİRLİ DERS ALANLARDA YETENEKLİ ÖĞRENCİLER İÇİN OKUL VE ÇEVREDE UYGUN ORTAMLAR HAZIRLAMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI , VARYANS ANALİZİ SONUÇLARI

Varyansların Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	89.565	2	44.782	23.245	.000
Grup içi	1452.612	754	1.927		
Toplam	1542.177	756			

$p < .05$ düzeyinde anlamlıdır

Tablo 38'e bakıldığında; katılımcı grupların okul-aile birliğinin, “resim, müzik beden eğitimi gibi belirli ders alanlarda yetenekli öğrenciler için okul ve çevrede uygun ortamlar hazırlama” görevine ilişkin olarak anket sorusuna verdikleri cevapların ortalamaları arasında $p < .05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunduğu görülmektedir. Katılımcıların söz konusu maddeye verdikleri cevapların ortalamaları arasında oluşan bu anlamlı farklılığın kaynağını belirlemek amacıyla, Tukey HSD testi yapılmıştır.

Katılımcıların anket sorusuna verdikleri cevapların ortalamaları arasındaki anlam farklılığının kaynağı Tablo 39'da yer alan “Tukey HSD” testi ile açıklanmıştır.

TABLO 39

OAB' NİN “ RESİM, MÜZİK BEDEN EĞİTİMİ GİBİ BELİRLİ DERS ALANLARDA YETENEKLİ ÖĞRENCİLER İÇİN OKUL VE ÇEVREDE UYGUN ORTAMLAR HAZIRLAMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI , “TUKEY HSD”

(I) GÖREV	(J) GÖREV	Ortalamalar Arası Farklılık	Standart Hata	P
Yönetici	öğretmen	1,05(*)	,267	,000
	veli	,37	,262	,331
Öğretmen	yönetici	-1,05(*)	,267	,000
	veli	-,68(*)	,107	,000
Veli	yönetici	-,37	,262	,331
	öğretmen	,68(*)	,107	,000

p<.05 düzeyinde anlamlıdır

Tablo 39'a bakıldığında; öğretmen grubunun aldığı puan ile yönetici ve veli grubunun aldığı puan arasında anlamlı bir farklılık vardır. Bu sonuçlar yönetici ve veli gruplarının öğretmen grubuna göre, okul-aile birliğinin “ Resim, Müzik Beden Eğitimi Gibi Belirli Ders Alanlarda Yetenekli Öğrenciler İçin Okul ve Çevrede Uygun Ortamlar Hazırlama” görevini yerine getirmesi konusunda daha iyimser olduklarını göstermektedir.

Öğretmenlerin söz edilen derslere karşı ilgisinin büyük olmasından dolayı diğer gruplara oranla farklı algılamış olabilir.

TABLO 40

OAB' NİN “ İŞİTME, GÖRME, KONUŞMA, ZİHİN VE BEDEN YÖNLERİNDEN ÖZÜRLÜ ÖĞRENCİLER İÇİN OKUL VE ÇEVREDE UYGUN ORTAMLAR SAĞLAMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, VARYANS ANALİZİ SONUÇLARI

Varyansların Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	70,943	2	35,472	18,736	,000

TABLO 40-Devam

Grup içi	1427.482	754	1.893		
Toplam	1498.425	756			

$p<.05$ düzeyinde anlamlıdır

Tablo 40'a bakıldığında; katılımcı grupların okul-aile birliğinin, "işitme, görme, konuşma, zihin ve beden yönlerinden özürlü öğrenciler için okul ve çevrede uygun ortamlar sağlama" görevine ilişkin olarak anket sorusuna verdikleri cevapların ortalamaları arasında $p<.05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunduğu görülmektedir. Katılımcıların söz konusu maddeye verdikleri cevapların ortalamaları arasında oluşan bu anlamlı farklılığın kaynağını belirlemek amacıyla, Tukey HSD testi yapılmıştır.

Katılımcıların anket sorusuna verdikleri cevapların ortalamaları arasındaki anlam farklılığının kaynağı Tablo 41'de yer alan "Tukey HSD" testi ile açıklanmıştır.

TABLO 41

OAB' NİN " İŞİTME, GÖRME, KONUŞMA, ZİHİN VE BEDEN YÖNLERİNDEN ÖZÜRLÜ ÖĞRENCİLER İÇİN OKUL VE ÇEVREDE UYGUN ORTAMLAR SAĞLAMA" GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, "TUKEY HSD"

(I) GÖREV	(J) GÖREV	Ortalamalar Arası Farklılık	Standart Hata	P
Yönetici	öğretmen	1,20(*)	,265	,000
	veli	,66(*)	,259	,031
Öğretmen	yönetici	-1,20(*)	,265	,000
	veli	-,54(*)	,106	,000
Veli	yönetici	-,66(*)	,259	,031
	öğretmen	,54(*)	,106	,000

$p<.05$ düzeyinde anlamlıdır

Tablo 41'e bakıldığında; öğretmen, yönetici ve veli gruplarının aldığı puan

arasında anlamlı bir farklılık vardır. Bu sonuçlar yönetici ve veli gruplarının öğretmen grubuna göre, okul-aile birliğinin “İşitme, Görme, Konuşma, Zihin ve Beden Yönlerinden Özürlü Öğrenciler İçin Okul ve Çevrede Uygun Ortamlar Sağlama” görevini yerine getirmesi konusunda daha iyimser olduklarını göstermektedir.

Bu sonuç, okul-aile birlikleri ile katılımcı gruplar arasında iletişim sorunu olmasından kaynaklanabilir. Eğitimi güç olan bu öğrenciler için gerekli ortamın hazırlanması ve eğitim faaliyetlerinin uygulanması maddi imkanlara bağlıdır. Okul-aile birlikleri de bu imkanlara sahip değildir. Birlikler, katılımcı gruplara bu durumu açıklayabilir.

TABLO 42

OAB' NİN “ MUHTAÇ ÖĞRENCİLERE YARDIM SAĞLANMASI KONUSUNDA OKUL KORUMA DERNEĞİ İLE İŞBİRLİĞİ YAPMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, VARYANS ANALİZİ SONUÇLARI

Varyansların Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	47.199	2	23.600	11.540	.000
Grup içi	1541.958	754	2.045		
Toplam	1589.157	756			

$p < .05$ düzeyinde anlamlıdır

Tablo 42'ye bakıldığında; katılımcı grupların okul-aile birliğinin, “ muhtaç öğrencilere yardım sağlanması konusunda okul koruma derneği ile işbirliği yapma” görevine ilişkin, anket sorusuna verdikleri cevapların ortalamaları arasında $p < .05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunduğu görülmektedir. Katılımcıların söz konusu maddeye verdikleri cevapların ortalamaları arasında oluşan bu anlamlı farklılığın kaynağı belirlemek amacıyla, Tukey HSD testi yapılmıştır.

Katılımcıların anket sorusuna verdikleri cevapların ortalamaları arasındaki anlam farklılığının kaynağı Tablo 43'te yer alan “ Tukey HSD” testi ile açıklanmıştır.

TABLO 43

OAB' NİN “ MUHTAÇ ÖĞRENCİLERE YARDIM SAĞLANMASI KONUSUNDA OKUL KORUMA DERNEĞİ İLE İŞBİRLİĞİ YAPMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, “ TUKEY HSD”

(I) GÖREV	(J) GÖREV	Ortalamalar Arası Farklılık	Standart Hata	P
Yönetici	öğretmen	1,14(*)	,275	,000
	veli	,76(*)	,269	,014
Öğretmen	yönetici	-1,14(*)	,275	,000
	veli	-,38(*)	,110	,002
Veli	yönetici	-,76(*)	,269	,014
	öğretmen	,38(*)	,110	,002

p<.05 düzeyinde anlamlıdır

Tablo 43'e bakıldığında; öğretmen, yönetici ve veli gruplarının aldığı puan arasında anlamlı bir farklılık vardır. Bu sonuçlar, yönetici ve veli gruplarının öğretmen grubuna göre, okul-aile birliğinin “ Muhtaç Öğrencilere Yardım Sağlanması Konusunda Okul Koruma Derneği İle İşbirliği Yapma” görevini yerine getirmesi konusunda daha iyimser olduklarını göstermektedir.

TABLO 44

OAB' NİN “ OKUL KORUMA DERNEĞİ İLE İŞBİRLİĞİ YAPARAK ÖĞRENCİLER İÇİN YETİŞTİRME KURSLARI DÜZENLEME” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, VARYANS ANALİZİ SONUÇLARI

Varyansların Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	69.450	2	34.725	16.256	,000
Grup içi	1610.669	754	2.136		
Toplam	1680.119	756			

p<.05 düzeyinde anlamlıdır

Tablo 44'e bakıldığında; katılımcı grupların okul-aile birliğinin, “okul koruma derneği ile işbirliği yaparak öğrenciler için yetiştirme kursları düzenleme” görevine

ilişkin, anket sorusuna verdikleri cevapların ortalamaları arasında $p<.05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunduğu görülmektedir. Katılımcıların söz konusu maddeye verdikleri cevapların ortalamaları arasında oluşan bu anlamlı farklılığın kaynağını belirlemek amacıyla, Tukey HSD testi yapılmıştır.

Katılımcıların anket sorusuna verdikleri cevapların ortalamaları arasındaki anlam farklılığının kaynağı Tablo 45’te yer alan “Tukey HSD” testi ile açıklanmıştır.

TABLO 45

OAB’ NİN “ OKUL KORUMA DERNEĞİ İLE İŞBİRLİĞİ YAPARAK ÖĞRENCİLER İÇİN YETİŞTİRME KURLARI DÜZENLEME” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, “ TUKEY HSD”

(I) GÖREV	(J) GÖREV	Ortalamalar Arası Farklılık	Standart Hata	P
Yönetici	öğretmen	1,00(*)	,282	,001
	veli	,41	,275	,289
Öğretmen	yönetici	-1,00(*)	,282	,001
	veli	-,59(*)	,113	,000
Veli	yönetici	-,41	,275	,289
	öğretmen	,59(*)	,113	,000

$p<.05$ düzeyinde anlamlıdır

Tablo 45’e bakıldığında; öğretmen grubunun aldığı puanla yönetici ve veli gruplarının aldığı puan arasında anlamlı bir farklılık vardır. Bu sonuçlar, yönetici ve veli gruplarının öğretmen grubuna göre, okul-aile birliğinin “ Okul Koruma Derneği İle İşbirliği Yaparak Öğrenciler İçin Yetiştirme Kursları Düzenleme” görevini yerine getirmesi konusunda daha iyimser olduklarını göstermektedir.

Tablo 43 ve tablo 45’ e baktığımızda, okullarda muhtaç öğrencilere yapılan yardımların ve yetiştirme kurslarının düzenlenmesinde okul koruma derneğinin payı daha büyüktür. Birlikler, her ne kadar gelir getirici çeşitli etkinlikler yapsa da, bu etkinlikler sonunda elde edilen gelirler okul koruma derneğinin kasasına aktarılmaktadır. Dolayısıyla okul-aile birlikleri muhtaç öğrencilere doğrudan yardım edememektedir. Bu durum katılımcı gruplar arasında algı farklılığına neden olmuş

olabilir.

TABLO 46

OAB' NİN “ OKULUN KİTAPLIK, BAHÇE VE OYUN TESİSLERİNDEN ÖĞRENCİ VELİLERİNİN DE YARARLANMALARINI SAĞLAMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, VARYANS ANALİZİ SONUÇLARI

Varyansların Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	42.959	2	21.479	10.749	.000
Grup içi	1506.708	754	1.998		
Toplam	1549.667	756			

$p < .05$ düzeyinde anlamlıdır

Tablo 46'ya bakıldığında; katılımcı grupların okul-aile birliğinin, “okulun kitaplık, bahçe ve oyun tesislerinden öğrenci velilerinin de yararlanmalarını sağlama” görevine ilişkin, anket sorusuna verdikleri cevapların ortalamaları arasında $p < .05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunduğu görülmektedir. Katılımcıların söz konusu maddeye verdikleri cevapların ortalamaları arasında oluşan bu anlamlı farklılığın kaynağını belirlemek amacıyla, Tukey HSD testi yapılmıştır.

Katılımcıların anket sorusuna verdikleri cevapların ortalamaları arasındaki anlam farklılığın kaynağı Tablo 47’de yer alan “ Tukey HSD” testi ile açıklanmıştır.

TABLO 47

OAB' NİN “ OKULUN KİTAPLIK, BAHÇE VE OYUN TESİSLERİNDEN ÖĞRENCİ VELİLERİNİN DE YARARLANMALARINI SAĞLAMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, “ TUKEY HSD”

(I) GÖREV	(J) GÖREV	Ortalamalar Arası Farklılık	Standart Hata	P
Yönetici	öğretmen	.68(*)	.272	.035
	veli	.20	.266	.740

TABLO 47-Devam

Öğretmen	yönetici	-,68(*)	,272	,035
	veli	-,48(*)	,109	,000
Veli	yönetici	-.20	.266	.740
	öğretmen	,48(*)	,109	,000

$p < .05$ düzeyinde anlamlıdır

Tablo 47'ye bakıldığında öğretmen grubunun aldığı puanla yönetici ve veli gruplarının aldığı puan arasında anlamlı bir farklılık vardır. Bu sonuçlar, yönetici ve veli gruplarının öğretmen grubuna göre, okul-aile birliğinin “Okulun Kitaplık, Bahçe ve Oyun Tesislerinden Öğrenci Velilerinin de Yararlanmalarını Sağlama” görevini yerine getirmesi konusunda daha iyimser olduklarını göstermektedir.

Katılımcılardan öğretmen grubunun, yönetici ve veli gruplarının algılarına göre anlamlı bir farklılığın olması, bu grubun okul-aile birliğinden beklentilerinin yüksek olmasından kaynaklanabilir.

TABLO 48

OAB' NİN “OKUMA YAZMA BİLMEYEN VEYA YETİŞMEK İSTEYEN VATANDAŞLAR İÇİN OKULUN YAPTIĞI ETKİNLİKLER İÇİN KATKIDA BULUNMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, VARYANS ANALİZİ SONUÇLARI

Varyansların Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	95.832	2	47.916	21.725	.000
Grup içi	1662.976	754	2.206		
Toplam	1758.808	756			

$p < .05$ düzeyinde anlamlıdır

Tablo 48'e bakıldığında; katılımcı grupların okul-aile birliğinin, “okuma yazma bilmeyen veya yetişmek isteyen vatandaşlar için okulun yaptığı etkinlikler için katkıda bulunma” görevine ilişkin olarak anket sorusuna verdikleri cevapların ortalamaları arasında $p < .05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunduğu görülmektedir. Katılımcıların söz konusu maddeye verdikleri cevapların ortalamaları arasında oluşan bu anlamlı farklılığın kaynağını belirlemek amacıyla, Tukey HSD testi yapılmıştır.

Katılımcıların anket sorusuna verdikleri cevapların ortalamaları arasındaki anlam farklılığın kaynağı Tablo 49’da yer alan “Tukey HSD” testi ile açıklanmıştır.

TABLO 49

OAB’ NİN “ OKUMA YAZMA BİLMİYEN VEYA YETİŞMEK İSTEYEN VATANDAŞLAR İÇİN OKULUN YAPTIĞI ETKİNLİKLER İÇİN KATKIDA BULUNMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, “ TUKEY HSD”

(I) GÖREV	(J) GÖREV	Ortalamalar arası farklılık	Standart Hata	P
Yönetici	öğretmen	,87(*)	,286	,007
	veli	,13	,280	,882
Öğretmen	yönetici	-,87(*)	,286	,007
	veli	-,74(*)	,114	,000
Veli	yönetici	-,13	,280	,882
	öğretmen	,74(*)	,114	,000

p<.05 düzeyinde anlamlıdır

Tablo 49’a bakıldığında; öğretmen grubunun aldığı puanla yönetici ve veli gruplarının aldığı puan arasında anlamlı bir farklılık vardır. Bu sonuçlar yönetici ve veli gruplarının öğretmen grubuna göre, okul-aile birliğinin “ Okuma Yazma Bilmeyen Veya Yetişmek İsteyen Vatandaşlar İçin Okulun Yaptığı Etkinlikler İçin Katkıda Bulunma” görevini yerine getirmesi konusunda daha iyimser olduklarını göstermektedir.

Öğretmenlerin bu kursların açılmasında okul-aile birliklerin doğrudan etkili olmadıkları düşünerek diğer katılımcılardan farklı algılamış olabilirler.

TABLO 50

**OAB' NİN “ ÖĞRENCİLERE VATAN, MİLLET, BAYRAK VE İNSANLIK SEVGİSİNİ
ÖĞRENCİLERE KAZANDIRMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ
GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, VARYANS ANALİZİ SONUÇLARI**

Varyansların Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	276.348	2	138.174	56.652	.000
Grup içi	1839.013	754	2.439		
Toplam	2115.361	756			

$p<.05$ düzeyinde anlamlıdır

Tablo 50'ye bakıldığında, katılımcı grupların okul-aile birliğinin, “öğrencilere vatan, millet, bayrak ve insanlık sevgisini öğrencilere kazandırma” görevine ilişkin, anket sorusuna verdikleri cevapların ortalamaları arasında $p<.05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunduğu görülmektedir. Katılımcıların söz konusu maddeye verdikleri cevapların ortalamaları arasında oluşan bu anlamlı farklılığın kaynağını belirlemek amacıyla, Tukey HSD testi yapılmıştır.

Katılımcıların anket sorusuna verdikleri cevapların ortalamaları arasındaki anlam farklılığın kaynağı Tablo 51'de yer alan “ Tukey HSD” testi ile açıklanmıştır.

TABLO 51

**OAB' NİN “ ÖĞRENCİLERE VATAN, MİLLET, BAYRAK VE İNSANLIK SEVGİSİNİ
ÖĞRENCİLERE KAZANDIRMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ
GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, “TUKEY HSD”**

(I) GÖREV	(J) GÖREV	Ortalamalar Arası Farklılık	Standart Hata	P
Yönetici	öğretmen	,77(*)	,301	,027
	veli	-,51	,294	,198
Öğretmen	yönetici	-,77(*)	,301	,027
	veli	-1,28(*)	,120	,000
Veli	yönetici	,51	,294	,198
	öğretmen	1,28(*)	,120	,000

$p<.05$ düzeyinde anlamlıdır

Tablo 51'e bakıldığında; öğretmen grubunun aldığı puanla yönetici ve veli gruplarının aldığı puan arasında anlamlı bir farklılık vardır. Bu sonuçlar, veli grubunun yönetici ve öğretmen gruplarına göre, okul-aile birliğinin “ Öğrencilere Vatan, Millet, Bayrak ve İnsanlık Sevgisini Öğrencilere Kazandırma” görevini yerine getirmesi konusunda daha iyimser olduklarını göstermektedir.

TABLO 52

OAB' NİN “ ATATÜRK İLKE VE İNKILAPLARINA, MANEVİ DEĞERLERE BAĞLILIKLARINI VE DAYANIŞMA DUYGULARINI PEKİŞTİRMELERİ AMACIYLA OKUL MÜDÜRÜ VE ÖĞRENCİLERLE İŞBİRLİĞİ YAPMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, VARYANS ANALİZİ SONUÇLARI

Varyansların Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	201.772	2	100.886	37.964	.000
Grup içi	2003.670	754	2.657		
Toplam	2205.443	756			

$p < .05$ düzeyinde anlamlıdır

Tablo 52'ye bakıldığında; katılımcı grupların okul-aile birliğinin, “Atatürk ilke ve inkılaplarına, manevi değerlere bağlılıklarını ve dayanışma duygularını pekiştirmeleri amacıyla okul müdürü ve öğrencilerle işbirliği yapma” görevine ilişkin olarak anket sorusuna verdikleri cevapların ortalamaları arasında $p < .05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunduğu görülmektedir. Katılımcıların söz konusu maddeye verdikleri cevapların ortalamaları arasında oluşan bu anlamlı farklılığın kaynağını belirlemek amacıyla, Tukey HSD testi yapılmıştır.

Katılımcıların anket sorusuna verdikleri cevapların ortalamaları arasındaki anlam farklılığının kaynağı Tablo 53'te yer alan “ Tukey HSD” testi ile açıklanmıştır.

TABLO 53

OAB' NİN “ ATATÜRK İLKE VE İNKILAPLARINA, MANEVİ DEĞERLERE BAĞLILIKLARINI VE DAYANIŞMA DUYGULARINI PEKİŞTİRMELERİ AMACIYLA OKUL MÜDÜRÜ VE ÖĞRENCİLERLE İŞBİRLİĞİ YAPMA” GÖREVİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GRUPLARI ARASINDAKİ ALGI FARKLILIKLARI, “ TUKEY HSD”

(I) GÖREV	(J) GÖREV	Ortalamalar Arası Farklılık	Standart Hata	P
Yönetici	öğretmen	.72	.314	.057
	veli	-.37	.307	.445
Öğretmen	yönetici	-.72	.314	.057
	veli	-1,09(*)	.126	.000
Veli	yönetici	.37	.307	.445
	öğretmen	1,09(*)	.126	.000

$p < .05$ düzeyinde anlamlıdır

Tablo 53'e bakıldığında; veli grubunun aldığı puanla ve öğretmen grubunun aldığı puan arasında anlamlı bir farklılık vardır. Bu sonuçlar, veli grubunun yönetici ve öğretmen gruplarına göre, okul-aile birliğinin “ Atatürk İlke ve İnkılaplarına, Manevi Değerlere Bağlılıklarını ve Dayanışma Duygularını Pekıştirmeleri Amacıyla Okul Müdürü ve Öğrencilerle İşbirliği Yapma” görevini yerine getirmesi konusunda daha iyimser olduklarını göstermektedir.

Tablo 53'e baktığımızda öğretmen ile veli grupları arasında, tablo 51'de ise, öğretmen grubu ile yönetici ve veli grupları arasında anlamlı farklılığın olduğunu görürüz. Bu sonuç, söz konusu görevlerin yerine getirilmesinde öğretmen grubuna göre kendileri, velilere göre ise okul-aile birlikleri tarafından yapıldığı ile açıklanabilir. Aynı zamanda veliler kendilerini doğrudan ilgilendirmeyen konularda okul-aile birliklerinden beklentileri azaldığını daha önceki görevlerde görmüştük.

BÖLÜM V

ÖZET, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, istatistik çözümlmeler sonunda, birinci ve ikinci alt amaçlara yönelik elde edilen bulguların özeti, araştırmanın sonucu, uygulamacılar ve araştırmacılar için önemli görülen öneriler üzerinde durulmaktadır.

Özet

1. Okul-aile birliklerinin yönetmelikteki görevlerini, katılımcılardan öğretmen grubu ($\bar{X} = 2,29$) “Çok Ender”, yönetici ($\bar{X} = 3,26$) ve veliler ($\bar{X} = 2,92$) ise “Ara Sıra”, düzeyinde yerine getirildiklerini algılamaktadırlar.
2. OAB’ nin yönetmelikteki görevleri, yöneticilerin algılamalarına göre; “Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Konularında Velileri Aydınlatma” ($\bar{X} = 2,90$), “Öğretmenleri, Öğrenci Velilerini Ziyarete Teşvik Etme” ($\bar{X} = 2,83$), “Okulun Kitaplık, Bahçe ve Oyun Tesislerinden Öğrenci Velilerinin de Yararlanmalarını Sağlama” ($\bar{X} = 2,67$) görevlerini en düşük, “Muhtaç Öğrencilere Yardım Sağlanması Konusunda Okul Koruma Derneği İle İşbirliği Yapma” ($\bar{X} = 4,00$), Öğrencilerin İsrar, Gösteriş, Devlet Malını Hor Kullanma Gibi Kötü Davranışlardan Uzak Olmaları İçin Okul ve Velilerle İşbirliği Yapma” ($\bar{X} = 3,63$), Öğrencilerin Dürüst, Saygılı, Başarılı Olmaları İçin Okul ve Velilerle İşbirliği Yapma” ($\bar{X} = 3,77$), Öğrencilerin Okul Disiplinine ve Toplumsal Hayata Uyum Sağlamaları İçin Okul ve Velilerle İşbirliği Yapma” ($\bar{X} = 3,67$), “Okulun Amacı ve Eğitim Etkinlikleri Hakkında Velileri Aydınlatma” ($\bar{X} = 3,57$) görevlerini ise en yüksek düzeyde yerine getirilmektedir.
3. OAB’ nin yönetmelikteki görevleri, öğretmenlerin algılarına göre; “Muhtaç Öğrencilere Yardım Sağlanması Konusunda Okul Koruma Derneği İle

- İşbirliği Yapma" ($\bar{X}=2,86$) görevini en yüksek düzeyde yerine getirdiklerini algılamaktadırlar. Bu görevi de "Ara Sıra" düzeyinde yerine getirmektedir. Aynı zamanda bu grubun algılarına göre; "İşitme, Görme, Konuşma, Zihin ve Beden Yönlerinden Özürlü Öğrenciler İçin Okul ve Çevrede Uygun Ortamlar Sağlama"($\bar{X}=1,93$), "Okulun Kitaplık, Bahçe ve Oyun Tesislerinden Öğrenci Velilerinin de Yararlanmalarını Sağlama" ($\bar{X}=1,99$), "Resim, Müzik Beden Eğitimi Gibi Belirli Ders Alanlarda Yetenekli Öğrenciler İçin Okul ve Çevrede Uygun Ortamlar Hazırlama" ($\bar{X}=2,08$), "Vatan, Millet, Bayrak ve İnsanlık Sevgisini Öğrencilere Kazandırma"($\bar{X}=2,16$) görevlerini ise en düşük düzeyde yerine getirdiklerini algılamaktadırlar.
4. OAB' nin yönetmelikteki görevleri velilerin algılarına göre, okul-aile birliği; "Vatan, Millet, Bayrak ve İnsanlık Sevgisini Öğrencilere Kazandırma" ($\bar{X}=3,44$), "Atatürk İlke ve İnkılaplarına, Manevi Değerlere Bağlılıklarını ve Dayanışma Duygularını Pekiştirmeleri Amacıyla Okul Müdürü ve Öğrencilerle İşbirliği Yapma" ($\bar{X}=3,44$) , Muhtaç Öğrencilere Yardım Sağlanması Konusunda Okul Koruma Derneği İle İşbirliği Yapma" ($\bar{X}=3,24$), "Öğrencilerin İsrar, Gösteriş, Devlet Malını Hor Kullanma Gibi Kötü Davranışlardan Uzak Olmaları İçin Okul ve Velilerle İşbirliği Yapma" ($\bar{X}=3,16$), "Öğrencilerin Dürüst Saygılı ve Başarılı Olmaları İçin Okul ve Velilerle İşbirliği Yapma" ($\bar{X}=3,13$) görevlerini en yüksek, "Okulun Kitaplık, Bahçe ve Oyun Tesislerinden Öğrenci Velilerinin de Yararlanmalarını Sağlama" ($\bar{X}=2,47$), "İşitme, Görme, Konuşma, Zihin ve Beden Yönlerinden Özürlü Öğrenciler İçin Okul ve Çevrede Uygun Ortamlar Sağlama" ($\bar{X}=2,48$) , "Öğrenci Velilerini Öğretmenleri Ziyarete Teşvik Etme" ($\bar{X}=2,64$), "Öğretmenleri, Öğrenci Velilerini Ziyarete Teşvik Etme" ($\bar{X}=2,68$) , "Öğrencilerin Boş Zamanlarını İyi Değerlendirmeleri İçin Okul ve Velilerle İşbirliği Yapma" ($\bar{X}=2,75$) görevlerini ise en düşük düzeyde yerine getirdiklerini algılamaktadırlar.
5. Katılımcı grupların algılarına göre, OAB' nin "Muhtaç Öğrencilere Yardım Sağlanması Konusunda Okul Koruma Derneği İle İşbirliği Yapma"

- ($\bar{X} = 3,36$) görevini en yüksek düzeyde yerine getirdiklerini algılamaktadır.
6. Katılımcı grupların algılarına göre, OAB' nin "Okulun Kitaplık, Bahçe ve Oyun Tesislerinden Öğrenci Velilerinin de Yararlanmalarını Sağlama" ($\bar{X} = 2,37$) görevini en düşük düzeyde yerine getirdiklerini algılamaktadırlar.
 7. Okul-aile birliklerinin yönetmelikteki görevleri yönetici, öğretmen ve veli gruplarının algılama dereceleri arasında $p < .05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunmuştur.

Sonuç

İstanbul İli, Kartal İlçesi Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı resmi ilköğretim okullarında yönetici, öğretmen ve veli gruplarının algılarına göre;

1. Okul-aile birliklerinin yönetmelikteki görevlerini, katılımcılardan öğretmen grubu "Çok Ender", yönetici ve veliler ise "Ara Sıra", düzeyinde yerine getirildiklerini algılamaktadırlar. Bu sonuç okul-aile birliklerinin görevlerini yeterince yerine getirmediklerini ortaya koymaktadır.
2. Okul-aile birliklerinin yönetmelikteki görevleri yönetici, öğretmen ve veli gruplarının algılama dereceleri arasında anlamlı bir fark bulunmuştur.

Öneriler

Araştırma sonunda elde edilen sonuçlara bağlı olarak, uygulamacılar ve araştırmacılar için şu öneriler geliştirilebilir.

Uygulamacılar İçin Öneriler

1. Okul Aile Birliği Yönetmeliğinin uygulanması için yönetici, öğretmen ve velilerin görüş birliğine vardıkları yıllık etkinlik programları hazırlanmalı ve uygulama süreci dikkatle izlenmelidir.

2. Eğitim-öğretim yılı başında okul-aile birliğinin kendisini velilere ve öğretmenlere tanıtması için bir tanışma toplantısını düzenleyerek okul-aile birliğinin ne yapmak istediğini anlatmalıdır.
3. Velileri okulun amacı, programı, eğitim etkinlikleri ve çocuk gelişimi konularında yeteri kadar aydınlatacak sosyal ve yayın etkinlikleri yapılmalıdır.
4. Eğitim –öğretim yılı başında öğretmenler tarafından seçilen okul-aile birliği üyesi öğretmenin dikkatli seçilmesi gerekmektedir. Okul-aile birliğinin yaptığı tüm çalışmaları öğretmenlere zamanında bilgi verilmesi sağlanmalıdır.
5. Öğretmenlerin doğal üyesi olduğu okul-aile birliğinin görevlerini ve yapısını bilmeleri, okulda yapılan çalışmaları takip etmeleri önerilmelidir.
6. Velilerin okuldaki kütüphane, bahçe ve oyun tesislerinden yararlanması için çeşitli önlemler alınmalıdır.
7. Çeşitli yönlerden özürlü olan öğrenciler için okulda veya çevrede uygun eğitim ortamları sağlanmalıdır.

Araştırmacılar İçin Öneriler

1. Bu araştırma, Okul Aile Birliği Yönetmelikteki Görevleri çerçevesinde ele alınmıştır. Farklı boyutlarda yapılacak çalışmalar, bu alandaki boşluğu doldurmaya katkı sağlayacaktır.
2. Bu tür araştırma, Türkiye’deki tüm ilköğretim veya diğer kademelerdeki okulları kapsayacak şekilde yapılabilir.
3. Okul-aile birliğinin çalışmaları öğrencilerin nasıl değerlendirdikleri de araştırılabilir.
4. Türkiye’deki okul-aile birliklerin yapısı, görevleri ve araştırmalar sonundaki başarı -başarısızlıkları ile Avrupa ülkelerindeki okul-aile birliklerin yapısı, görevleri ve araştırmalar sonundaki başarı-başarısızlıkları karşılaştırılabilir.
5. Okul-aile birliklerinin çalışmalarındaki başarı ya da başarısızlıkları; birliklerin yönetiminde görevli öğrenci velilerinin kimlik özellikleri yönünden incelenip araştırması yapılabilir.

KAYNAKLAR

- Açıklan, Aytaç. **Özel ve Devlet Liselerinde Veli Beklentilerinin Örgütsel ve Yönetimsel Boyutları**. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı: 4, 1989.
- Akyüz, Hüseyin. **Eğitim Sosyolojisinin Temel Kavram ve Alanları Üzerine Bir Araştırma**. MEB Basımevi, İstanbul: 1991.
- Aydın, Mustafa. **Eğitim Yönetimi**. Ankara: Hatipoğlu Basım, 2000.
- Aydın, İnyet Pehlivan. **Alternatif Okullar**. Ankara: Pegem Yayınları, 2002.
- Aytaç, Tufan. **Okul Merkezli Yönetim**. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 2000.
- Baker, A.J. **School District Parent Involvement Programs**. Elementary School Journal, 101, 2000.
- Balıbey, Ömer. **Kalite Kurulu Bülteni**. İstanbul: Sayı: 2, 2002.
- Başar, Hüseyin. **Sınıf Yönetimi**. Ankara: MEB Yayınları, 1999.
- Başaran, İbrahim Ethem. **Eğitim Yönetimi**. Ankara: Yargıcı Matbaası, 1996.
- , İbrahim Ethem. **Türkiye Eğitim Sistemi**. Ankara: Yargıcı Matbaası, 1994.
- , İbrahim Ethem. **Eğitim Yönetimi Nitelikli Okul**. Ankara: Feryal Matbaası, 2000.

- Battal, Aslan. **“Ankara Merkez İlçerinde Temel Eğitim I. Kademe Düzeyinde Okul-Aile İlişkileri”**. Doktora Tezi. H.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1984.
- Bilgin, Mualla. **“Ankara Merkez İlçelerindeki Ortaokullarda Okul ile Ailenin İşbirliği ve Sorunları”**. Doktora Tezi. A.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Planlaması Anabilim Dalı, 1990.
- Binbaşıoğlu, Cahit. **“Okullarda Öğretim Sorunları”**. Ankara:Eğit-Der Yayınları, 1995.
- Böhm, Winfrend. **Wörterbuch der Paedagogik**. Stuttgart: Alfred Kröner Verlag, 1982.
- Bursalıoğlu, Ziya. **Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış**. Ankara:Genişletilmiş 5. Baskı, 1979.
- , Ziya. **Eğitim İdaresi**. Ankara: Kalaba Yayınevi, 1967.
- Burt, Sandra, Perlis, Linda.**Rehber Anne Babalar**. İstanbul:Hayat Yayıncılık, 2000.
- Binbaşıoğlu, Cahit. **Okullarda Öğretim Sorunları**. Ankara:Eğit-der Yayınları, 1995.
- Canpolat, Taner. **“Öğretmen Aile İşbirliği İle Ailelerin Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesi”**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 2001.
- Carter, Susanne. **The Impact of Parent/ Family Involvement on Student An Annotated Bibliography of Research from the Past**. United States Department of Education, 2004.

- Çayboylu, İrfan. **Aile Eğitimi**. Ankara: T.C. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Yayınları, 1991.
- Çayırılı, Ebru. **“İlköğretim 1. Kademedeki Okul- Aile İlişkisi İle İlgili Öğretmen ve Veli Görüşleri”**. Yüksek Lisans Tezi. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü , 1998.
- Christenson, S.L. And Sheridan, S.M. **Schools and Families** . New York : Guilford Press, 2002.
- Clark, Ann-Marie. **Parent News (The Importance of School Principals)**. May-June, 1999.
- Deans, Karen. **Ozzie Doesn't Live Here Anymore**. NEA Today, March 1988.
- Doğan, Elif. **“Ankara Merkez İlköğretim Okullarında Okul-Aile İletişiminin Engelleri”**. Yüksek Lisans Tezi. H.Ü.S.B.E. 1995.
- Doğan, İsmail. **Milli Eğitim Dergisi**. Sayı: 159, Yaz, 2003.
- Doğramacı, İhsan. **Veli El Kitabı**. Ankara: Özel Bilkent İlköğretim Okulu Yayınları, 2003.
- Drake, D.D. **“Parent and Families as Partners in the Education Process: Success of Student in Public Schools”**. ERS Spectrum, 2000.
- Ekşi, Aysel . **Çocuk, Genç, Ana Babalar**. İstanbul: Birinci Baskı, Bilgi Yayınevi, 1990.
- Elmacioğlu, Tuncer. **Başarıda Aile Faktörü**. İstanbul: Hayat Yayınevi, 2003.
- Erdoğan, İrfan. **Okul Yönetimi ve Öğretim Liderliği**. İstanbul: Sistem Yayıncılık, 2000.

- , EPA, Parent Associations in Europe. (Result of Qoestionnaire), 1997.
- Glasser , William. **Başarısızlığın Olmadığı Okul**. İstanbul:Beyaz Yayınları, 1999.
- Göksu, İrfan. **Okullarda Aile Eğitimi, Okul-Çevre İlişkileri Hizmetleri**. Adana: Ekim, 1999.
- Gümüşeli, Ali İlker. **2001 Yılında İlköğretim Okulu Müdürleri Çalışma Ortam ve Koşulları, Sorunları, Bireysel ve Mesleki Özellikleri**. İstanbul :Yıldız Teknik Üniversitesi Basım –Yayın Merkezi, 2002.
- Hesapçioğlu, Muhsin. **Öğretim İlke ve Yöntemleri**. İstanbul: 2. Basım. Beta Basım A.Ş. 1992.
- Janet, Chripeels. **Building Collaboration Through Parent- Teacher Conferencing**, 1988.
- Jeffrey, I. Gelfer and Peggy G. Perkins. **Effective Communication with Parents** . (Childhood Education, Oct.), 1987.
- Joyce, L. Epstein. **Parent Involvement: What Research Says to Administrators**. Feb. 1998.
- Kasatura, İlhan. **Okul Başarısından Hayat Başarısına**. İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi, 2004.
- Kaplan, Saim. **“İlköğretim I. Kademe Okul-Aile İşbirliği Mevcut Durum ve Bir Model Önerisi”**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, 2002.

- Kazak, Ender. **“Okul-Aile İşbirliği ve Sorunları”**. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1998.
- Kirst , W. Michael . **Who Controls Our schools?** New York: 1984.
- Kıncal, Remzi. **“Aile ve Eğitim”**. Eğitim Dergisi, Sayı 5, 1993.
- Koçak, Yasemin. **“Okul-Aile İletişimin Engelleri”**. H.Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi. Sayı:6, 1991.
- Levin, Viktor. **The Interraction of Family Environment and Educational Administration.** (Resources in Education), Marc 1984.
- Lowe, John. **“Dünyada Yetişkin Eğitime Toplu Bakış”**, Çev: Turhan Oğuzkan, UNESCO Türkiye Milli Komisyonu, Ankara:1985.
- Mueller, V.D. **Choise: The Parents Perspective.** Vol: 68, June 1987.
- M.E.B. Talim ve Terbiye Dairesi, **“Okul-Aile Birliklerinin Kurulması Hakkında Genelge”** . Tebliğler Dergisi, 9, (20 Aralık 1946).
- , **Okul- Aile Birliği Yönetmeliği**, Resmi Gazete, 18051; Karar No: 70,4-Mayıs 1983.
- , **“Okul-Aile Birliği Yönetmeliği”**. Resmi Gazete, 12.062; 30.07.1965.
- , **“Onbirinci Milli Eğitim Şurası Kararları”**. Tebliğler Dergisi. 2145; 15.08.1983.
- , **“Onikinci Milli Eğitim Şurası Kararları”**, Tebliğler Dergisi, 1988.
- , **“Eğitim Yönetimi Semineri”**. 22-27 Ağustos, 1994.
- Mcfee, Oralie. **Improving Home- School Relations: Implications for Staff Development .** Education and Urban Society, Special Issue. 1987.

- Nas, Figen. **“İstanbul İlinde Genel Liselere ve Anadolu Liselerine Devam Eden Öğrencilerin Velilerinin, Okullara İlişkin Görüş ve Beklentilerinin, Karşılaştırılması”**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, YTÜ, 1995.
- Nirun, Nihat. **Sistemantik Sosyoloji Yönünde Aile ve Kültür**. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayını, Sayı: 73, 1994.
- Nural, Eşref. **“Velilerin Okul Yöneticilerinden Beklediği Davranışlar”**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1987.
- Oğan, Münevver. **“Okul-Aile Birliği ile Ana-Baba İletişimi ve Velilerin Eğitim Beklentisi”**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Halk Eğitimi Ana Bilim Dalı, 2000.
- Orhaner, Emine. **Eğitim Harcamalarının Kamu harcamaları İçindeki Yeri**. Çağdaş Eğitim, Sayı: 199, Mayıs-1994.
- Ökten, Ali İhsan. **Okul-Aile İlişkileri ve Bu İlişkilerin Geliştirme Yolları**. YA-PA Yayınları, (www.aile.com), 2002.
- Richard, L.Hayes. **Reconstruction of Educational Experiensce: The Parent Conference**. (Education, 107:3) 1987.
- Shafer, James. **Teachers In The Schools**. (Education), 1994.
- Sillars, Stuart. **İletişim**. İstanbul: Çev. Nüzhet Akın, Milli Eğitim Basımevi, 2. Baskı, 1997.
- Şimşek, Ali. **“ Çağdaş Eğitim”**. Mart, 1985.

- Şişman, Mehmet. **“Orta Dereceli Okullarda Okul-Aile Birliği Çalışmalarının Değerlendirilmesi”**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi SBE, 1986.
- Taymaz, Haydar. **İlköğretim ve Ortaöğretim Okul Müdürleri İçin Okul Yönetimi**. Ankara: Pegem Yayınları, 2001.
- Thomas, J.Power. **Perceptions of Competence: How Parents and Teachers View Each Other**. (Psychology in the Schools), 1995.
- Varış, Fatma. **Program Geliştirme**. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, 1971.
- , Fatma. **Eğitimde Program Geliştirme**. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi, 1988.
- Vandenberge, Ronald. **“ Sonuç Raporu”**. 1998, (CDCC Proje No: 9).
- Yavuzer, Haluk. **Çocuk Eğitimi El Kitabı** . İstanbul: Remzi Kitapevi, 9. Basım, 1999.
- , Haluk. **Çocuk Psikolojisi**. İstanbul: Remzi Kitapevi, 2001.
- , Haluk. **Çocuğu Tanımak ve Anlamak**. İstanbul: Remzi Kitapevi, 2003.
- Yaylacı, A. Faruk. **“İlköğretim Okullarında Ailenin Okula Katılımı”**. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, 1999.
- Yıldız, Nermin. **“Çocukların Okul Başarısında Aile ve Çevre Faktörleri”**. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, 1999.

Yılmaz, Hasan. **“21. Yüzyılda Okul Çevre İlişkileri”**. İstanbul: M.Ü. Eğitim Bilimleri Dergisi, Sayı:6 1994.

-----, Hasan. **“ Ana-Babaların Okul ve Öğretmenler Bakışı”**. Yaşadıkça Eğitim, Sayı: 35, Temmuz, Ağustos, 1994.

Zembat, Rengin, Unutkan Ö. Polat. **“Okul Öncesi Dönemde Çocuğun Sosyalleşmesinde Ailenin Yeri”**. İstanbul: YA-PA Yayınları, 2001.

İnternet Adresleri:

<http://www.yayim.meb.gov.tr/yayimlar/159/dogan.htm> 2004

<http://www.ericfacility.net/ericdigests/ed293973.html> 2003

<http://www.directionservice.org/cadre> 2003

http://www.acev.org/egitim/yeni_aile.htm 2004

<http://www.etikemo.org.tr> 2004

<http://www.yönetici-öğretmen.htm> 2003

<http://www.meb.%20projeler.htm> 2004

<http://www.washoe.k12.nv.us/parents/volunteering/> 2003

<http://newmaine.com/community/page3.html> 2003

<http://www.kedv.org.tr> 2004

<http://www.elternverband.at> 2004

<http://sirnakram.kolayweb.com/aegitimi> 2003

<http://www.aile.htm>. 2004

www.elternverein.de/Satzung.html.2004

EKLER

EK-A

**ÖRNEKLEME GİREN KATILIMCILARIN GÖREVLERİNE,
CİNSİYETLERİNE, MEZUNİYET DERECELERİNE, MEDENİ HALLERİNE
VE YAŞLARINA GÖRE DAĞILIMI**

Araştırmaya Katılan Deneklerin Görevlerine Göre Dağılımları

		Frekans	Yüzde
Değer	Yönetici	30	4,0
	Öğretmen	265	35,0
	Veli	462	61,0
	Toplam	757	100,0

Araştırmaya Katılan Deneklerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımları

	Yönetici		Öğretmen		Veli	
	F	%	F	%	F	%
Kadın	7	23,3%	176	66,4%	343	74,2%
Erkek	23	76,7%	89	33,6%	119	25,8%

Araştırmaya Katılan Deneklerin Mezuniyet Durumlarına Göre Dağılımları

	Yönetici		Öğretmen		Veli	
	F	%	F	%	F	%
İlkokul	-	-	-	-	207	44,8%
Orta okul	-	-	-	-	92	19,9%
Lise	-	-	3	1,1%	126	27,3%
2 Yıllık Eğitim Enstitüsü	2	6,7%	25	9,4%	4	,9%
3 Yıllık Eğitim Enstitüsü	1	3,3%	13	4,9%	-	-
Yüksek okul	5	16,7%	20	7,5%	10	2,2%
Üniversite	21	70,0%	197	74,3%	21	4,5%
Yüksek Lisans	1	3,3%	7	2,6%	2	,4%

Ek- A Devam

Araştırmaya Katılan Deneklerin Medeni Hallerine Göre Dağılımları

	Yönetici		Öğretmen		Veli	
	F	%	F	%	F	%
Evli	25	83,3%	200	75,5%	446	96,5%
Bekar	5	16,7%	65	24,5%	16	3,5%

Araştırmaya Katılan Deneklerin Yaşlarına Göre Dağılımları

	Yönetici		Öğretmen		Veli	
	F	%	F	%	F	%
20-25	-	-	25	9,4%	18	3,9%
26-31	4	13,3%	60	22,6%	94	20,3%
32-37	6	20,0%	63	23,8%	214	46,3%
38-43	8	26,7%	52	19,6%	109	23,6%
44 ve üst	12	40,0%	65	24,5%	27	5,8%

EK-B

**OKUL –AİLE BİRLİĞİNİN GÖREVLERİNİ YAPMA DERECELERİNİ
SAPTAMA ANKETİ**

AÇIKLAMA

Saygıdeğer Müdür ve Müdür Yardımcıları,

Sevgili Öğretmen arkadaşlarım ve Sayın Veliler;

Bu anket, “Okul-Aile Birliklerinin Kendi Görevlerini Gerçekleştirme Derecesinin Belirlenmesi” için yapılan çalışmalara katkıda bulunmak amacıyla hazırlanmıştır.

Anket, iki bölümden meydana gelmiştir. Birinci bölümde, okul yöneticileri , öğretmen ve velilerin isimsiz kimlik özellikleri ile ilgili sorular yer almaktadır. İkinci bölümde ise, Okul- Aile Birliklerinin 18 Mayıs 1983 tarihi Resmi Gazetede yayınlanan Okul-Aile Birliği Yönetmeliğinde belirtilen görevler sıralanmıştır. Bu görevleri ifade eden cümlelerin karşısına da, işin yapılma derecesi ile ilgili seçenekler verilmiştir. Sizden, kendinize en uygun bulduğunuz seçeneği işaretlemeniz istenmektedir.

Ankette toplanan veriler, Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde sürdürülen bir tez çalışmasında kullanılacaktır. Verilen cevaplar grup içinde değerlendirileceğinden anketlere adınızı yazmanız istenmemektedir.

Cevapları eksiksiz ve içtenlikle belirtmeniz bu araştırmanın doğru sonuca ulaşmasını önemli ölçüde etkileyecektir. Yapılan anketlere katıldığınız ve zaman ayırdığınız için şimdiden teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

Cihan BİNGÖL
Emir Sencer İ.Ö.O. Sınıf Öğretmeni
Y.T.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü
Yüksek Lisans Öğrencisi

EK-B Devam**A. BİRİNCİ BÖLÜM**

Yöneticilerin, Öğretmenlerin ve Velilerin İsimsiz Kimlik Bilgileri:

Aşağıdaki sorularla ilgili seçeneklerden durunuza uygun olan seçeneğin karşısına (X) işareti koyunuz.

A. Okuldaki göreviniz?

a. () Okul Müdürü

d. () Müdür yardımcısı

b. () Öğretmen

e. () Veli

B. Cinsiyetiniz?

a. () Kadın

b. () Erkek

C. Bitirmiş olduğunuz en son okulun türü? (okuma ve yazması olan veliler cevaplayacak)

a. () İlkokul

b. () Ortaokul

c. () Lise

d. () İki Yıllık Eğitim

Enstitüsü

e. () Üç Yıllık Eğitim Enstitüsü

f. () Yüksekokul

g. () Üniversite

h. () Yüksek Lisans

D. Medeni Durumunuz

a. () Evli

b. () Bekar

E. Yaşınız

a. () 20-25

b. () 26-31

c. () 32-37

d. () 38-43

e. () 44 ve üstü

EK- B Devam**B. KİNCİ BÖLÜM**

Her okulda bir Okul Aile Birliğinin kurulması yönetmelik gereğidir. Siz de bu birliğin tabii üyesisiniz. Aşağıda Okul –Aile Birliğinin yapabileceği bazı işler sıralanmıştır. Bu işlerin yapılma dereceleri ile ilgili olarak da bazı seçenekler verilmiştir. Sizce bu işlerden her biri bağlı olduğunuz okulun Okul- Aile Birliği tarafından ne ölçüde yapılmakta ise , ilgili seçeneğin altına (X) işareti koyunuz . Soruları eksiksiz olarak işaretlemeye çalışınız . birden fazla seçenek işaretlemeyiniz.

<u>Yapılan İşler</u>	<u>Yapılma Derecesi</u>				
OKUL-AİLE BİRLİĞİ;					
	Her Zaman	Çoğunlukla	Arasıra	Çok Ender	Hiçbir Zaman
1. Okulun amacı ve eğitim etkinlikleri hakkında velileri aydınlatır.....	()	()	()	()	()
2. Okulun programı ve eğitimle ilgili yönetmelikler konusunda velileri aydınlatır.....	()	()	()	()	()
3. Çocuk gelişimi ve eğitimi konularında velileri aydınlatır.....	()	()	()	()	()
4. Öğretmenleri, öğrenci velilerini ziyarete teşvik eder.....	()	()	()	()	()
5. Öğrenci velilerini, öğretmenleri ziyarete teşvik eder.....	()	()	()	()	()
6. Öğrencilerin okul disiplinine ve toplumsal hayata uyum sağlamaları için okul ve velilerle işbirliği yapar.....	()	()	()	()	()

	Her Zaman	Çoğunlukla	Ara Sıra	Çok Ender	Hiçbir Zaman
7. Öğrencilerin dürüst, saygılı ve başarılı olmaları için okul ve velilerle işbirliği yapar.....	()	()	()	()	()
8. Öğrencilerin boş zamanlarını iyi değerlendirmeleri için okul ve velilerle işbirliği yapar.....	()	()	()	()	()
9. Öğrencilerin israf, gösteriş, devlet malını hor kullanma gibi kötü davranışlardan uzak olmaları için okul ve velilerle işbirliği yapar.....	()	()	()	()	()
10. Resim, müzik, beden eğitimi gibi belirli ders alanlarda yetenekli öğrenciler için okul ve çevrede uygun ortamlar hazırlar.....	()	()	()	()	()
11. İşitme, görme, konuşma, zihin ve beden yönlerinden özürlü öğrenciler için okul ve çevrede uygun ortamlar hazırlar	()	()	()	()	()
12. Muhtaç öğrencilere yardım sağlanması konusunda okul koruma derneğiyle iş birliği yapar.....	()	()	()	()	()
13. Okul Koruma Derneğiyle işbirliği yaparak Öğrenciler için yetiştirme kursları düzenler.....	()	()	()	()	()
14. Okulun kitaplık, bahçe ve oyun tesislerinden öğrenci velilerinin de yararlanmalarını sağlar.....	()	()	()	()	()
15. Okuma yazma bilmeyen veya yetişmek isteyen vatandaşlar İçin okulun yaptığı etkinliklere katkıda bulunur.....	()	()	()	()	()
16. Öğrencilere vatan , millet, bayrak ve insanlık sevgisini Öğrencilere kazandırır.....	()	()	()	()	()
17. Atatürk ilke ve inkılaplarına , manevi değerlere bağlılıklarını ve dayanışma duygularını pekiştirmeleri amacıyla okul müdürü ve öğrencilerle işbirliği yapar.....	()	()	()	()	()

EK-C
Y.T.Ü. SOS. BİL. ENS. MÜDÜRLÜĞÜNE ANKET UYGULAMAK İÇİN İZİN
DİLEKÇESİ

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
 SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Enstitünüzün Eğitim Bilimleri Yüksek Lisans Programına devam etmekteyim. Şu anda YTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetimi, Teftişi , Planlaması ve Ekonomisi Bölümünde “Yüksek Lisans Tezi”ni hazırlamaktayım. Tez konusu, “Resmi İlköğretim Okullarında Okul-Aile Birliklerinin Görevlerini Gerçekleştirme Derecesinin Belirlenmesi” dir. Söz konusu tezde okuldaki yöneticilerin, öğretmenlerin ve okulda öğrencisi bulunan velilerin görüşlerinin alınmasına ihtiyaç vardır. Bu amaçla Şişman tarafından hazırlanmış olan anketi, Kartal İlçesi Milli Eğitim Müdürlüğündeki örneklemeye dahil edilmiş resmi ilköğretim okullarında; yönetici, öğretmen ve velilere uygulayabilmem için İstanbul Milli Eğitim Müdürlüğünden izin almam gerekmektedir. İlgili müdürlükten izin alabilmem için gereğinin yapılmasını saygılarımla arz ederim.

Söz konusu anket ve uygulanmak istenilen okulların listesi eklerde verilmiştir.

Adres :

Emir Sencer İ.Ö.O.

KARTAL

Saygılarımla

4.12.2003

Cihan BİNGÖL

ANKET UYGULANACAK OKULLAR

1. Emir Sencer İ.Ö.O	15. 100.Yıl Ali R. Efendi İ.Ö.O
2. Beyhan Şenyuva İ.Ö.O	16. Gürbüz Bora İ.Ö.O.
3. Eczacıbaşı İ.Ö.O	17. Milli Eğitim Vakfı.İ.Ö.O.
4. Ergenekon İbrahim Şakir İ.Ö.O	18. Ülkü Bora. İ.Ö.O.
5. Marmara İ.Ö.O.	19. Hüseyin Temizel İ.Ö.O.
6. Öğrt. Zekeriya Güçer İ.Ö.O	20. Saffet Semavi İ.Ö.O.
7. Sabri Taşkın İ.Ö.O	21. Medine Tayfur İ.Ö.O.
8. Yavuz Selim İ.Ö.O.	22. Kutlu Aktaş İ.Ö.O.
9. Kartal Atatürk İ.Ö.O	23. 50.Yıl G. Ref. Bel. İ.Ö.O.
10. Mehmet Hilmi Altay İ.Ö.O.	24. Per. Kutman. Sarıtaş. İ.Ö.O.
11. Bedri Rahmi Eyüpoğlu İ.Ö.O	25. Mah.K. İnal İ.Ö.O.
12. Cevizli İ.Ö.O.	26. Hasan Paşa İ.Ö.O.
13. Hüseyin Saim Ekim İ. Ö. O.	27. Paşa Köy İ.Ö.O.
14. Şeyh Şamil İ. Ö. O.	28. Cengiz Topel İ.Ö.O.

EK-D
İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜNE ANKET UYGULAMAK İÇİN İZİN
DİLEKÇESİ

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Tarih: 19.12.2003

Sayı:

B.30.2.YIL.O.EI.00.00./859

İstanbul Milli Eğitim Müdürlüğüne

Enstitümüz Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı “ Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans Programı öğrencilerinden Cihan Bingöl’ün “Okul- Aile Birliklerinin Görevlerini Gerçekleştirme Derecesinin Belirlenmesi” konulu, tez çalışmasında kullanmak üzere, İstanbul İli Kartal İlçesi sınırları içinde İlköğretim okullarında anket çalışması yapılabilmesi konusunda izninizi rica ederim.

Saygılarımla

(imza)

Prof. Dr. Salih DURER

Enstitü Müdürü

Ek.: Anket formu (3 sayfa)

EK-E
İSTANBUL İLİ VALİLİK MAKAMINA ANKET UYGULAMA İZİN
DİLEKÇESİ

T.C

İSTANBUL VALİLİĞİ
 İl Milli Eğitim Müdürlüğü

SAYI: B.08.4.MEM.4.34.00.18.580/218

17 Şubat 2004

KONU: Anket (Cihan BİNGÖL)

VALİLİK MAKAMINA

- İLGİ: a) Milli Eğitim Bakanlığı Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı'nın 18.08.2003 gün ve B.0.0.APK.0.03.05.02./2430 sayılı emri.
 b) İlköğretim Müfettişleri Başkanlığının 28.01.2004 tarih ve B.08.4.MEM.4.34.00.13.410/193 sayılı yazısı.
 c) Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'nün 19.12.2003 tarih ve B.30.2.YIL.0.EI.00.00/859 sayılı yazısı

Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans Programı Öğrencisi Cihan BİNGÖL'ün ekli listede belirtilen 28 okulda "Okul-Aile Birliklerinin Görevlerini Gerçekleştirme Derecesinin Belirlenmesi" konulu araştırmasına veri toplamak amacıyla anket uygulanması yapmak isteği ile ilgili İLGİ (c) yazı ve ekleri Müfettişlerce incelenerek uygulanmasında sakınca olmadığı İLGİ (c) yazıları ile bildirmektedir.

Adı geçenin yukarıda belirtilen konuda, eğitim öğretimi aksatmamak koşulu ile ve okul müdürlerinin gözetim ve sorumluluğunda, anket yapılan kişilere ait kimlik bilgilerin yazılmaması kaydı ile İLGİ (a) Bakanlık Emri Esasları dahilinde anket yapılması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamımızca da uygun görüldüğü taktirde olurlarınıza arz ederim.

EKLER

Ek-1. İLGİ (c) yazı ve ekleri

Ek-2. İLGİ (b) Müfettiş raporu

(imza)

Ömer BALİBEY

Milli Eğitim Müdürlüğü

**EK-F
VALİLİK OLURU**

T.C

**İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü**

SAYI: B.08.4.MEM.4.34.00.18.580/230

18 Şubat 2004

KONU: Anket (Cihan BİNGÖL)

**YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİNE
(Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne)**

İLGİ: 17.02.2004 ve B.08.4.MEM.4.34.00.18.580/218 sayılı Valilik Oluru.

Üniversiteniz Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans Programı Öğrencisi Cihan BİNGÖL' ün ekli listede belirtilen 28 okulda "Okul-Aile Birliğinin Görevlerini Gerçekleştirme Derecesinin Belirlenmesi" konulu araştırmasına veri toplamak amacıyla anket uygulaması yapmak isteği İLGİ Valilik oluru ile uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi, gereğinin İLGİ Valilik Oluru doğrultusunda, İlçe Milli Eğitim Müdürlüklerinin bilgisinden sonra Okul Müdürlüklerine gerekli duyurunun anketçi tarafından yapılmasını, işlem bittikten sonra 2(iki) hafta içinde sonuçtan Müdürlüğümüz Kültür Bölümüne rapor halinde bilgi verilmesini arz ederim.

EKLER

Ek-1. İLGİ Olur

Ek-2. 3 sayfa uygulama

Ek-3. 1 sayfa liste

(imza)

Tamer HORASAN

Müdür a.

Müdür Yardımcısı V.